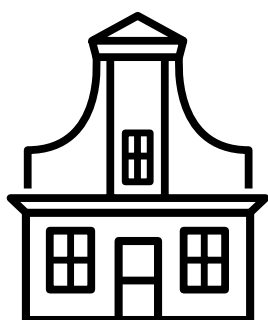

Jaarverslag

2023

Ahold Delhaize
Pensioen

1 — Bestuursverslag	4
Het jaar van jouw pensioenfonds in cijfers	5
Welkom	7
Optimale Klantbeleving	10
Een gezond financieel rendement	16
Een duurzaam pensioen	30
Correcte en efficiënte uitvoering	40
Samenwerken in een motiverende en slagvaardige organisatie	46
2 — Verslag van het niet uitvoerend bestuur	54
3 — Verslag van het verantwoordingsorgaan	58
4 — Jaarrekening 2023	62
Balans	63
Staat van baten en lasten	64
Kasstroom overzicht	65
Algemene toelichtingen	66
Toelichting Balans	74
Toelichting Staat van baten en lasten	91
Gebeurtenissen na balansdatum	96
5 — Overige gegevens	98
Statutaire regeling bestemming van het resultaat	99
Actuariële verklaring	100
Controle-verklaring van de onafhankelijke accountant	104
6 — Bijlagen	116
A. Governance en organisatie	117
B. Kerncijfers	125
C. Risicomanagement	138
D. SFDR RTS artikel 8	145

9

Ernst-Jan

14

Mieke

28

Elvira

52

Melchior

Bestuurs- verslag

Het jaar van jouw pensioenfonds in cijfers

Wij verzorgen het pensioen voor

94.380

(oud)-collega's en
gepensioneerden

van een van de merken van
Ahold Delhaize in Nederland.

13.390

mensen die van ons
pensioen ontvangen.

41.220

collega's (vanaf 21 jaar).

39.770

oud-werknemers

Dit zijn mensen die niet meer bij
een van de merken van Ahold Delhaize
werken maar nog niet met pensioen zijn.

€ 5,5
miljard
belegd vermogen

Dit is het geld dat eind 2023 'in kas' is om nu en later de pensioenen uit te betalen.

127,3%
beleidsdekkingsgraad
eind 2023

Hoe hoger de beleidsdekkingsgraad is, des te beter we ervoor staan. Eind 2022 was dit 125,9%.

€ 111,1
miljoen

Dit betaalden we in 2023 uit aan onze gepensioneerden. Gemiddeld is dat € 638 per periode van vier weken per gepensioneerde.

€ 185,2
miljoen

Dit ontvingen we in 2023 aan premie. Hiervan betaalde Ahold Delhaize 85%. De werknemers betaalden zelf dus 15% van de pensioenpremie.

Meer kerncijfers vind je in bijlage [B. Kerncijfers](#).

5%
indexering

We hebben per 1 januari 2024 je pensioen verhoogd met 5%. Dit is het maximale percentage waarmee we de pensioenen mogen verhogen.

Welkom

Jouw pensioen – daar draait het allemaal om bij Ahold Delhaize Pensioen. In dit jaarverslag kun je lezen wat wij in 2023 gedaan hebben voor jouw pensioen. Dat vertellen we je aan de hand van onze vijf strategische doelstellingen (je ziet ze in de afbeelding hiernaast).

Heb je vragen over dit jaarverslag? Laat het ons weten. We vertellen je er graag meer over.

Zaandam, 28 maart 2024

www.aholddelhaizepensioen.nl

Samen zorgen voor je gezonde financiële toekomst

Onze waarden

Voor de klant

Wij zorgen voor onze deelnemers

Vooruitstrevend

Wij zijn elke dag beter en vernieuwend

Integer

Wij zijn open, eerlijk en oprecht

Met elkaar

Wij werken samen als één team en nemen eigen verantwoordelijkheid

Plezier

Wij hebben een positieve instelling, zijn enthousiast en werken met humor

Onze visie

Wij maken pensioen duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk

Strategische doelstellingen

voor onze deelnemers

Optimale klantbeleving

De deelnemers zijn positief verrast over de serviceverlening en communicatie van Ahold Delhaize Pensioen. Ahold Delhaize Pensioen maakt pensioen duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk.

Gezond financieel rendement

Het doel is om de pensioenen van de deelnemers te indexeren door het behalen van een gezond financieel rendement, waarbij rekening wordt gehouden met de kans op korten en de kans op een bijstorting van de werkgever.

Duurzaam pensioen

Het integreren van maatschappelijke doelstellingen in alles wat Ahold Delhaize Pensioen doet, afgestemd op de verwachtingen van deelnemers en Ahold Delhaize.

voor onszelf

Correcte en efficiënte uitvoering

Ahold Delhaize Pensioen waarborgt de continuïteit en de kwaliteit, waarbij processen efficiënt, flexibel en digitaal worden uitgevoerd.

Samenwerken in een motiverende en slagvaardige omgeving

De organisatie en de cultuur zorgen voor een optimale samenwerking met elkaar, Ahold Delhaize en onze strategische partners. Hierdoor anticipeert Ahold Delhaize Pensioen op kansen en risico's.

Bestuursvoorzitter Ernst-Jan Boers blikt terug en vooruit.

Klaar voor de toekomst

Een pensioenfonds is altijd bezig met de toekomst. Werk je? Dan doen wij er alles aan om ervoor te zorgen dat je straks een goed pensioen krijgt. Ben je met pensioen? Dan zetten wij ons in om jou elke periode je pensioen uit te keren, zolang je leeft. Bezig zijn met de toekomst betekent dat wij bij elke beslissing niet alleen afwegen of die beslissing vandaag verstandig is, maar ook of het naar de toekomst toe een goede beslissing is.

Lees [hier](#) de volledige column van Ernst-Jan Boers.

Optimale Klantbeleving

Onze eerste strategische doelstelling is een belofte aan jou: jij mag bij ons rekenen op een uitstekende dienstverlening. Wij maken jouw pensioen duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk, zodat jij op het juiste moment weloverwogen pensioenkeuzes kunt maken. In dit hoofdstuk lees je wat we in 2023 hebben gedaan om dat waar te maken.

Duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk

We willen je de best denkbare service bieden met als doel je pensioen duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk te maken. Om dat niet alleen nu maar ook in de toekomst waar te kunnen maken, hebben we onze organisatie de afgelopen jaren omgevormd. We voeren de pensioenregeling niet langer geheel in eigen huis uit, maar hebben grote delen uitbesteed aan Achmea Pensioenservices.

Waarom dat nodig was? Omdat er steeds hogere eisen gesteld worden aan de pensioenuitvoering. Denk aan de komst van het nieuwe pensioenstelsel, waarin meer flexibiliteit van de IT-systemen wordt gevraagd dan wij zelf in huis hadden. Bovendien: ook jij als klant verwacht steeds meer van een moderne en 'slimme' organisatie. Je wilt 24/7 online bij jouw persoonlijke pensioengegevens kunnen en snel en gemakkelijk zelf je pensioenzaken kunnen regelen.

Om dat te realiseren is onze pensioenuitvoering begin 2022 overgeheveld naar Achmea Pensioenservices. De eerste periode werkten zij nog met onze eigen IT-systemen. Op 1 januari 2024 is een belangrijke volgende stap gezet: namelijk onze overgang naar het nieuwe, moderne IT-systeem van Achmea

In het jaarverslag wordt regelmatig verwezen naar onze gepensioneerden. Deze groep omvat niet alleen de gepensioneerden maar ook nabestaanden en wezen die van ons een pensioenuitkering ontvangen. Een andere term voor deze groep is dan ook pensioengerechtigden.

Pensioenservices. Daarmee hebben we een stevig en toekomstbestendig IT-fundament om te realiseren wat we willen: dat jij meer en meer pensioenzaken op een eenvoudige, gebruiksvriendelijke manier zelf online bij ons kunt gaan regelen. We zijn klaar voor de toekomst! We zullen je de komende tijd uitgebreid gaan informeren over de mogelijkheden van je nieuwe pensioenplatform.

We worden voor een deel een 'digitaal pensioenfonds'. We weten dat jij dat makkelijk en prettig vindt. Maar je kunt nog steeds bij ons terecht voor persoonlijk contact. Sterker nog: doordat je de 'standaard' zaken meer digitaal kunt regelen, houden wij meer tijd over om je persoonlijk te helpen waar jij dat nodig hebt, bijvoorbeeld in de vorm van individuele pensioengesprekken.

Onze ervaringen met Achmea Pensioenservices zijn positief. Op het gebied van een vlekkeloze pensioenuitvoering worden onze verwachtingen waargemaakt. En ook onze deelnemers en gepensioneerden reageren positief. Wij meten of jij als klant tevreden bent als je contact met ons hebt gehad. De uitkomsten daarvan zijn zeer goed en de feedback helpt ons om het elke dag nog een beetje beter te doen.

Communicatie: duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk

We willen jou betrekken bij je pensioen, zodat je weet waar je aan toe bent en je op het juiste moment weloverwogen de pensioenkeuzes kunt maken. Want er valt veel te kiezen rondom je pensioen, en die keuzes hebben vaak grote financiële gevolgen. Zo maak je bij je pensionering keuzes om je pensioen op jouw situatie af te stemmen. Maar ook eerder kun je al voor belangrijke pensioenbeslissingen komen te staan. Bijvoorbeeld als je gaat trouwen, scheiden of van baan wisselt. Wij vinden het belangrijk om je daar optimaal bij te begeleiden (en de wet schrijft dat ook voor). In 2023 hebben we ons beleid daarvoor verder ontwikkeld. Ons nieuwe digitale platform gaat daar met online hulptools een belangrijke rol in spelen. Maar

we blijven je ook persoonlijk opzoeken en ondersteunen, om samen te zorgen voor je financiële toekomst.

Zo organiseren we met enige regelmaat pensioenbijeenkomsten voor 55-plus-collega's in het land. Tijdens die bijeenkomsten informeren we je over welke keuzes je straks moet maken als je je pensioen aanvraagt. We sturen je daarnaast nieuwsbrieven met informatie op het moment dat het er voor jou toe doet en we benaderen je via social media zoals Facebook en LinkedIn. Het is maar een greep uit de vele manieren waarop we je betrekken bij je pensioen.

Daarvoor werken we ook samen met Ahold Delhaize. Samen kijken wij hoe we jou en je collega's zo goed mogelijk van dienst kunnen zijn. Daar zijn al concrete initiatieven uit ontstaan, zoals de pensioeninspiratiedag voor bijna- en net-gepensioneerden. Die was ook in 2023 weer een groot succes. Kijk [hier](#) voor een videoverslag.

Risicomanagement: in dit verslag geven we bij elke strategische doelstelling aan wat de belangrijkste risico's waren en hoe we die in onze organisatie beheersen.

In ons deelnemerskompas hebben we de beloften vastgelegd die we aan jou als klant doen. Het is het uitgangspunt voor onze gehele dienstverlening en al onze communicatie.

Verder hebben we in 2023 veel aandacht besteed aan de communicatie over de nieuwe pensioenregeling. We zijn daarover het gesprek aangegaan met deelnemers en gepensioneerden: wat willen jullie weten, waar hebben jullie zorgen over? Ook hebben we een webinar georganiseerd over de nieuwe pensioenregeling, dat live werd uitgezonden via YouTube. Uiteraard blijven we je de komende tijd op de hoogte houden van alles wat je over de nieuwe pensioenregeling moet weten.

Een ander onderwerp waarover we veel hebben verteld is duurzaam beleggen, bijvoorbeeld via de nieuwsbrief waarin we onze nieuwe duurzaamheidsambities hebben toegelicht.

Natuurlijk kun je altijd bij ons terecht met vragen. Je kunt bellen of e-mailen met onze Servicedesk met al je vragen over je pensioen. Als je behoefte hebt aan een persoonlijk gesprek over jouw pensioen, dan kan dat natuurlijk ook.

Risicomanagement

Ons risicomanagement is erop gericht te voorkomen dat we onze doelstellingen niet halen. We willen weten (en dus meten) of we je pensioen inderdaad duidelijk, persoonlijk en gemakkelijk hebben gemaakt. Dat doen we bijvoorbeeld door een minimumscore voor klanttevredenheid te hanteren. Zo weten we tijdig of en waar we moeten bijsturen.

Het behalen van de doelstellingen voor onze dienstverlening is onder meer gekoppeld aan de waarden van het deelnemerskompas en de klanttevredenheidsscores die periodiek worden gemonitord. Over 2023 hebben wij een gemiddelde tevredenheidsscore behaald van 8,2.

Wil je meer weten over ons risicomanagement, ga dan naar bijlage C. [Risicomanagement](#).

Het gevoel dat wij onze deelnemers geven in onze dienstverlening

Wij zijn persoonlijk en
dichtbij in elke situatie

Wij nemen de tijd, begrijpen jouw persoonlijke situatie en bespreken met je wat voor jou nodig is. Wij denken met je mee zodat je zelf bewuste keuzes kunt maken. Waar het kan, maken we pensioen ook leuk.

Alles wat je
wilt regelen gaat
gemakkelijk en
kun je doen
wanneer het jou
uitkomt

In al het contact dat wij met jou hebben staan gemak en eenvoud voor jou voorop. We zijn er voor je wanneer het jou uitkomt om alles te regelen rondom pensioen. Gemak dat aansluit op jouw leven.

Wij zijn
duidelijk over
jouw pensioen

We zorgen voor de juiste informatie op het voor jou relevante moment. We nemen je mee in jouw pensioen en in de ontwikkelingen rondom pensioen door politiek economische factoren. Hierin zijn wij proactief en zorgen wij ervoor dat jij ons altijd begrijpt.

Vertrouwen in Ahold Delhaize Pensioen

'Met pensioen gaan is best een grote stap'

Mieke Janssen (66) woont in Deventer en werkt 12 jaar bij Etos in Rijssen. Afgelopen jaar besloot zij - na zich daarin te hebben verdiept - om door te werken tot haar 67e. In oktober 2024 krijgt ze AOW en gaat ze met pensioen. Mieke woont, sinds haar scheiding negen jaar geleden, alleen en heeft twee volwassen dochters (39 en 36).

Lees [hier](#) het persoonlijke verhaal van Mieke.

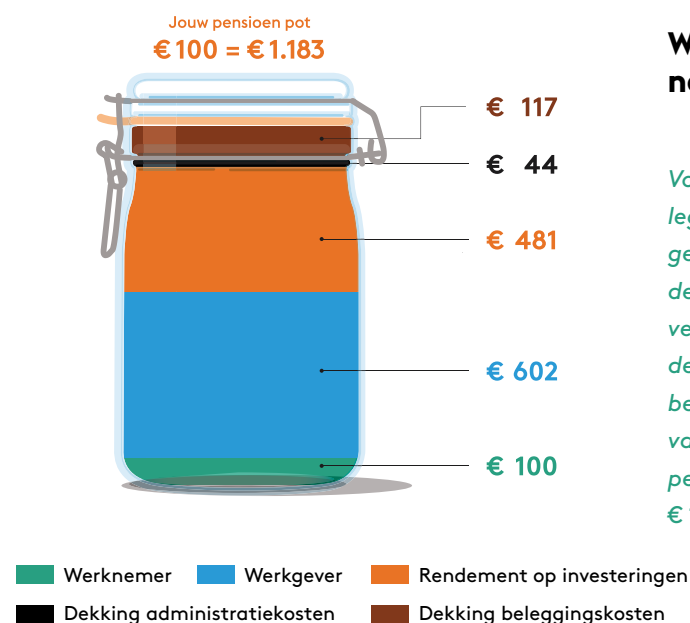

Een gezond financieel rendement

Hoe hebben we financieel gepresteerd in 2023?

Het is belangrijk voor jouw pensioen dat je pensioenfonds er financieel goed voorstaat. Wij moeten ervoor zorgen dat we altijd voldoende geld hebben om je pensioen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. Bovendien willen we de koopkracht van je pensioen beschermen.

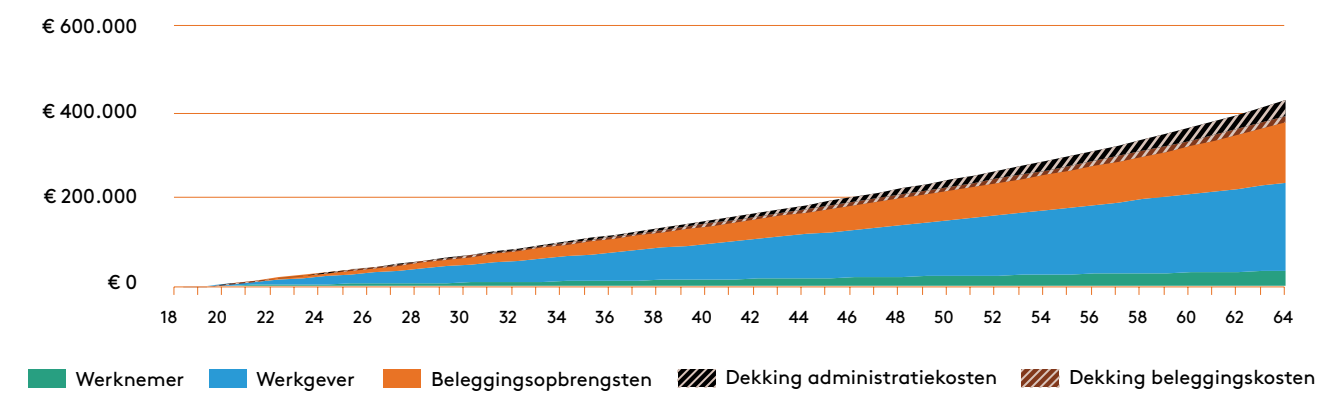
Hoe hebben we financieel gepresteerd in 2023? En wat betekent dat voor jouw pensioen? Dat lees je in dit hoofdstuk.

Wat levert de door jou ingelegde premie naar verwachting in de toekomst op?

Voor elke €100 die je inlegt voor je pensioen, legt de werkgever €602 in (dit wordt in de pot gestopt). Wij zorgen ervoor dat die pot zich door de beleggingsopbrengsten verder vult tot naar verwachting €1.344. Uit deze pot worden vervolgens de administratie- (€44) en beleggingskosten (€117) betaald. Naar verwachting blijft er dan een pot over van €1.183. Voor elke €100 die jij nu betaalt voor je pensioen, krijg je in de toekomst naar verwachting €1.183 aan pensioenuitkering terug.

Cumulatieve ontwikkeling pensioenpot actieve deelnemer

Hier zie je hoe je pensioen door de jaren heen aangroeit. Van de jaarlijkse rendementen worden de administratie- en beleggingskosten betaald. Ook hier zie je weer dat je uiteindelijk meer pensioen krijgt dan dat je zelf aan premie hebt betaald. Uiteraard gaan we in deze grafiek uit van verwachte resultaten bij een gemiddelde deelnemer – in jouw geval kan de situatie hiervan afwijken.

Een goed beleggingsjaar

Voor onze beleggingen was 2023 een goed jaar. Ondanks alle onrust in de wereld en de wereldeconomie (denk alleen maar aan de oorlogen in Oekraïne en Gaza) boekten we een positief rendement van 9,6% op de beleggingen. Mede daardoor groeide de pensioenkas in 2023 aan van €5,0 miljard naar €5,5 miljard.

Gedurende een groot deel van het jaar steeg onze dekkingsgraad flink. Maar aan het eind van het jaar hadden we te maken met een dalende rente. En dat was niet gunstig voor onze dekkingsgraad. Bij een lagere rente moeten we namelijk meer geld in kas te hebben om de pensioenen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. In vaktermen: onze pensioenverplichtingen zijn gestegen. Gelukkig stonden daar dus de goede beleggingsresultaten tegenover.

De dekkingsgraad geeft aan of we voldoende geld 'in kas' hebben voor de pensioenen. Hoe hoger het percentage, des te beter staan we ervoor. Bij 100% hebben we voor elke euro aan pensioenverplichtingen precies één euro in kas. Dat is niet voldoende. We moeten flinke buffers hebben ter bescherming van je pensioen.

Wij berekenen elke maand onze dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Met de beleidsdekkingsgraad (die omdat het een gemiddelde is wat minder gevoelig is voor schommelingen op de financiële markten) wordt onze financiële situatie beoordeeld. Wij gebruiken deze voor het nemen van beleidsbeslissingen, zoals het besluit over de indexering.

Ontwikkeling financiële situatie in 2023

Stand begin 2023	Stand eind 2023	Mutatie 2023
Pensioenverplichtingen € 3,9 miljard	Pensioenverplichtingen € 4,6 miljard	▲ € 0,7 miljard
Vermogen € 5,0 miljard	Vermogen € 5,5 miljard	▲ € 0,5 miljard
Dekkingsgraad 128,7%	Dekkingsgraad 121,5%	▼ 7,2%-punt
Beleidsdekkingsgraad 125,9%	Beleidsdekkingsgraad 127,3%	▲ 1,4%-punt

Het vereist eigen vermogen is vermogen waarover een pensioenfonds minimaal moet beschikken. Als een pensioenfonds niet over dit vermogen beschikt, is er sprake van een reservetekort en moet het pensioenfonds jaarlijks in overleg met De Nederlandsche Bank een herstelplan indienen. In het herstelplan staan maatregelen omschreven om weer boven het vereist eigen vermogen uit te stijgen. Ons vereist eigen vermogen bedraagt per eind 2023 119,9% (2022: 120,0%).

Met name door dat mooie beleggingsresultaat stonden we er per saldo eind 2023 goed genoeg voor om je pensioen op 1 januari 2024 met het maximale percentage van 5% te indexeren (meer daarover lees je hieronder). De kosten van die indexering zijn al verwerkt in de dekkingsgraad van eind december 2023. Dit veroorzaakt mede de daling van de dekkingsgraad ten opzichte van de stand begin 2023.

Met een beleidsdekkingsgraad van 127,3% van eind 2023 voldoen onze financiële buffers aan de wettelijke normen, oftewel: je pensioenfonds is financieel gezond. En dat is uiteraard goed voor jouw pensioen.

Indexering: de koopkracht van je pensioen

Wij proberen je pensioen ieder jaar mee te laten groeien met de prijsstijgingen in Nederland. Dat noemen we indexeren. Dat is belangrijk voor de koopkracht van je pensioen. Maar indexeren is niet vanzelfsprekend. We mogen je pensioen alleen verhogen als onze beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is. De wettelijke regels daarvoor zie je in de tabel hieronder.

Indexering 2 januari 2023

De koopkrachtbescherming van je pensioen is altijd belangrijk, maar zelden was dat duidelijker voelbaar dan eind 2022. We hadden te maken met historisch hoge prijsstijgingen. Onze beleidsdekkingsgraad was eind 2022 hoog genoeg om jouw pensioen op 2 januari 2023 te verhogen met 5,0%. Toch werden de prijsstijgingen daarmee maar voor een deel gecompenseerd. Meer was niet mogelijk, want 5,0% is het maximale percentage waarmee wij je pensioen in een jaar mogen verhogen.

Het minimaal vereist eigen vermogen is de ondergrens van het vereist eigen vermogen. Een pensioenfonds mag niet langer dan vijf jaar onder deze ondergrens zitten. Is dit wel het geval dan moet het pensioenfonds maatregelen nemen om binnen zes maanden in één keer weer boven deze ondergrens uit te komen. Bij ons geldt ook dat in geval onze beleidsdekkingsgraad per jaareinde onder deze ondergrens uitkomt, er een bijstorting door Ahold Delhaize wordt gedaan om weer boven de ondergrens uit te komen. Aan deze bijstortingsverplichting zit wel een maximum van € 150 miljoen over een periode van vijf jaar. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt per eind 2023 104,6% (2022: 104,6)%. Over 2023 is een extra storting door de werkgever niet aan de orde geweest.

Overigens steeg jouw pensioen in januari 2023 in de praktijk meer. In september 2022 hadden we namelijk al besloten tot een extra indexering over 2021 met 2,33%. Ook deze verhoging werd toegepast vanaf 2 januari 2023. In totaal steeg je pensioen daardoor begin 2023 met 7,44%.

Indexering 1 januari 2024

Op 1 januari 2024 verhogen we je pensioen met 5,0%. Dat is dus net als op 2 januari 2023 met het maximale percentage. We hebben dit in december 2023 kunnen besluiten op basis van onze gezonde beleidsdekkingsgraad en op basis van de prijsstijgingen in 2023. Dat laatste vraagt echter wel om toelichting.

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) waren de prijzen in onze meetperiode (oktober 2022 – oktober 2023) niet gestegen maar gedaald, en wel met -0,4%. Op basis daarvan zouden we je pensioen niet kunnen verhogen. Geen prijsstijgingen betekent namelijk: geen indexering. Maar mensen hebben wel prijsstijgingen ervaren. Gelukkig was er een mogelijkheid om je pensioen wel te kunnen verhogen.

De prijsdaling van -0,4% die het Centraal Bureau voor de Statistiek over 2023 vaststelde, heeft voor een belangrijk deel te maken met de hoge inflatie die over 2022 was vastgesteld. Die inflatie (14,3%) bleek door het Centraal Bureau voor de Statistiek te hoog te zijn vastgesteld. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft in 2023 de meetmethode aangepast. Met de nieuwe methode viel de prijsinflatie over 2022 lager uit, terwijl de inflatie in 2023 uitkwam op 5,3% in plaats van -0,4%. De werkgever en de Centrale Ondernemingsraad hebben een aanpassing gedaan in de pensioenregeling waardoor het gecorrigeerde inflatiecijfer bepalend was voor ons indexeringsbesluit.

De regels voor indexering onder de huidige wetgeving

Beleidsdekkingsgraad	Wettelijke regels
Lager dan 110%*	Geen indexering toegestaan. Je pensioen stijgt niet mee met de prijzen**
Tussen 110 en 141,5%	Gedeeltelijke indexering toegestaan. Je pensioen stijgt voor een deel mee met de prijzen**
141,5%* of hoger	Volledige indexering toegestaan. Je pensioen stijgt geheel mee met de prijzen** (waarbij bij ons pensioenfonds een maximum indexering geldt van 5%)

* Beide grenzen liggen vast in de Pensioenwet waarbij de ondergrens van 110% voor alle pensioenfondsen gelijk is en de bovengrens van 141,5% jaarlijks voor ieder pensioenfonds afzonderlijk wordt vastgesteld.
** Als uitgangspunt geldt de ontwikkeling van de Consumenten Prijs Index, Alle Bestedingen (2015 = 100) van oktober tot oktober.

Vervolgens heeft het pensioenfonds gebruik gemaakt van de tijdelijk versoepelde indexeringsregels van de overheid die tot 31 december 2023 golden. Dat maakte het mogelijk om je pensioen per 1 januari 2024 met het maximumpercentage van 5,0% te verhogen.

Uiteraard hebben we bij dit besluit zorgvuldig gekeken naar de vraag of het voor al onze verschillende groepen deelnemers (jong en oud, werkend of gepensioneerd) evenwichtig uitvalt. Dat is naar onze mening het geval, al hebben ouderen er iets meer voordeel van dan jongeren. We hebben al onze deelnemers met een

persoonlijke brief geïnformeerd over dit besluit. De effecten per generatie en de achtergronden van het indexeringsbesluit zijn te vinden op onze [website](#), waar we ook in de brief naar hebben verwezen.

Onze keuze voor het gecorrigeerde inflatiecijfer betekent dat we dat cijfer ook moeten toepassen over de voorafgaande jaren. Dit heeft er niet toe geleid dat we de eerder toegekende indexeringsregels hebben moeten aanpassen. Meer details daarover vind je [hier](#).

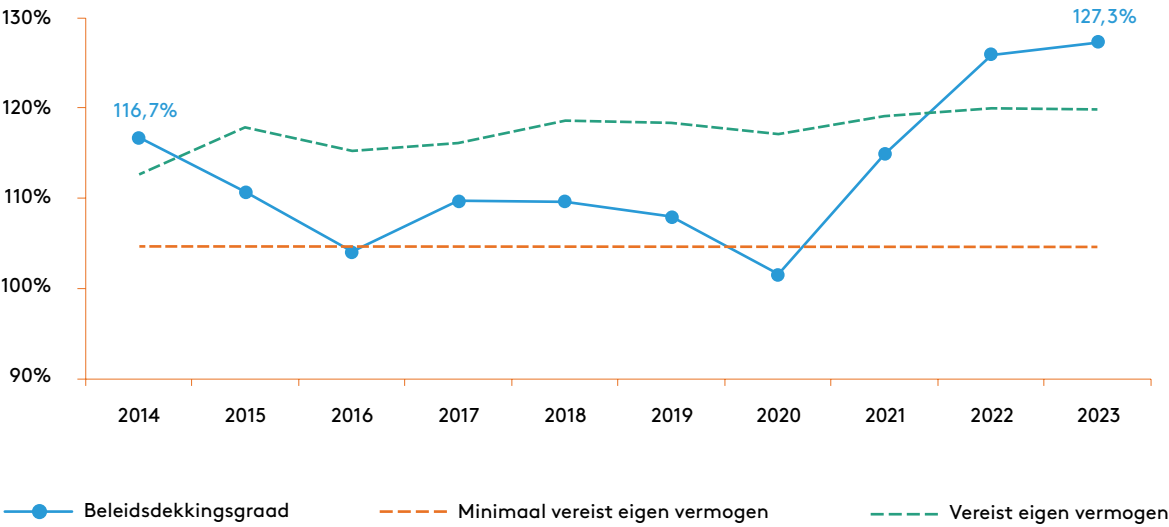
Indexering van je pensioen in de laatste vijf jaar

	Indexering per januari volgend boekjaar	Stijging van de prijzen*	Beleidsdekkingsgraad
2023	5,00%	5,33%	127,3%
2022	5,00%	14,33%	125,9%
2021	3,42%**	3,42%	114,9%
2020	0,00%	2,72%	101,5%
2019	0,00%	2,10%	107,9%

* Consumenten Prijs Index, Alle Bestedingen (2015 = 100), van oktober tot oktober, waarbij vanaf 1 januari 2021 de gecorrigeerde prijsindex wordt gevolgd.
** Omvat de indexering per 3 januari 2022 aangevuld met de extra indexering 2022, die mogelijk was door de verruimde indexeringsregels in 2022.

Onze beleidsdekkingsgraad in de afgelopen tien jaar

Hier zie je hoe onze financiële positie zich de afgelopen tien jaar heeft ontwikkeld. Tot en met 2014 zie je de dekkingsgraad per 31 december. Vanaf 2015 zie je de beleidsdekkingsgraad per 31 december.

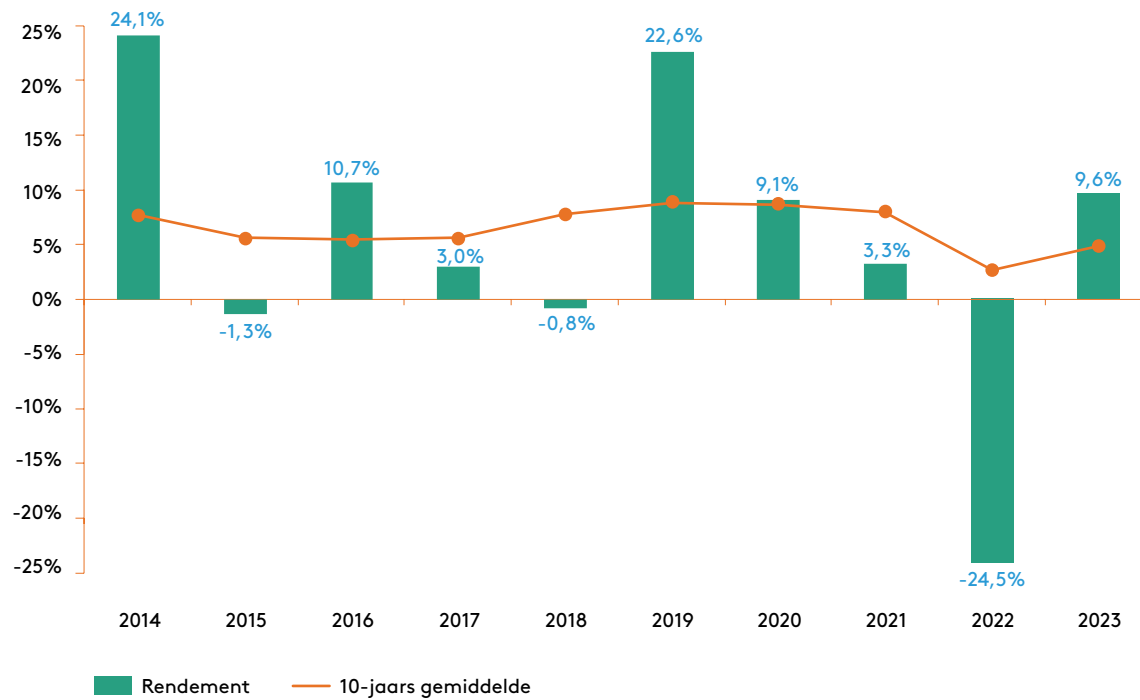
Oordeel externe actuaris

De ontwikkeling van onze financiële positie, waaronder onze pensioenverplichtingen, wordt onafhankelijk beoordeeld door de externe certificerend actuaris. Deze is werkzaam bij Towers Watson Netherlands B.V. Naar zijn oordeel voldoen wij aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De verklaring van de actuaris kun je vinden op [pagina 100](#).

Beleggingen: onze prestaties over de laatste tien jaar

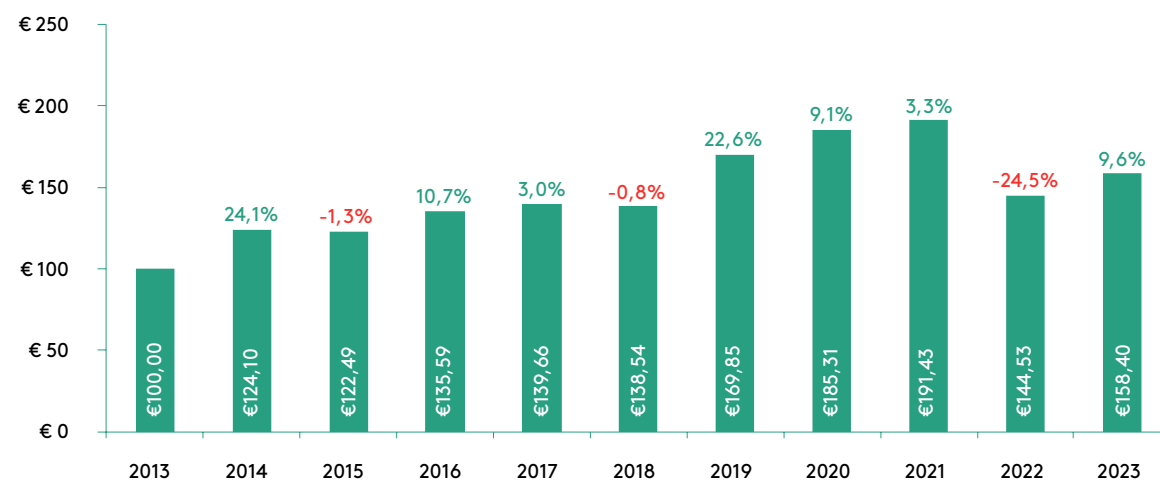
Alleen door te beleggen kunnen we op de lange termijn voldoende rendement halen. Dat is nodig voor een goed en betaalbaar pensioen.

Hier zie je onze beleggingsresultaten over de laatste tien jaar. Het gemiddelde rendement over die periode bedroeg 4,7% per jaar.

Wat levert beleggen op?

Wat heeft het beleggen de afgelopen tien jaar opgeleverd voor jouw pensioen? Hieronder zie je hoe € 100 pensioenpremie (ingelegd door jou en je werkgever in januari 2014) in de afgelopen tien jaar is aangegroeid door de beleggingsresultaten. Je ziet de stand aan het eind van ieder jaar.

Ons beleggingsbeleid

In het belang van jouw pensioen streven we ernaar om op de beleggingen een zo hoog mogelijk rendement te halen. Maar natuurlijk moeten de risico's die we daarbij lopen wel verantwoord blijven en passen binnen de afspraken die we daarover met de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad hebben gemaakt.

De belangrijkste keuze daarbij is de verdeling van het pensioengeld. We beleggen niet al het pensioengeld in bijvoorbeeld aandelen, maar verdelen het over verschillende soorten beleggingen, landen en sectoren, elk met hun eigen risico's en rendementsverwachtingen. Zo stellen we een mix samen die het beste past bij ons pensioenfonds.

Wat verder in ons (en jouw) voordeel werkt: als pensioenfonds beleggen wij voor de lange termijn. Een euro die jij en je werkgever nu als pensioenpremie inleggen, hoeven we vaak pas over tientallen jaren als pensioen uit te betalen. Dat betekent dat we de tijd hebben om tussentijdse waardedalingen van onze beleggingen 'uit te zitten'.

Het bestuur van ons pensioenfonds is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. Uiteraard evalueren wij ons beleggingsbeleid en de uitvoering daarvan voortdurend. Zijn de gemaakte keuzes nog steeds de beste voor jouw pensioen en dat van je (oud-)collega's? De dagelijkse uitvoering van het beleid ligt in handen van onze fiduciair manager. Deze rol wordt ingevuld door Achmea Investment Management.

Ons beleggingsbeleid is gebaseerd op een aantal overtuigingen die wij als bestuur hebben vastgesteld. Benieuwd? [Hier](#) vind je ze.

Twee portefeuilles

Onze beleggingen zijn verdeeld in twee verschillende portefeuilles: de matchingportefeuille en de returnportefeuille. In elke portefeuille beleggen we de helft van het pensioenvermogen. Daarbij hanteren we een bandbreedte van 2,5% (in verband met waardestijgingen of -dalingen van de beleggingen). Deze 50-50 verdeling hebben we ook in 2023 aangehouden.

De matchingportefeuille

De matchingportefeuille is bedoeld om onze dekkingsgraad te beschermen. Zo zorgen we ervoor dat we de opgebouwde pensioenen nu en in de toekomst met een hoge mate van zekerheid kunnen uitbetalen. In deze portefeuille zitten beleggingen met een laag risico, zoals staatsobligaties en hypotheeklen. Dit zijn beleggingen waarmee we ons van tevoren kunnen

beschermen tegen een daling van de rente. Dat doen we niet volledig, omdat we anders ook niet profiteren van een stijgende rente. De mate waarin wij ons indekken tegen een rentedaling, hangt af van de hoogte van de rente.

We dekken het renterisico in beginsel af voor 60% (het strategische percentage). Maar als de rente (de zogeheten twintig jaar euro swaprente) onder 0,75% daalt, kan de afdekking verlaagd worden naar minimaal 50%. Bij een hogere rentestand kan de afdekking op vaste punten verhoogd worden tot maximaal 80%.

In 2022 hadden we vanwege de gestegen rente de afdekking van de rente al verhoogd naar 70%. In 2023 is de rente iets gedaald, maar er was geen aanleiding om de afdekking te verlagen.

Het valutarisico dekken we alleen af voor valuta met een balanswaarde groter dan 2,5% van het totale vermogen. In 2023 gold dit alleen nog voor de Amerikaanse dollar. We dekken het valutarisico voor 100% af bij obligaties en voor 50% bij aandelen.

Door de daling van de rente heeft de matchingportefeuille een positief rendement behaald van 5,5%.

De returnportefeuille

Deze portefeuille is bedoeld om extra rendement te halen dat we nodig hebben om je pensioen te kunnen betalen en indexeren. In deze portefeuille zitten beleggingen met een hoger risico en ook een hoger verwacht rendement. Denk daarbij bijvoorbeeld aan aandelen, vastgoed en high-yield obligaties.

In 2023 leverde onze returnportefeuille een rendement op van 12,6%.

Beleggingen: aanpassingen 2023

In 2023 hebben we geen wijzigingen in ons beleggingsbeleid doorgevoerd. Wel hebben we sommige beleggingen overgeheveld naar nieuwe vermogensbeheerders. We verwachten dat deze beter presteren en bijdragen aan een verdere verlaging van de kosten.

In 2022 hadden we al een nieuwe vermogensbeheerder voor high yield obligaties geselecteerd, namelijk Robeco. In januari 2023 zijn de beleggingen vanuit de vorige manager aan Robeco overgedragen. We zijn daarbij overgestapt van het beleggen in een beleggingsfonds naar een eigen mandaat. Dat betekent dat we zelf de randvoorwaarden kunnen

High-yield obligaties zijn risicovollere bedrijfsobligaties die een hogere rentevergoeding uitbetalen.

bepalen waaraan de beleggingen moeten voldoen. Dat willen we met name vanwege onze keuzes voor duurzaam beleggen. Met een eigen mandaat kunnen we de beleggingen beter laten aansluiten op onze doelstellingen van bijvoorbeeld CO₂-reductie of onze lijst van landen en bedrijven waarin we om principiële redenen niet beleggen.

In 2023 hebben we onze beleggingen in bedrijfsobligaties overgeheveld van J.P. Morgan en Allianz naar M&G. In deze categorie belegden we al met mandaten, maar bij onze nieuwe vermogensbeheerder hebben we daar onder meer extra doelstellingen voor CO₂-reductie aan toegevoegd.

Verder hebben we in 2023 besloten om de beleggingen in aandelen opkomende markten over te brengen van BlackRock naar Northern Trust. Ook daar kiezen we voor een mandaatstructuur. De daadwerkelijke overgang zal plaatsvinden in 2024.

Verdeling beleggingen 2023

In de tabel hieronder zie je hoe we ons vermogen verdeeld hebben over de verschillende soorten beleggingen. Bij ‘Strategische weging’ zie je het door ons gekozen percentage (met een beperkte bandbreedte naar boven of beneden). Bij ‘Feitelijke weging’ zie je de werkelijke verdeling per eind 2023.

Beleggingscategorie	Feitelijke weging		Strategische weging ⁽²⁾
	31-12-2022	31-12-2023	
LDI ⁽¹⁾	31,7%	32,5%	32,0%
Hypotheken	9,7%	10,1%	10,0%
Liquiditeiten	0,4%	0,4%	0,0%
Obligaties bedrijven (euro)	8,7%	8,8%	8,0%
Matching	50,5%	51,8%	50,0%
Aandelen	28,4%	28,6%	30,0%
Obligaties high yield	6,9%	6,6%	7,0%
Obligaties opkomende markten	7,2%	6,6%	7,0%
Vastgoed	5,5%	5,5%	6,0%
Alternatieve beleggingen	1,4%	0,8%	0,0%
Annuiteiten	0,1%	0,1%	0,0%
Return	49,5%	48,2%	50,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

⁽¹⁾ De instrumenten voor de renteafdekking die in het LDI mandaat worden beheerd, maken geen onderdeel uit van de strategische en feitelijke weging.

⁽²⁾ In de praktijk kan binnen een bandbreedte van plus of min 2,5% worden afgeweken van de strategische weging.

Een benchmark is een objectieve maatstaf waarmee de prestaties van een beleggingsportefeuille, beleggingsfonds of vermogensbeheerder worden vergeleken. Vaak wordt een reeds bestaande index als benchmark genomen, bijvoorbeeld de AEX-index.

Rendementen 2023

In 2023 behaalden we een rendement van 9,6% op onze totale beleggingen. In de tabel zie je de rendementen van de verschillende soorten beleggingen over 2023. Je ziet ook hoe onze rendementen zich verhouden tot onze benchmarks.

Beleggingscategorie	Ons rendement in 2023	Benchmark rendement	Vershil met benchmark
LDI ⁽¹⁾ ⁽²⁾	4,6%		
Hypotheken	3,3%	6,1%	-2,8%
Liquiditeiten ⁽²⁾	2,6%		
Obligaties bedrijven (euro)	8,3%	8,2%	0,1%
Matching	5,5%	6,1%	-0,6%
Aandelen	16,5%	16,2%	0,3%
Obligaties high yield	9,0%	10,5%	-1,5%
Obligaties opkomende markten	8,4%	8,9%	-0,5%
Vastgoed	6,8%	6,0%	0,8%
Alternatieve beleggingen ⁽²⁾	-11,5%		
Annuiteiten ⁽²⁾	7,5%		
Return	12,6%	12,5%	0,1%
Totaal	9,5%	9,6%	-0,1%
Valuta afdekking	0,1%		
Totaal	9,6%	9,7%	-0,1%

⁽¹⁾ Staatsobligaties en rentederivaten worden beheerd in het LDI mandaat. Het positieve rendement in 2023 wordt veroorzaakt door de gedaalde rente.

⁽²⁾ Niet voor alle categorieën is een relevante benchmark beschikbaar.

Wij spreiden het pensioenvermogen over verschillende soorten beleggingen, sectoren en landen. Hier zie je de bijbehorende rendementen in 2023.

Securities lending is het uitlenen van effecten (in dit geval obligaties) aan een belegger of een beleggingsonderneming. De inlenende partij (lees: de tegenpartij) is hierbij verplicht om met liquide middelen of andere beleggingen onderpand te plaatsen. De uitlenende partij (lees: wij) ontvangt naast het onderpand ook een extra vergoeding en krijgt uiteindelijk de effecten weer terug.

Risicomanagement

Uiteraard vraagt het beleggen van het pensioengeld om een gedegen risicobeheersing. Hoe beschermen we jouw pensioen tegen het risico van flink dalende beurskoersen of een dalende rente? In dit hoofdstuk hebben we een aantal belangrijke beheersmaatregelen die we daarvoor gebruiken al toegelicht. Kort samengevat: risico's blijven er, maar we nemen wel maatregelen om ze te beheersen. We kiezen een mix van verschillende soorten beleggingen waardoor het totale risico past binnen de grenzen die de werkgever en Centrale Ondernemingsraad daarvoor hebben vastgesteld. We dekken ons daarbij ook voor een deel in tegen risico van een dalende rente.

We houden deze risico's voortdurend in de gaten en toetsen of de beheersmaatregelen naar behoren werken. En als wij kiezen voor andere beleggingsproducten zoals bijvoorbeeld securities lending wordt het risicoraamwerk hierop aangepast. Dat alles is verankerd in ons integrale systeem voor risicomanagement.

Wil je meer weten over ons risicomanagement, ga dan naar bijlage C. [Risicomanagement](#).

'Thuis praten we regelmatig over duurzaamheid'

Elvira Bos (41) is sinds vier jaar Director Media and External Relations bij Ahold Delhaize. Ze is getrouwd met Marien (45), die bij Videoland werkt. Ze hebben drie dochters (13, 11 en 10) en wonen in Zaandam. Zo duurzaam mogelijk leven was ook in 2023 weer belangrijk voor haar en haar gezin.

Lees [hier](#) het persoonlijke verhaal van Elvira.

Een duurzaam pensioen

Als pensioenfonds voelen wij een sterke verantwoordelijkheid om te zorgen voor de wereld van nu en morgen. Daarom beleggen wij jouw pensioengeld niet alleen voor een gezond financieel rendement, maar ook met oog voor mens en milieu. We letten er ook op dat we - zelfs als kleine organisatie - zo duurzaam mogelijk opereren. En ook het pensioen zelf moet duurzaam zijn: houdbaar voor nu en in de toekomst. In dit hoofdstuk lees je alles over onze derde strategische doelstelling: een duurzaam pensioen.

Beleggen voor een goed pensioen én een leefbare wereld

Wij beleggen je pensioengeld om er een zo goed mogelijk rendement op te behalen. Tegelijkertijd willen we dat de bedrijven waarin we beleggen zorgvuldig omgaan met mens en milieu. Ook willen we dat deze bedrijven integer worden geleid. Beleggen met die overtuigingen noemen we duurzaam beleggen. Zo zetten we onze beleggingen in voor een gezonde en leefbare wereld. Wij zijn ervan overtuigd dat duurzaam beleggen bijdraagt aan een gezond financieel rendement op de lange termijn. Het is goed voor de wereld én goed voor je pensioen.

In ons beleid voor duurzaam beleggen sluiten we zoveel mogelijk aan bij het duurzaamheidsbeleid van Ahold Delhaize en Albert Heijn. Ook de normen en waarden van jou en je (oud-)collega's zijn voor ons belangrijk. In 2022 hebben we jullie daar in een uitgebreid onderzoek naar gevraagd: hoe ver wil jij dat we gaan in onze ambitie op het gebied van duurzaam beleggen, welke keuzes wil je dat we daarin maken en hoe wil je bij dit onderwerp betrokken en erover geïnformeerd worden? De uitkomsten van dit onderzoek hebben we meegenomen bij de verdere uitwerking en uitvoering van onze duurzaamheidsambitie in 2023.

Wat wij doen

Wij maken als belegger in aandelen van bedrijven gebruik van de mogelijkheden die we als aandeelhouder hebben om invloed uit te oefenen op de bedrijven waarin we beleggen. Vaak bundelen we daarvoor onze krachten met andere institutionele beleggers. Dit is in het kort wat we doen:

- We maken afgewogen keuzes** Bij al onze beleggingsbeslissingen nemen we duurzaamheidscriteria mee. Wij beleggen 100% van het pensioenvermogen volgens het *do-no-harm*-principe: we investeren niet in bedrijven, projecten en landen die onevenredig veel schade toebrengen aan mens en milieu. Dat doen we volgens internationale wetgeving en richtlijnen, bijvoorbeeld van de Verenigde Naties. Aanvullend beoordelen wij of er vanuit onze deelnemers en Ahold Delhaize redenen zijn om daarvan af te wijken. In 2023 zijn we voor enkele belangrijke beleggingscategorieën overgestapt van beleggingsfondsen naar eigen mandaten. Daarmee kunnen we zelf aangeven aan welke duurzaamheidsdoelstellingen de beleggingen moeten voldoen, bijvoorbeeld met het oog op CO₂-reductie.
- We sluiten uit** Bepaalde beleggingen sluiten we uit. Denk aan controversiële wapens, tabak, hoogerisicoland, staatsbedrijven van uitgesloten landen, bedrijven die de principes van de Global Compact van de Verenigde Naties overtreden, bedrijven die niet voldoen aan de wettelijke vereisten van goed bestuur en bedrijven die betrokken zijn bij de winning van bepaalde fossiele bronnen zoals steenkool en teerzanden. We hebben in 2023 ook onze criteria voor het uitsluiten van landen aangescherpt, met name op het punt van mensenrechten. Op onze [website](#) kun je vinden welke bedrijven, sectoren en landen wij uitsluiten.
- We maken gebruik van ons stemrecht** Op aandeelhoudersvergaderingen kunnen wij direct invloed uitoefenen op het bestuur van ondernemingen. Hieraan hebben wij inmiddels ook specifieke duurzaamheidsdoelstellingen gekoppeld. Op de [website](#) vind je een tool waarin je kunt zien hoe wij op elke aandeelhoudersvergadering gestemd hebben.
- We gaan de dialoog aan met bedrijven** Wij spreken bedrijven aan op wat ze doen om verbeteringen voor mens en milieu te realiseren. Daarbij voeren we ook gesprekken op basis van de door ons gekozen thema's. Als een gewenste reactie uitblijft, kan dat uiteindelijk gevolgen hebben voor de mate waarin we in het bedrijf beleggen. We voeren deze gesprekken ook samen met andere beleggers. Eind 2023 hebben we besloten om

Global Compact is een internationaal netwerk van bedrijven dat onder de vlag van de Verenigde Naties richtlijnen hanteert op het gebied van arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptiemaatregelen. Ook Ahold Delhaize heeft de Global Compact ondertekend.

Farm Animal Investment Risk and Return (FAIRR) is een initiatief om investeerders meer inzicht en data te geven over ESG-risico's en kansen in de voedingsindustrie, met een sterke focus op dieren. Long-term Investor's in People's Health (LIPH) richt zich op het vergroten van de betrokkenheid van investeerders in (werknemers) gezondheid. Nature Action 100 is een wereldwijd initiatief om investeerders te betrekken bij het terugdringen van het verlies van met name de biodiversiteit.

SDFR staat voor sustainable finance disclosure regulation. Deze Europese regelgeving verplicht bedrijven in de financiële sector om duidelijk te rapporteren over hun omgang met duurzaamheidsfactoren. Meer weten, ga dan naar bijlage D. SFDR RTS artikel 8.

ons beleid uit te breiden met de door Achmea IM verzorgde thema's "plasticvermindering in consumentengoederen", "arbeidsrechten" en "transport & klimaat". Daarnaast zullen we ons in 2024 aansluiten bij de internationale initiatieven Farm Animal Investment Risk and Return (FAIRR), Long-term Investor's in People's Health (LIPH) en Nature Action 100.

- **Do good: impactbeleggen** Met 5% van ons belegd vermogen willen we actief bijdragen aan een leefbare wereld en waar mogelijk een verschil maken, het do-good-principe. Met dit geld gaan we de komende jaren 'impactbeleggen'. Dat betekent: beleggen in bedrijven en projecten die de belangrijkste maatschappelijke onderwerpen en milieuproblemen in de wereld aanpakken. Hierbij leggen we de focus op de speerpunten in ons beleid voor duurzaam beleggen: klimaat en gezonde en duurzame voeding. In 2023 zijn we begonnen met de selectie van vermogensbeheerders waarmee we de impactbeleggingen kunnen gaan uitvoeren.
- **We voldoen aan wet- en regelgeving** Uiteraard letten we erop dat we voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van duurzaam beleggen. Zo moeten wij ons houden aan de Europese regels voor het informeren over de duurzaamheidsaspecten van onze pensioenregeling (SFDR). Volgens het Europese classificatiesysteem (de EU-taxonomie) wordt onze pensioenregeling namelijk beschouwd als een 'groene pensioenregeling'. Wij beleggen in economische activiteiten die bijdragen aan de milieudoelstellingen zoals die zijn vastgelegd in de EU-taxonomie.

Helaas zijn er over de milieuprestaties van die beleggingen soms onvoldoende betrouwbare, tijdige en verifieerbare data beschikbaar om volgens de EU-regels te rapporteren. Daarom rapporteren we op dit moment een percentage van 16% EU taxonomie-alignement (de mate waarin we aan deze EU-regels voldoen). We blijven de ontwikkeling van deze data volgen, met als doel hierover uiteindelijk volledig te kunnen rapporteren.

Een ander voorschrift in de EU-taxonomie is dat een belegging in een duurzaam product met een bepaalde milieudoelstelling niet ten koste mag gaan van een andere milieudoelen. Uiteraard wegen we dat bij al onze beleggingsbeslissingen af, hoewel formeel gesproken deze regel niet op ons van toepassing is. Bij onze beleggingen gaan we namelijk niet uit van de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. Aangezien nog maar een bescheiden deel van ondernemingen aansluit

op de onderliggende EU-taxonomie vereisten is dit nog echt in opkomst. Om consistent te zijn in onze sturing maken wij op dit moment gebruik van ons eigen beleid en objectieve brondata die nog niet altijd precies in lijn zijn met deze EU-criteria.

Alles in ogenschouw nemende, hebben we vastgesteld dat de informatie over duurzaam beleggen in dit jaarverslag en op onze website voldoet aan de EU-duurzaamheidswetgeving.

Uitgelicht: twee thema's

We richten ons duurzaam beleggingsbeleid op verschillende thema's. Twee daarvan, die we samen met onze deelnemers en Ahold Delhaize gekozen hebben, lichten we hier uit.

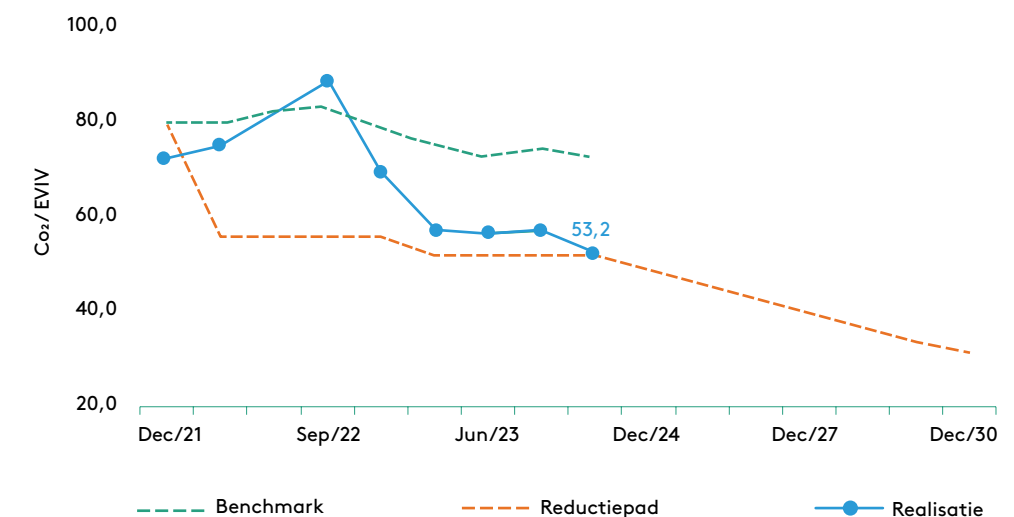
Klimaat

Wij zien het klimaat als een thema bij uitstek om via onze beleggingen bij te dragen aan een duurzame en leefbare wereld. We hebben daarvoor een concrete en stevige doelstelling geformuleerd. We gaan de

CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in meetbare stappen terugbrengen. In 2030 moeten we minimaal 50% reductie hebben bereikt ten opzichte van de benchmark eind 2021. En in 2050 moet onze beleggingsportefeuille geheel klimaatneutraal zijn. Op naar 'net zero' dus!

Hoe we dat doen? Door te beleggen in bedrijven die goed presteren op dit punt en concrete doelstellingen hebben om hun CO₂-uitstoot te verminderen (waarmee we dus grote vervuilers vermijden). Maar we doen het ook door bedrijven waarin we beleggen aan te sporen om hun CO₂-uitstoot te verminderen.

Zoals onderstaande grafiek laat zien, is onze uitstoot sinds 2021 al aanzienlijk gedaald. Daarbij lopen we nog wel wat achter op ons plan. De verwachting is dat deze achterstand met het nieuwe mandaat aandelen opkomende markten begin 2024 wordt ingelopen.

Voeding

Ons tweede thema is gezonde en duurzame voeding. Voeding moet zo duurzaam mogelijk worden geproduceerd en we vinden dat gezonde voeding voor iedereen toegankelijk moet zijn. In 2023 hebben we veel aandacht besteed aan de uitwerking van dit thema. We gaan met impactbeleggen de duurzame voedingssector ondersteunen die voeding produceert met respect voor mens, milieu en dier. Bovendien willen we investeren in bedrijven en projecten die een bijdrage leveren aan gezonde voeding.

Helaas zijn er op dit moment nog onvoldoende meetbare beleggingsindicatoren op het gebied van gezonde en duurzame voeding. Daardoor kunnen we nog geen concrete doelstellingen voor onze beleggingen vastleggen. We werken samen met Ahold Delhaize en Albert Heijn hard aan het beschikbaar maken hiervan. We denken hierbij aan:

- Investeren in bedrijven die een bijdrage leveren aan gezonde voeding, bijvoorbeeld in het kader van de eiwittransitie.
- Het uitsluiten van bedrijven die een groot deel van hun omzet behalen met voeding die schadelijk is voor de gezondheid, zoals energiedranken en bovenmatige hoeveelheden suiker.

Samenwerken

Om als belegger extra impact te hebben op een leefbare wereld, bundelen we waar mogelijk onze krachten met andere institutionele beleggers en zoeken we aansluiting bij organisaties en initiatieven op dit gebied. Vanaf eind 2018 waren we ondertekenaar van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen convenant, dat eind 2022 afliep. Sinds 2021 zijn we ook aangesloten bij het Dutch Engagement Network, waarin een aantal Nederlandse pensioenfondsen samenwerkt om bedrijven tot betere duurzaamheidsprestaties aan te zetten. En in 2023 zijn we lid geworden van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO), die zich inzet voor verduurzaming van de kapitaalmarkt.

De VBDO publiceert ook een jaarlijkse ranglijst over de duurzaamheidsprestaties van de vijftig grootste Nederlandse pensioenfondsen. Op deze ranglijst zijn we in 2023 een plaats gezakt, namelijk van plek 36 naar plek 37. Dit komt omdat ondanks al onze verbeteringen de andere pensioenfondsen ook niet stil hebben gezeten.

Impact bonds zijn obligaties die worden gebruikt om projecten te financieren die het doel hebben een positieve bijdrage te leveren aan een duurzame wereld. Daaronder vallen Green bonds, die specifiek gericht zijn op klimaatbeheersing. Er zijn ook zogeheten Blue bonds, die bijdragen aan duurzaam waterbeheer.

ESG staat voor Environmental, Social en Governance (milieu, maatschappij en goed bestuur). Dat zijn de drie gebieden waarop de duurzaamheid van een belegging beoordeeld wordt.

De belangrijkste initiatieven voor 2024 en daarna

Ons duurzaam beleggingsbeleid blijft in beweging. Ook voor 2024 hebben we weer nieuwe stappen gepland in ons duurzaam beleggen tweejaarsplan: de selectie van een impactmanager, een onderzoek naar ESG-benchmarks en het opstellen van een biodiversiteitsrapportage.

- We gaan 5% van het pensioenvermogen beleggen in zogeheten impact beleggingen. Hiermee kunnen we direct impact maken op onze thema’s klimaat en voeding.
- We gaan een onderzoek doen naar ESG-benchmarks met als doel onze aandelenportefeuille hieraan te toetsen.
- We gaan ons ESG-risicobeheer verder ontwikkelen.
- Voortbouwend op de 2-pager die in 2023 is gepubliceerd, gaan wij in 2024 de communicatie op het gebied van duurzaamheid verder uitbreiden.

Ons duurzaam beleggingsbeleid blijft in ontwikkeling. We hebben een tweejaarsplan opgesteld om ons, naast onze speerpunten voeding en klimaat, op de volgende initiatieven te richten:

Initiatief	E	S	G
2-jaarlijks evalueren van het stem- en engagementbeleid	●	●	●
Evalueren herijkte uitsluitingsbeleid		●	●
Beleidsmatige uitwerking van het thema voedseloplossingen	●	●	
Onderzoek naar en mogelijke implementatie van ESG-benchmarks	●	●	●
Verkennen mogelijkheden Impact Investing	●	●	
Implementeren green bonds op basis van vastgesteld beleid	●	●	
Implementeren ESG-doelstellingen voor aandelen	●	●	●
Bepalen ESG-doelstellingen voor bedrijfsobligaties, high yield obligaties en hypotheke	●	●	●

Meer weten over ons duurzaam beleggingsbeleid en de resultaten?

Wij vinden het belangrijk om helder te zijn over ons duurzaam beleggingsbeleid en over de resultaten daarvan. In 2023 hebben we er op verschillende momenten en manieren met je over gecommuniceerd. En daarmee gaan we ook de komende jaren door. We rapporteren ook tweemaal per jaar over de resultaten van ons duurzaamheidsbeleid in het MVB (maatschappelijk verantwoord beleggen)-halfjaarverslag. Dat en andere informatie over duurzaam beleggen vind je op onze [website](#).

Het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen convenant is opgesteld onder leiding van de Sociaal Economische Raad in samenwerking met de Pensioenfederatie.

Een toekomstbestendig pensioen

Bij Ahold Delhaize Pensioen doe je mee aan een goede pensioenregeling. Je bouwt niet alleen aan je pensioen voor als je later stopt met werken. Ook voor je gezin is er direct belangrijke financiële zekerheid geregeld. Hieronder vind je een kort overzicht.

Je pensioen in het kort

- Elk jaar bouw je een bepaald percentage van je pensioengrondslag als ouderdomspensioen op. De pensioengrondslag is je pensioengevend salaris min een drempelbedrag (de franchise) van circa €18.600 vanwege de AOW. De franchise is CAO afhankelijk en de pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Het opbouwpercentage bedroeg over 2023 1,875%. In 2024 blijft het opbouwpercentage hetzelfde.
- Over salaris boven €128.810 bouwde je geen pensioen op in onze pensioenregeling. In 2024 is deze grens verhoogd naar €137.800.
- In 2023 bouwde je 1,3125% partnerpensioen op. Dat is een levenslange uitkering voor je partner voor als je overlijdt. Als je voor je pensioendatum overlijdt, wordt het partnerpensioen berekend alsof je tot je pensioendatum bij Ahold Delhaize was blijven werken. In 2024 blijft dit percentage hetzelfde.
- Bovendien is er een tijdelijk partnerpensioen. Dit is een aanvulling op het partnerpensioen zolang je partner de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt. Dit tijdelijk partnerpensioen bedraagt in 2023 €15.260 op fulltime basis. Vanaf 2024 bedraagt het tijdelijk partnerpensioen €16.023 bij een fulltime dienstverband. Er is dus vanaf dag één dat je meedoet een aanzienlijk pensioen voor je partner verzekerd. In geval van ongehuwd samenwonen geldt dat je jouw partner wel bij ons moet hebben aangemeld. .
- Als je arbeidsongeschikt wordt, gaat de opbouw van je pensioen voor 75% door en hoef je geen premie meer te betalen.
- Voor je kinderen tot 23 jaar is er een wezenpensioen.
- We proberen je pensioen jaarlijks te indexeren. Dat

kan echter alleen als we er financieel goed genoeg voorstaan. Meer daarover vind je in het hoofdstuk [Een gezond financieel rendement](#).

Uitvoering WGA hiaat en WIA excedent naar Avero Achmea

In 2023 hebben we samen met de werkgever besloten de uitvoering van de arbeidsongeschiktheidsregelingen onder te brengen bij een verzekeraar. Dat doen we met het oog op de komst van de nieuwe pensioenregeling. Door de uitvoering onder te brengen bij een verzekeraar blijf je niet alleen nu maar ook in de toekomst verzekerd voor de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid.

Na een zorgvuldig selectieproces is gekozen voor Avero Achmea, waarbij de regeling tegen gunstigere voorwaarden en lagere kosten kan worden uitgevoerd. Avero Achmea voert vanaf 1 januari 2024 de regeling uit voor medewerkers die vanaf 1 januari 2024 ziek zijn geworden. Medewerkers waarvan de eerste ziektedag voor 1 januari 2024 ligt, zijn nog vanuit de bestaande verplichtingen van het pensioenfonds verzekerd. Deze verplichtingen worden per 1 januari 2025 ook aan Avero Achmea overgedragen.

Pensioenpremie

De pensioenpremie bedroeg in 2023 33% van de som van de pensioengrondslagen. Dit is inclusief de werknemersbijdrage van 4,7%. De werkgever betaalt ongeveer zes keer zoveel als de werknemer, namelijk 28,3%. In 2023 was deze premie voldoende om de pensioenopbouw te financieren. We hebben in 2023 €185,2 miljoen aan pensioenpremie ontvangen.

De premie die nodig is om pensioenopbouw in te kopen tegen de actuele marktprijs (de zogeheten zuivere kostendekkende premie) bedroeg €167,5 miljoen. Dat is minder dan de hierboven genoemde ontvangen premie. Voor de stabiliteit van de premie kiezen we ervoor

de kostendekkende premie te dempen (we mogen dan uitgaan van de verwachte rendementen of de verwachte rente over een periode van 10 jaar. Oftewel: we smeren de verwachte schommelingen in de premie uit over meerdere jaren). De premie die minimaal nodig was (dit noemen we de gedempte kostendekkende premie) bedroeg €182,7 miljoen. Dat is minder dan de hierboven genoemde ontvangen premie. Daarmee is de premie dus voldoende om bij te dragen aan een duurzaam pensioen.

Als de pensioenpremie in een jaar niet voldoende is om de pensioenopbouw te betalen, kan volgens het pensioenreglement de pensioenopbouw in dat jaar na overleg met Ahold Delhaize worden verlaagd. Omgekeerd geldt ook dat bij een feitelijk te hoge premie de toekomstige pensioenopbouw verhoogd kan worden tot maximaal het fiscaal maximum van 1,875%. Omdat de rente gedurende 2022 en een groot deel van 2023 is gestegen, heeft het pensioenfonds gebruikgemaakt van de mogelijkheid om de dempingsperiode voor de pensioenpremie opnieuw vast te stellen. Hierdoor hoeft de pensioenpremie in 2024 niet omhoog terwijl de pensioenopbouw gelijk kan blijven.

Een verdere uitsplitsing van de kostendekkende premie vind je op [pagina 91](#) van de jaarrekening.

Je pensioen gaat veranderen

Nederland krijgt een nieuw pensioenstelsel. Alle collega's die pensioen opbouwen of hebben opgebouwd in het verleden bij Ahold Delhaize Pensioen krijgen een nieuwe pensioenregeling. In juli 2023 is de wet ingegaan waarin de nieuwe spelregels voor pensioen zijn vastgelegd. Dat betekent niet dat er direct iets verandert aan je pensioen. Pensioenfondsen hebben tot 1 januari 2028 de tijd om hun pensioenregeling aan de nieuwe regels aan te passen. Eerder mag ook. Het is de verwachting dat bij ons op 1 januari 2027 de nieuwe pensioenregeling in zal gaan.

Je kunt je voorstellen dat de overgang naar een nieuw pensioenstelsel een traject is dat om grote zorgvuldigheid vraagt en waar vele partijen bij betrokken zijn. Wij waren samen met Ahold Delhaize en de Centrale Ondernemingsraad al langer bezig met de voorbereidingen en sinds de ingang van de nieuwe pensioenwet is dat in intensiteit toegenomen. Het is een onderwerp dat de komende jaren veel aandacht van ons zal vragen.

Het traject naar de nieuwe pensioenregeling

In eerste instantie zijn met name de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad aan zet. Zij bepalen hoe jouw nieuwe pensioenregeling eruit gaat zien, uiteraard binnen de nieuwe wettelijke regels. Wij ondersteunen hen daarbij. Er moeten belangrijke keuzes gemaakt worden, waarbij er steeds goed op wordt gelet of de pensioenbelangen van jou en je (oud-) collega's evenwichtig worden behandeld. Als Ahold Delhaize en de Centrale Ondernemingsraad de plannen voor de nieuwe regeling klaar hebben, zullen wij als bestuur van het pensioenfonds beoordelen of de regeling evenwichtig is (dus alle belanghebbenden evenveel recht doet) en of hij goed uitvoerbaar en uitlegbaar is. Ook het verantwoordingsorgaan en klankbordgroepen (waarin ook gepensioneerden zitten) worden bij het proces betrokken. Voordat de nieuwe regeling kan ingaan, wordt deze ook nog getoetst door De Nederlandsche Bank.

Uiteraard gaan wij bij het pensioenfonds ondertussen verder met de voorbereiding op het uitvoeren van de nieuwe pensioenregeling. De nieuwe regeling, en met name de flexibiliteit die dat van onze organisatie en IT-systemen vraagt, was een van de redenen om in 2022 de pensioenuitvoering uit te besteden aan Achmea Pensioenservices. Met de overgang naar het nieuwe IT-platform van Achmea Pensioenservices in januari 2024, is dan ook een belangrijke stap gezet.

Wat weten we al over de nieuwe pensioenregeling?

Er blijft bij de nieuwe pensioenregels veel van het

goede van de huidige pensioenregeling behouden. Zo blijf je samen met anderen pensioen opbouwen, en dus samen kosten en bepaalde risico's delen. Maar er verandert ook veel. Het belangrijkste: je gaat pensioenkapitaal opbouwen in een persoonlijk pensioenpotje. Dat kapitaal groeit aan door de premie die jij en je werkgever betalen én door de beleggingsopbrengsten. Hoe meer kapitaal je opbouwt, hoe hoger je pensioen wordt. Ook zal je pensioen in goede beleggingsjaren eerder omhooggaan dan nu, maar kan het in slechte beleggingsjaren ook eerder dalen.

Je pensioen kan daardoor jaar op jaar meer gaan schommelen. Die kans is groter als je jonger bent. Naarmate je ouder bent, proberen we om je pensioen zo stabiel mogelijk te houden.

Meer weten?

Wil je meer weten over hoe de nieuwe pensioenregeling tot stand komt? Of wil je de ontwikkelingen blijven volgen? Volg dan het nieuws op onze [website](#).

Een goed pensioen is risico's beperken

Duurzaam ondernemen

Tot slot willen we nog kort stilstaan bij de derde component van deze strategische doelstelling. Ook al zijn wij geen organisatie met een grote CO₂-voetafdruk, wij blijven toch kijken hoe wij zo duurzaam mogelijk kunnen opereren. Dit doen we onder meer door:

- De papierstroom in onze organisatie en richting onze deelnemers te beperken. Door digitalisering van onze pensioenuitvoering is de interne papierstroom al nagenoeg verdwenen. En de komende jaren gaan we verder met de digitalisering van de communicatie met onze deelnemers. Nog minder papier en nog minder post en dus nog minder belastend voor het milieu.
- Onze kantoorruimte zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Onze vergaderruimtes delen we met andere afdelingen van Ahold Delhaize en ons kantoor is op vrijdag gesloten om energie te besparen.
- Samen met de verhuurder en Ahold Delhaize te werken aan verbetering van het energielabel van ons kantoor. Momenteel heeft ons kantoor het energielabel A.
- Te letten op hoe onze samenwerkingspartners presteren op het gebied van duurzame bedrijfsvoering. We wegen dit aspect mee in de selectie van onze leveranciers.
- In geval een medewerker gebruik mag maken van de leaseregeling alleen nog elektrische auto's hiervoor beschikbaar te stellen.
- Herbruikbare bekken op kantoor te gebruiken. Ook hiermee beperken we de belasting van het milieu.
- Online te vergaderen als fysieke bijeenkomsten niet nodig zijn. Zo beperken we de belasting welke reizen op het milieu heeft.

Wil je meer weten over wat wij doen voor een duurzaam pensioen? Kijk, luister en lees dan [hier](#) verder.

Risicomanagement

Duurzaam pensioen – het integreren van maatschappelijke doelstellingen in alles wat Ahold Delhaize Pensioen doet – is een van onze strategische doelstellingen. De bijbehorende risico's en beheersing in het risicomanagement zijn hierop aangepast.

Duurzaam beleggen hebben we als zelfstandig aandachtsgebied opgenomen in ons systeem voor risicobeheersing. Het gaat daarbij om risico's van diverse aard. Denk bijvoorbeeld aan het niet voldoen aan wettelijke vereisten, aan de financiële risico's die kleven aan beleggen in bedrijven die de duurzaamheidsnormen overtreden, of aan het risico op reputatieschade voor het pensioenfonds dat daaruit kan voortvloeien. Ook speelt het aspect duurzaamheid een steeds belangrijkere rol in ons leveranciersmanagement en onze beleidskeuzes.

Wil je meer weten over ons risicomanagement, ga dan naar bijlage [C. Risicomanagement](#).

Correcte en efficiënte uitvoering

Bij Ahold Delhaize Pensioen hebben we van je werkgever en de Centrale Ondernemingsraad een belangrijke opdracht gekregen: de pensioenregeling voor jou en je (oud-) collega's uitvoeren. Dat moeten we foutloos doen, zodat iedereen precies krijgt wat hem toekomt. En we moeten het kostenefficiënt doen, zodat van elke euro inleg zoveel mogelijk echt aan je pensioen ten goede komt. In dit hoofdstuk vertellen we je in het kort wat we daarvoor in 2023 hebben gedaan.

Pensioenuitvoering

Sinds 3 januari 2022 hebben we de uitvoering van de pensioenregeling voor een groot deel ondergebracht bij Achmea Pensioenservices. Uiteraard was dit een belangrijke stap voor de strategische doelstelling waar we het in dit hoofdstuk over hebben: een correcte en efficiënte uitvoering. En vooral ook met het oog op de toekomst. Het nieuwe pensioenstelsel zal grote aanpassingen van de systemen vragen. De overgang naar een grotere pensioenuitvoerder zorgt ervoor dat we dit tegen aanvaardbare kosten kunnen bieden. Met andere woorden: hierdoor kunnen we jouw pensioen ook in de toekomst correct en efficiënt blijven uitvoeren.

Achmea Pensioenservices heeft in 2023 de dienstverlening nog uitgevoerd op ons bestaande IT-platform. Daarbij werd gesteund op ons risicoraamwerk om de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de processen bij de pensioenadministratie te waarborgen. Op 1 januari 2024 zijn we overgegaan naar de nieuwe IT-omgeving van

Achmea Pensioenservices. Uiteraard is deze transitie in 2023 zorgvuldig voorbereid, met alle controles en waarborgen die daarbij horen. Zoals eerder in dit jaarverslag genoemd helpt deze nieuwe IT-omgeving ons ook om onze deelnemers nog beter te bedienen, nu en als we overgaan op de nieuwe pensioenregeling.

Wij beschermen je pensioen

Bij het regelen van je pensioen krijgt het pensioenfonds te maken met allerlei risico's. Denk bijvoorbeeld aan het risico van inzakkende beurskoersen of een dalende rente, maar ook aan risico's op het gebied van informatiebeveiliging en duurzaam beleggen. Het is één van onze kerntaken om al die risico's in kaart te brengen en te beheersen. Dat doen we met ons integraal risicomanagement. Voor alle operationele en strategische risico's maken we een inschatting van de mogelijke impact en de waarschijnlijkheid dat dit risico werkelijkheid wordt. De impact kan bestaan uit financiële en niet-financiële gevolgen. Voor alle risico's en onzekerheden hebben we beheersmaatregelen genomen.

In control

Het integraal risicomanagement is volledig geïntegreerd in de organisatie, processen en systemen. De risicomanager past integraal risicomanagement toe door het geheel van de risico's in samenhang te beoordelen. Daarnaast bewaken we samen met onze compliance officer de naleving van wet- en regelgeving in bredere zin. Hierbij is sprake van een proactief en systematisch proces. Hierdoor zijn we 'in control' bij het pensioenfonds.

Het risicomanagement is afgestemd op onze strategische doelstellingen. In de voorgaande hoofdstukken heb je al in het kort kunnen lezen over de belangrijkste beheersmaatregelen bij iedere doelstelling. Bij het beoordelen van de strategische doelstellingen houden we rekening met de volgende risicogebieden.

Risicogebieden

Renterisico	Operationeel risico
Inflatierisico	Uitbestedingsrisico
Liquiditeitsrisico	IT-risico
Valutarisico	Integriteitsrisico
Marktrisico	Juridisch risico
Tegenpartijrisico	Communicatierisico
Verzekeringstechnisch risico	Data privacy risico
Omgevingsrisico	Duurzaam beleggen risico

Wij zorgen ervoor dat jouw pensioen blijft bestaan

Jouw pensioen is erg belangrijk – voor jou en voor ons. Wij zorgen ervoor dat we te allen tijde onze bedrijfsprocessen op orde hebben, dus ook als onvoorziene gebeurtenissen in de wereld om ons heen dat lastig zouden maken. We hebben een business continuity management plan dat voorziet in procedures waarop we in tijden van crisis kunnen terugvallen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan cybercrime-aanvallen, of aan de corona-uitbraak waar we de afgelopen jaren mee te maken hebben gehad. In 2023 is het crisismanagementteam niet bijeengekomen.

Klachten en geschillen

Optimale dienstverlening en zorgvuldige uitvoering van de pensioenregeling staan bij ons hoog in het vaandel. Toch kan het voorkomen dat je het ergens niet mee eens bent of dat je niet tevreden bent met de manier waarop wij je hebben behandeld. Wij horen dat graag en geven je dan zo snel mogelijk antwoord of uitleg. We noemen dit een klacht. Ben je na onze toelichting nog niet tevreden, dan kun je dat schriftelijk kenbaar maken aan het bestuur. In dat geval spreken we van een geëscaleerde klacht. Ben je het daarna nog steeds oneens, en gaat je klacht over de pensioenregeling, dan kun je je sinds 1 januari 2024 wenden tot de (externe)

Een goed pensioen is voor iedereen anders

Geschilleninstantie Pensioenfondsen.

We spreken dan van een geschil. Wij hebben een klachten- en geschillenregeling waarin is vastgelegd hoe deze worden afgehandeld. Het reglement kun je vinden op onze [website](#).

Met de overgang van de pensioenuitvoering naar Achmea Pensioenservices is de uitvoering van de klachten- en geschillenregeling verder geprofessionaliseerd. Onze nieuwe pensioenuitvoerder houdt ons continu op de hoogte van klachten en geschillen en van de manier waarop deze worden afgehandeld. Hierover wordt ook periodiek gerapporteerd.

In 2023 zijn er 47 (2022: 34) klachten ontvangen. Deze klachten zijn met zorg en aandacht afgehandeld. Ze hebben niet geleid tot aanpassingen in de pensioenregeling of onze uitvoering.

In de Wet toekomst pensioenen is vastgelegd dat pensioenfondsen verplicht zijn om zich aan te sluiten bij de nieuwe externe geschilleninstantie. Bij deze instantie kunnen deelnemers terecht die een geschil hebben met hun pensioenfonds welke niet via de interne klachtenprocedure kan worden opgelost. Deze externe geschilleninstantie is voor pensioenfondsen nu ondergebracht in de stichting Geschilleninstantie Pensioenfondsen, afgekort: GIP. Ahold Delhaize Pensioen is net als alle pensioenfondsen sinds 1 januari 2024 aangesloten bij de GIP.

Kosten

Het uitvoeren van de pensioenregeling en het beleggen van het pensioenvermogen brengt kosten met zich mee – daar willen we duidelijk over zijn. Maar we zorgen er wel voor dat van elke euro die jij en je werkgever als premie inleggen zoveel mogelijk ook echt ten goede komt aan je pensioen. Daarom letten we scherp op de kosten.

De Pensioenfederatie is de overkoepelende organisatie van ongeveer honderdvijftig Nederlandse pensioenfondsen. De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de pensioenfondsen en hun deelnemers, bijvoorbeeld richting de politiek. Daarnaast adviseert de Pensioenfederatie op verschillende gebieden en stelt ze regels op, bijvoorbeeld over de wijze van verslaglegging.

Kosten voor het uitvoeren van de pensioenregeling

In 2023 gaven we € 5,9 miljoen uit aan het uitvoeren van de pensioenregeling, van het voeren van een betrouwbare administratie tot aan het geven van goede voorlichting over je pensioen. Daarmee zijn deze kosten nagenoeg gelijk gebleven aan 2022. Per deelnemer bedroegen de kosten € 63 (2022: € 70). Dat is berekend over alle deelnemers, inclusief gepensioneerden en gewezen deelnemers. Zonder de gewezen deelnemers (ex-werknemers die nog niet met pensioen zijn) bedroegen de kosten per deelnemer € 109 (2022: € 117). Dit wordt ook wel de kosten per deelnemer op basis van de definitie van de Pensioenfederatie genoemd.

Kosten vermogensbeheer

In 2023 hebben we € 15,5 miljoen (2022: € 14,0 miljoen) uitgegeven voor het vermogensbeheer. Dat is 0,31% van het gemiddeld belegde vermogen in 2023 (2022: 0,25%). Deze hogere kostenvoet wordt voornamelijk veroorzaakt door eenmalige transactiekosten in verband met de wijziging van vermogensbeheerders.

Van deze kosten was € 2,2 miljoen (2022: € 1,6 miljoen) toe te wijzen aan onze fiduciair manager, € 6,0 miljoen (2022: € 7,0 miljoen) toe te wijzen aan de verschillende onderliggende vermogensbeheerders. Verder is € 4,5 miljoen (2022: € 3,0 miljoen) gerelateerd aan transactiekosten, dat is 0,09% van het gemiddeld belegde vermogen in 2023 (2022: 0,05%). De resterende kosten hadden betrekking op advies, de bewaarinstantie en de ondersteuning vanuit het bestuursbureau.

Totale kostenratio

Overeenkomstig de aanbevelingen van de Pensioenfederatie rapporteren wij ook dit jaar weer de totale kostenratio. Dit zijn onze pensioenuitvoeringskosten en vermogensbeheerkosten bij elkaar opgeteld in vergelijking met ons gemiddeld belegd vermogen. Bij deze optelling worden de transactiekosten niet meegenomen. Onze totale kostenratio bedroeg in 2023 0,33% (2022: 0,31%) en is daarmee gestegen ten opzichte van 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de daling van ons gemiddeld belegd vermogen over 2023.

Mogelijk toekomstige behandeling van btw

Wij zijn kritisch op elke euro welke wij uitgeven. Zo ook waar het belastingen betreft. Vandaar ook dat we in 2022 een procedure zijn gestart om een deel van de door ons betaalde btw vanaf dit jaar te kunnen terugvorderen. In deze procedure worden we ondersteund door Deloitte en zijn we een proces gestart om met de Belastingdienst afspraken over toekomstige

behandeling van de btw te maken. De uitkomst van deze procedure is natuurlijk onzeker en zal in aankomende jaren aandachtig worden gevolgd.

Een gedetailleerd overzicht van de uitvoerings- en vermogensbeheerkosten vind je in bijlage [B. Kerncijfers](#).

Hoe presteren wij?

Jaarlijks wordt door Bell Pension Consultants een benchmarkanalyse uitgevoerd op alle Nederlandse pensioenfondsen. In deze analyse worden (vergelijkbare) pensioenfondsen op basis van het jaarverslag met elkaar vergeleken. In 2023 werden 178 pensioenfondsen geanalyseerd, waaronder 92 ondernemingspensioenfondsen, met als bron het jaarverslag 2022. Op basis van het aantal deelnemers en het beheerd vermogen wordt Ahold Delhaize Pensioen aangemerkt als middelgroot pensioenfonds.

Wat valt op?

- Ahold Delhaize Pensioen blijft kritisch op elke euro die wordt uitgegeven. Onze kostenvoet (definitie Pensioenfederatie) was in 2022 gedaald naar € 117 per deelnemer. Onze kosten waren in 2022 aanzienlijk lager dan die van vergelijkbare middelgrote pensioenfondsen (gemiddeld € 186 per deelnemer). In 2023 is onze kostenvoet verder gedaald naar € 109. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de uitvoeringskosten en een stijging van het aantal actieve en pensioengerechtigde deelnemers.
- Ook op het gebied van vermogensbeheer hebben wij relatief lage kosten. Waar vergelijkbare middelgrote

pensioenfondsen in 2022 een kostenvoet exclusief transactiekosten hadden van 0,40% van het gemiddeld belegd vermogen bedroeg deze bij ons 0,20%. Deze kosten zijn in 2023 iets gestegen naar 0,22%.

- Naast de beheerkosten maakt een pensioenfonds ook transactiekosten. In 2022 bedroeg onze kostenvoet 0,05%, waar deze bij vergelijkbare middelgrote pensioenfondsen 0,10% bedroeg. Met 0,09% zijn onze transactiekosten in 2023 gestegen.
- In 2022 bedroeg onze totale kostenratio 0,31%, waar deze bij vergelijkbare middelgrote pensioenfondsen 0,51% bedroeg. Met 0,33% zijn deze kosten in 2023 iets gestegen maar blijft dit alsnog ruim onder vergelijkbare pensioenfondsen.
- In 2022 was ons rendement -24,5% waar dit bij vergelijkbare fondsen -20,4% bedroeg. Dit lagere rendement wordt met name veroorzaakt doordat wij een hogere renteafdekking hanteren en we met name passief beleggen. In 2023 hebben wij een rendement van 9,6% behaald.

Door het jaarlijks vergelijken van onze gegevens met die van andere middelgrote pensioenfondsen krijgen we een duidelijk beeld van hoe ons pensioenfonds presteert ten opzichte van onze directe omgeving. Wij zijn van mening dat onze pensioen- en onze vermogensbeheerkosten efficiënt en effectief worden besteed en we als pensioenfonds kostenbewust opereren.

Risicomanagement

De doelstelling van een correcte en efficiënte uitvoering is gericht op onze interne processen en het monitoren van de juiste uitvoering van uitbestede processen bij onze leveranciers.

Gedurende 2023 was Achmea Pensioenservices verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenadministratie. De uitvoering is naar onze tevredenheid uitgevoerd waarbij gebruik is gemaakt van onze bestaande IT-omgeving. Met ons risicoraamwerk hebben wij kunnen vaststellen dat de uitvoering juist, tijdig en volledig heeft plaatsgevonden.

Na de overgang naar de nieuwe IT-omgeving van Achmea Pensioenservices zal haar nieuwe risicoraamwerk op deze IT-omgeving de correcte uitvoering gaan borgen. Uiteraard zullen wij dit blijven monitoren en beoordelen.

De overdracht van de pensioenuitvoering naar Achmea Pensioenservices heeft er in 2023 ook toe geleid dat het proces van incidenten en

klachten- en geschillenregistratie is gewijzigd. Incidenten, klachten en geschillen worden beter geregistreerd en periodiek gerapporteerd. Dit heeft positief bijgedragen aan de correcte en efficiënte uitvoering doordat een betere registratie ons de mogelijkheid biedt om waar nodig sneller bij te sturen.

De operationele continuïteit is geborgd doordat ook in 2023 het business continuity management plan uitgebreid is getest. Ook bij onze strategische leveranciers controleren wij of hun business continuity plan is getest en functioneert.

Naast continuïteit heeft ook het onderwerp fraude onze continue aandacht gehad. Ook over 2023 is een frauderisicoanalyse uitgevoerd waarbij we hebben kunnen vaststellen dat zich geen fraudegevallen bij ons en onze strategische leveranciers hebben voorgedaan.

Wil je meer weten over ons risicomanagement, ga dan naar bijlage [C. Risicomanagement](#).

Samenwerken in een motive-rende en slagvaardige organisatie

Onze vijfde strategische doelstelling gaat over de manier waarop we samenwerken. Binnen het pensioenfonds, maar ook met onze samenwerkingspartners. Dat laatste is uiteraard nog belangrijker geworden sinds we de pensioenuitvoering hebben uitbesteed. Hoe bundelen wij onze krachten in het belang van jouw pensioen? Daarover vertellen we je graag in dit hoofdstuk.

Samenwerken binnen ons bestuursbureau

Door de overgang van de pensioenuitvoering naar Achmea Pensioenservices in januari 2022 is er bij ons pensioenfonds veel veranderd in onze manier van werken. We zijn een kleinere organisatie geworden. Het bestuursbureau richt zich meer en meer op het aansturen en controleren van onze externe samenwerkingspartners. Toch blijft het bestuursbureau ook een aantal dingen doen zoals we gewend waren, zoals het voorbereiden van beleid, het ondersteunen van het bestuur en de andere organen

van het pensioenfonds, het voorbereiden van communicatie met onze deelnemers, financiële en actuariële werkzaamheden en de aansturing van ons vermogensbeheer. Wat heel belangrijk is: doordat de 'dagelijkse' pensioenuitvoering is uitbesteed, heeft het bestuursbureau meer ruimte en tijd gekregen om persoonlijke aandacht te geven aan deelnemers en om nieuwe initiatieven op dit gebied handen en voeten te geven. Dit gaat ons helpen om de komende jaren de transitie naar een nieuwe pensioenregeling op een goede en beheerste manier uit te voeren.

Het afgelopen jaar hebben we aandacht besteed aan de manier waarop we binnen onze 'nieuwe' organisatie samenwerken. In vervolg op een training ethische

cultuur en de behandeling van de Ahold Delhaize gedragscode hebben twee medewerkers van ons bestuursbureau een melding gedaan bij de compliance officer met betrekking tot de cultuur binnen onze organisatie. Het bestuur heeft daarop besloten een beeldvormend onderzoek te laten uitvoeren. Ons doel is en blijft om een open en voor iedereen veilige en stimulerende cultuur te waarborgen, die de ruimte biedt om nu en in de toekomst op de best mogelijke manier voor jouw pensioen te zorgen. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Een goed
pensioen
is eerlijk
en echt

Samenwerking met en binnen ons bestuur

Alles wat er gebeurt bij het pensioenfonds valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Ons bestuur bestaat uit twee delen: een uitvoerend bestuur en een niet uitvoerend bestuur. Het bestuur heeft een onafhankelijke voorzitter, die ook lid (en voorzitter) is van het niet uitvoerend bestuur. Het uitvoerend bestuur heeft drie leden. Zij zijn geen directe vertegenwoordiger van een bepaalde groep belanghebbenden bij het pensioenfonds (zoals deelnemers, gepensioneerden of werkgever) en zijn voor onbepaalde tijd benoemd. Ze hebben elk een eigen deskundigheidsgebied (pensioenzaken, pensioenuitvoering, financiën & risicomanagement en beleggingen). Het uitvoerend bestuur geeft dagelijks leiding aan het bestuursbureau binnen de door het bestuur vastgestelde beleidskaders. Ook onderhoudt het de dagelijkse contacten met externe partijen, zoals leveranciers en adviseurs en houdt het toezicht op uitbestedings- en inkooprelaties. Daarnaast zorgt het uitvoerend bestuur voor de beleidsvoorbereiding.

Het niet uitvoerend bestuur bestaat naast de onafhankelijke voorzitter uit:

- één vertegenwoordiger van de werknemers (benoemd op voordracht van de Centrale Ondernemingsraad);
- twee vertegenwoordigers van de werkgever (benoemd op voordracht van Ahold Delhaize);
- één vertegenwoordiger van de gepensioneerden (benoemd op voordracht van de gepensioneerden in het verantwoordingsorgaan).

Het niet uitvoerend bestuur is samen met het uitvoerend bestuur verantwoordelijk voor het beleid van het pensioenfonds. Daarnaast voert het niet uitvoerend bestuur het interne toezicht uit. Daarover wordt verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan.

Toezicht van buiten het bestuur

Bij het pensioenfonds gaat het om grote belangen en veel geld. Daarom is er op verschillende manieren toezicht geregeld op hoe het bestuur voor jouw pensioen zorgt. Allereerst is er het verantwoordingsorgaan, waarin vertegenwoordigers namens de werknemers, gepensioneerden en werkgever over de schouders van het bestuur meekijken naar alle belangrijke zaken bij het pensioenfonds. Wettelijk, maar zeker ook in onze praktijk, heeft het verantwoordingsorgaan een belangrijke adviserende en oordeelvormende rol. Het bestuur wordt ondersteund door twee commissies, de beleggingsadviescommissie en de auditcommissie. De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur over het strategisch beleggingsbeleid en het bijbehorende balans- en risicomanagement.

In de wet staat dat pensioenfondsen voor een aantal cruciale beleidsterreinen zogeheten sleutelfunctiehouders moeten hebben. Dat zijn experts die op een onafhankelijke en integere manier de uitvoering in onze organisatie controleren en daarover adviseren en rapporteren aan het bestuur.

Samenwerking met Ahold Delhaize

Ons doel is dé pensioenuitvoerder te zijn en te blijven voor alle werknemers en gepensioneerden van Ahold Delhaize in Nederland (uitgezonderd de Nederlandse pensioenregeling van Bol.com). We werken intensief samen met Ahold Delhaize om onze gezamenlijke dienstverlening aan de werknemers en gepensioneerden rondom de arbeidsvoorwaarde pensioen te verbeteren. We trekken samen op in de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenstelsel en stemmen af hoe we elkaar optimaal kunnen helpen om het pensioenbewustzijn van de werknemers te vergroten. Daar hebben we een gezamenlijke strategie voor ontwikkeld. Zo werken we samen om de werknemers te helpen bij hun financiële planning. En we organiseren samen pensioeninspiratiedagen voor alle werknemers die met pensioen gaan. We kunnen op basis van de reacties van deelnemers zeggen dat die een groot succes zijn.

[Hier](#) kun je de video's bekijken van deze pensioeninspiratiedagen.

Samenwerking met onze partners

Samenwerken met onze partners vinden wij belangrijk. Dit vind je terug in ons uitbestedingsbeleid waarin wij meer en meer samenwerken met strategische leveranciers. Dit zijn relaties voor de langere termijn, zoals we die zijn aangegaan met Achmea Pensioenservices, Achmea Investment Management en BNP Paribas Security Services. In deze strategische relaties werken we samen als partners met als doel de dienstverlening aan deelnemers en Ahold Delhaize continu te verbeteren. Concrete initiatieven waarin wordt samengewerkt zijn: financiële planning voor deelnemers, duurzaam beleggen en het verbeteren van de managementinformatie.

De auditcommissie ondersteunt het niet uitvoerend bestuur bij het intern toezicht. De auditcommissie geeft ook een oordeel over de risicobeheersing, het beleggingsbeleid en de financiële informatie die het pensioenfonds verstrekt. Een belangrijke rol in het toezicht spelen ook de drie sleutelfunctiehouders op de gebieden van risicomanagement, actuariaat en interne audit. Zij geven een onafhankelijk oordeel over het functioneren van het pensioenfonds.

Naast bovenstaand intern toezicht is er ook nog sprake van extern toezicht. Dit wordt ingevuld door De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.

Code Pensioenfondsen

Naast alle wettelijke regels, heeft de pensioensector ook zelf regels opgesteld voor goed pensioenfondsbestuur. Wij volgen de normen die zijn vastgelegd in de Code Pensioenfondsen. De code gaat over het goed functioneren van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, maar ook over zaken als risicomanagement, integriteit en beloningen.

In 2023 voldeden we aan alle normen van de code, behalve aan norm 34. Die gaat over de zittingsduur van de leden van het bestuur en verantwoordingsorgaan. Alleen voor de uitvoerende bestuurders wordt niet voldaan aan deze norm. Zij worden niet benoemd voor vier jaar, zoals de code voorschrijft, maar voor onbepaalde tijd. Dat komt omdat zij een dienstverband voor onbepaalde tijd hebben bij het bestuursbureau.

Wil je meer weten over de manier waarop ons pensioenfonds bestuurd wordt?

Lees dan de bijlage [A. Governance en organisatie](#).

Dwangsommen en boetes

Net als in voorgaande jaren heeft ons pensioenfonds ook in 2023 geen dwangsommen en boetes opgelegd gekregen.

Risicomanagement

Het doel van samenwerken in een motiverende en slagvaardige omgeving is om zowel intern als met onze leveranciers zo goed mogelijk samen te werken, waardoor wij als pensioenfonds adequaat kunnen reageren op kansen en risico's.

Ahold Delhaize Pensioen is vanaf 2022 een andere organisatie geworden: we hebben de pensioenuitvoering uitbesteed en daardoor is onze organisatie kleiner geworden. Door de overgang naar Achmea Pensioenservices is een groot deel van de uitvoerende werkzaamheden van Ahold Delhaize Pensioen uitbesteed aan externe organisaties. Dat heeft gevolgen voor onze manier van werken en risicomanagement, waarin we meer focussen op het leveranciersmanagement.

De realisatie van deze doelstelling meten we door interne peilingen, zoals bijvoorbeeld het medewerkersbetrokkenheidsonderzoek. Daarnaast monitoren we bij het leveranciersmanagement niet alleen de 'harde' contractuele afspraken, maar ook de 'zachtere' kant van de relatie met de leveranciers.

Wil je meer weten over ons risicomanagement, ga dan naar bijlage [C. Risicomanagement](#).

Zaandam, 28 maart 2024

Ernst-Jan Boers

Joanneke Hoelen-de Bouter

Eric Huizing

Zeeger Josephus Jitta

Peter Lindenbergh

Ton Nolet

Renate Pijst

John de Waal

**Een goed
pensioen
is de juiste
keuzes
maken**

'Je moet een financieel plan maken voor jezelf'

Melchior van Wijk (64) woont in Beuningen en is al 32 jaar magazijnmedewerker bij het Distributiecentrum in Geldermalsen. Sinds april 2023 is hij één dag per week met deeltijdpensioen. Hij is getrouwd met Gerdien (59). Zij werkt 22 uur per week in de zorg. Ze hebben een zoon (29) en een dochter (26).

Lees [hier](#) het persoonlijke verhaal van Melchior.

2

Verslag van het niet uitvoerend bestuur

Het bestuur van jouw pensioenfonds bestaat uit een uitvoerend bestuur (dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse uitvoering) en een niet uitvoerend bestuur. Samen bepalen ze het beleid. Het niet uitvoerend bestuur heeft daarnaast een rol als toezichthouder op alles wat er bij Ahold Delhaize Pensioen gebeurt. Hieronder lees je een samenvatting van het jaarlijkse verslag van het niet uitvoerend bestuur.

Als niet uitvoerend bestuur zien we erop toe dat het pensioenfonds goed bestuurd wordt. We letten er vooral op dat de processen zorgvuldig zijn en de belangen van alle betrokkenen zorgvuldig worden afgewogen. In het afgelopen jaar hebben we ons weer met een groot aantal onderwerpen beziggehouden. De belangrijkste daarvan lichten we hier kort toe.

Naar een nieuw IT-platform

De afgelopen jaren hebben we bij ons pensioenfonds belangrijke stappen naar een toekomstbestendige organisatie gezet met de uitbesteding van de digitale pensioenuitvoering aan Achmea Pensioenservices. De geplande overgang naar een nieuw, door Achmea Pensioenservices te ontwikkelen IT-platform heeft echter vertraging opgelopen. In 2023 hebben we als niet uitvoerend bestuur van zeer nabij de verdere ontwikkeling van dit project gemonitord, met als doelstelling een overgang naar het nieuwe platform op 1 januari 2024.

We hebben vastgesteld dat er in dit project sprake is geweest van zorgvuldige besluitvorming en uitvoering. Het bestuur heeft er nadrukkelijk op toegezien dat er geen concessies aan de doelstellingen zouden worden gedaan en dat de dienstverlening en het kostenniveau binnen de gestelde criteria zouden blijven. Ook heeft het bestuur vastgesteld dat zowel Achmea Pensioenservices als onze eigen organisatie goed zijn voorbereid op de feitelijke go-live en de daaropvolgende fase van hypercare. Bij de besluitvorming zijn steeds de risico-inschattingen vanuit het projectmanagement en van de risicomanager besproken en meegewogen.

Inmiddels is het platform succesvol live gegaan en ligt de focus voor 2024 geheel op kwaliteit en klantbeleving.

Vorbereiding nieuwe pensioenregeling

In 2023 hebben de werkgever, de Centrale Ondernemingsraad en het bestuur van het pensioenfonds belangrijke stappen gezet in de voorbereiding op de nieuwe pensioenregeling van Ahold Delhaize. Op diverse deelgebieden zijn er al belangrijke voorlopige keuzes gemaakt. Als niet uitvoerend bestuur hebben we er nauwlettend op toegezien dat de belangen van alle groepen deelnemers (pensioengerechtigden, huidige en voormalige medewerkers van Ahold Delhaize) en de werkgever evenwichtig in het oog zijn gehouden.

We vinden een goede uitvoerbaarheid en heldere communicatie richting alle deelnemers essentieel. We zijn tevreden over de goede start die er met die communicatie is gemaakt.

Omdat er nog geen overeenstemming is bereikt tussen de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad, heeft het bestuur nog geen oordeel geveld over de regeling als geheel. Voor ons staat een zorgvuldige wijze van besluitvorming voorop. We zijn als niet uitvoerend bestuur positief over de voortgang in het afgelopen jaar en de uitdagingen die het hoofd zijn geboden.

Duurzaam Beleggen

We kijken ook met tevredenheid terug op de stappen die afgelopen jaar zijn gezet op het gebied van duurzaam beleggen.

We zien dat er voortgang wordt geboekt op het gebied van de twee gekozen thema's, klimaat en voedsel. De CO₂ reductie blijft iets achter ten opzichte van de gestelde doelen, maar de verwachting is dat deze achterstand met de geplande acties in 2024 wordt ingelopen. Op het gebied van uitsluitingen zijn de voor 2023 geplande activiteiten uitgevoerd en is het landenbeleid herzien. Het duurzaam beleggingsbeleid is nooit 'af'. Daarom wordt er een actieve dialoog gevoerd met de deelnemers, de werkgever en bedrijven.

Code pensioenfonds

We stellen vast dat het bestuur in het bestuursverslag een goed beeld geeft van de naleving van de Code Pensioenfonds.

Oordeel van het niet uitvoerend bestuur

We stellen vast dat er ook in 2023 sprake is geweest van een goed functionerend, professioneel bestuursbureau. Er is voldoende zicht op risico's en deze worden ten opzichte van elkaar op de juiste wijze gewogen. De beheersmaatregelen voor de risico's zijn afdoende gebleken en hebben goed gefunctioneerd.

Ons oordeel is mede gebaseerd op het verslag van de auditcommissie. Onze visie wordt verder ondersteund door de rapportages van De Nederlandsche Bank, de externe accountant en de certificerend actuaaris.

Natuurlijk zijn verdere verbeteringen mogelijk. Deze zijn onderkend door het bestuur en de auditcommissie. Ze worden elders in dit jaarverslag nader aan de orde gesteld. Ook in 2024 zal onze aandacht weer in hoge mate gericht zijn op twee projecten die ook in dit verslag zijn benoemd: het nieuwe IT-platform (dat zich na de daadwerkelijke overgang in de fase van hypercare bevindt) en de verdere voorbereiding op de nieuwe pensioenregeling.

Zaandam, 28 maart 2024

Ernst-Jan Boers

Joanneke Hoelen-de Bouter

Zeeger Josephus Jitta

Peter Lindenbergh

Ton Nolet

**Een goed
pensioen is
er ook voor
je partner**

3

Verslag van het verantwoor- dingsorgaan

In het verantwoordingsorgaan zien we erop toe dat het bestuur van het pensioenfonds bij alle besluiten jouw belangen en die van al je (oud-)collega's en de werkgever zorgvuldig afweegt. Vanuit een kritische, betrokken en constructieve houding dragen we zo bij aan een goed pensioen voor iedereen. In dit verslag vertellen we je graag in het kort wat onze belangrijkste aandachtspunten waren in 2023.

Nieuwe pensioenregeling

Over een paar jaar krijg jij bij Ahold Delhaize Pensioen een nieuwe pensioenregeling die aangepast wordt volgens de nieuwe vastgestelde wettelijke regels. De werkgever en de centrale ondernemingsraad werken daar samen met het pensioenfonds hard aan. En wij als verantwoordingsorgaan zien erop toe dat de pensioenbelangen van iedereen daarbij op een goede en evenwichtige wijze worden gediend. Het afgelopen jaar is dit het thema geweest waaraan we veruit de meeste tijd en aandacht hebben geschonken – en tot de invoering in 2027 (dat is de streefdatum) zal dat zeker zo blijven.

In het eerste deel van 2023 hebben we ons met name gericht op vraagstukken zoals: wat houden de nieuwe pensioenregels precies in, welke keuzes vloeien eruit voort en wat betekenen die voor jou en voor het pensioenfonds? We willen als verantwoordingsorgaan voldoende kennis en inzicht hebben om een goede gesprekspartner te kunnen zijn van het bestuur.

Zo hebben we ons, buiten onze reguliere vergaderingen om, in vijf extra bijeenkomsten met het uitvoerend bestuur van het pensioenfonds gebogen over specifieke aspecten van de nieuwe pensioenregeling. Daarbij hebben we ook al inhoudelijke input en richting kunnen geven aan het bestuur. En precies dat is wat we willen: in een vroeg stadium betrokken zijn bij de totstandkoming van de nieuwe pensioenregeling. Zo kunnen we als verantwoordingsorgaan op een kritische, maar ook betrokken en positieve wijze bijdragen aan de toekomst van jouw pensioen.

Als verantwoordingsorgaan hebben we ons ook voorbereid op onze verzwaarde adviesrol door toetsings- en acceptatiecriteria vast te leggen ten behoeve van de besluitvorming over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Denk aan aspecten als evenwichtigheid, uitvoerbaarheid en zeer zeker ook de communicatie over de nieuwe pensioenregeling. Op basis van deze beoordelingscriteria kunnen wij komen tot een gedegen advies dat goed onderbouwd en uitlegbaar is.

Toekomstbestendig organisatie

Een ander belangrijk aandachtspunt dit jaar was de voortgang van de gewijzigde organisatie van het pensioenfonds. In 2023 hebben we met name de op handen zijnde overgang naar het nieuwe IT-platform van Achmea Pensioenservices nauwlettend gevolgd. Deze overgang heeft begin 2024 plaatsgevonden. Met het nieuwe platform is ons pensioenfonds klaar voor de toekomst en is er een stevige basis neergezet voor het behalen van onze strategische doelstellingen op het gebied van communicatie, klantbeleving en efficiënte uitvoering.

Duurzaam beleggen

Naast het aanscherpen van de ambitie op het gebied van duurzaamheid heeft het pensioenfonds de afgelopen jaren flinke stappen gezet in duurzaam beleggen. Wij zien als verantwoordingsorgaan nadrukkelijk toe op het besluitvormingsproces, de governance en de realisatie van de strategische doelstellingen. Daarbij hebben we in 2023 met name aandacht gehad voor de manier waarop het beleid steeds meer in lijn is gebracht met het duurzaamheidsbeleid van Ahold Delhaize en Albert Heijn.

Indexering

Wij adviseren het bestuur ieder jaar over het indexeringsbesluit. In een vroeg stadium heeft het verantwoordingsorgaan de mogelijke scenario's met het uitvoerend bestuur besproken. Deze werkwijze vindt het verantwoordingsorgaan belangrijk, zodat we aan de 'voorkant' van het proces richting kunnen geven aan het bestuursbesluit. Dat is een werkwijze die wij nadrukkelijk nastreven, zoals we hierboven ook al opmerkten met betrekking tot de nieuwe pensioenregeling.

Wij vonden het belangrijk dat het bestuur in 2023, ondanks de prijsdalingen die het CBS in eerste instantie

vaststelde, toch naar mogelijkheden zou zoeken om de pensioenen te verhogen. In 2022 waren de pensioenen weliswaar maximaal verhoogd met 5%, maar de inflatie lag een stuk daarboven. En we realiseren ons maar al te goed dat, ondanks de vaststellingen van het CBS, deelnemers en gepensioneerden in 2023 wederom een prijsstijging hebben gevoeld. Het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur geadviseerd om binnen de voorgeschreven (wettelijke) kaders de maximale verhoging van 5% toe te passen. Wij zijn van mening dat dit besluit evenwichtig is voor alle belanghebbenden.

Zelfevaluatie

We blijven bij het verantwoordingsorgaan kritisch kijken naar ons eigen functioneren: wat gaat er goed en wat kan beter? In dat kader hebben we net als in voorgaande jaren in 2023 een zelfevaluatie uitgevoerd. Met de uitkomsten daarvan stellen wij jaarlijks ons jaarplan vast. Dit jaarplan kijkt niet alleen naar thema's en te nemen besluiten. Wij kijken ook naar de wijze waarop de besluitvorming plaatsvindt.

Personele veranderingen

In 2023 hebben we Esther Veninga mogen verwelkomen in het verantwoordingsorgaan. Esther is financieel directeur van Albert Heijn en volgde Siger Spaans op als lid namens de werkgever. Daarnaast zijn twee leden herbenoemd voor een nieuwe termijn: Fred Smit (gepensioneerde en voormalig voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad) als vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden en Arjen Verheijden (supermarktmanager bij Albert Heijn) namens de werknemers.

Oordeel

Ook dit jaar sluiten we dit verslag af met een oordeel over het handelen van het bestuur. Het bestuur heeft in 2023 belangrijke stappen gezet in het verder

vormgeven van het duurzaam beleggingsbeleid, het moderniseren van de klantbeleving en het voorbereiden op het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast kreeg het bestuur te maken met complexe vraagstukken rondom het gezond houden van de financiële rendementen, het kunnen indexeren van de pensioenen en het daarbij behorende risicomanagement. Wij vinden dat de pensioenbelangen voor alle belanghebbenden op een weloverwogen en evenwichtige manier zijn behandeld. Bij elk besluit, beleidswijziging of complex vraagstuk is vanuit diverse scenario's en invalshoeken de besluitvorming tot stand gekomen. Uiteenlopende meningen en inzichten zijn bespreekbaar gemaakt, de risico's zijn door de risicomanager geadresseerd en de diverse sleutelfunctiehouders en commissies zijn waar nodig tijdig betrokken in het proces. Het bestuur heeft alle aspecten meegenomen in de besluitvorming. We danken het bestuur voor de constructieve samenwerking met ons.

Een speciaal woord van waardering willen wij uitspreken naar de medewerkers van Ahold Delhaize Pensioen. In een tijd waarin de organisatie voortdurend is veranderd, hebben zij zich op geweldige wijze ingezet voor ons pensioen van nu en later. Veel dank daarvoor.

Zaandam, 28 maart 2024

Barbara van der Zanden-Sandtke (voorzitter)

Esther Veninga

Krista Groen-Meijns

Arjen Verheijden

Fred Smit

Jan Wytze van Boven

Jaar- rekening 2023

4

Balans

(x € 1.000 na resultaatbestemming)

Activa

		31-12-2023	31-12-2022
Beleggingen voor risico pensioenfonds			
Vastgoed		321.750	303.183
Aandelen		1.514.136	1.403.318
Alternatieve beleggingen		44.205	69.377
Vastrentende waarden		3.761.315	3.347.157
Leningen op schuldbekentenis		5.161	5.297
Deposito's		10.540	17.444
Derivaten	13	174.656	285.909
	6	5.831.763	5.431.685
Vorderingen en overlopende activa			
Lopende interest	6	33.625	26.599
Vorderingen en overlopende activa	7	311.840	290.608
		345.465	317.207
Overige activa			
Liquide middelen	8	46.636	21.054
Totaal activa		6.223.864	5.769.946

Passiva

		31-12-2023	31-12-2022
Stichtingskapitaal en reserves			
Stichtingskapitaal		0	0
Algemene reserve		979.252	1.110.204
	9	979.252	1.110.204
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		4.459.724	3.792.894
Voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen		32.841	32.032
Voorziening toekomstige pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid		57.516	49.510
	10	4.550.081	3.874.436
Overige voorzieningen			
Reorganisatievoorziening	11	250	455
Overige schulden en overige passiva			
Kortlopende schulden en overlopende passiva	12	12.937	6.280
Derivaten	13	681.344	778.571
		694.281	784.851
Totaal passiva		6.223.864	5.769.946

Staat van baten en lasten

(x €1.000)

Baten

		2023	2022
Premiebijdragen van werkgever en werknemers	17	188.164	179.400
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	18	474.869	-1.613.876
Overige baten	19	580	50
Totaal baten		663.613	-1.434.426

Lasten

		2023	2022
Pensioenuitkeringen en afkopen	20	111.793	101.523
Pensioenuitvoeringskosten	21	5.926	6.138

Mutatie technische voorziening

Pensioenopbouw		137.518	193.491
Indexering		406.791	145.558
Rentetoevoeging		134.174	-27.153
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-115.694	-104.807
Wijziging marktrente		117.565	-1.777.424
Wijziging actuariële uitgangspunten		0	29.785
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-1.539	-7.306
Reglementswijzigingen		0	1.033
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-3.170	-12.876
	10	675.645	-1.559.699

Saldo van overdrachten van rechten	22	-217	7.611
Overige lasten	23	1.418	2.623

Totaal lasten		794.565	-1.441.804
---------------	--	---------	------------

Saldo van baten en lasten		-130.952	7.378
---------------------------	--	----------	-------

Bestemming van het saldo van baten en lasten

		2023	2022
(Mutatie) Algemene reserve	24	-130.952	7.378

Kasstroom overzicht

(x €1.000)

	2023	2022
Kasstroom pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen werkgever en werknemers	189.048	124.578
Ontvangen overdrachten van rechten	10.511	11.753
Ontvangen overige opbrengsten	1.449	3.376
Betaalde pensioenuitkeringen en afkopen	-109.308	-101.414
Betaalde overdrachten van rechten	-9.195	-20.894
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-4.283	-7.592
Betaalde overige lasten	-1.343	-2.395
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	76.879	7.412

Kasstroom uit beleggingsactiviteiten

Ontvangen directe beleggingsresultaten	107.955	113.325
Aankoop beleggingen	-3.227.431	-3.390.790
Verkopen en aflossingen van beleggingen	3.070.985	3.267.330
Betaalde kosten vermogensbeheer	-2.806	-2.369
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-51.297	-12.504

Kasstroom	25.582	-5.092
-----------	--------	--------

Liquide middelen begin van het jaar	21.054	26.146
Liquide middelen einde van het jaar	846.636	21.054

Algemene toelichtingen

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

In de jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van Ahold Delhaize Pensioen, statutaire benaming Stichting Ahold Delhaize Pensioen, gevestigd aan de Korte Hogedijk 2 te Zaandam, statutair gevestigd aan de Provincialeweg 11 te Zaandam en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder registratienummer 41231396. Het doel van Ahold Delhaize Pensioen is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt Ahold Delhaize Pensioen uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar eindigend op 31 december 2023 en is opgesteld in euro. De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610, Pensioenfondsen. Deze jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Voor de onderbouwing van de continuïteit verwijzen wij naar de toelichting op [9. Stichtingskapitaal en reserves](#) en [bijlage C. Risicomanagement](#).

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Ahold Delhaize Pensioen zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Ahold Delhaize Pensioen zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro. Bedragen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de per balansdatum geldende wisselkoersen. Transacties in vreemde valuta tijdens de verslagperiode worden omgerekend tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. Koersverschillen die voortvloeien uit

de omrekening per balansdatum en het moment van de transactie worden opgenomen onder de indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten.

2.6 Verbonden partijen

Als verbonden partijen zijn aangemerkt de werkgever en de bestuurders van het pensioenfonds.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Beleggingen

Alle beleggingen zijn voor rekening en risico van Ahold Delhaize Pensioen en worden gewaardeerd op reële waarde.

Methodiek bepaling marktwaarde

Bij de waardering van de beleggingen van de stichting is voor het grootste deel gebruik gemaakt van marktnoteringen, met uitzondering van leningen op schuldbekentenis, obligaties opkomende markten, alternatieve beleggingen en niet-beursgenoteerd vastgoed die op basis van waarderingsmodellen en -technieken zijn gewaardeerd.

Vastgoed Onder vastgoed vallen de participaties in vastgoedbeleggingsmaatschappijen en vastgoedinvesteringen die via een fonds worden gehouden. Beursgenoteerde participaties in vastgoedbeleggingsmaatschappijen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. Niet-beursgenoteerde participaties worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij deze benaderd wordt middels de laatst gerapporteerde intrinsieke waarde.

Aandelen Beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. Indien aandelen worden verkregen uit een zogenoemd keuzedividend, dan wordt het keuzebedrag in contanten beschouwd als inkomsten uit beleggingen.

Vastrentende waarden en deposito's Beursgenoteerde vastrentende waarden, deposito's en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De waarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op de intrinsieke waarde van de participatie.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt apart toegelicht onder [noot 6. Beleggingen](#).

Leningen op schuldbekentenis Deze leningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van toekomstige termijnen van rente en aflossing. Bepaling van de contante waarde gebeurt op basis van een rekenrente die gelijk is aan de geldende marktrente van soortgelijke leningen met een gelijke looptijd.

Derivaten Ahold Delhaize Pensioen gebruikt derivaten in de vorm van valutacontracten, renteswaps en beursgenoteerde rentetermijncontracten. De valutacontracten worden gewaardeerd tegen de netto contante waarde van de toekomstige contractuele koersen onder aftrek van de termijnkoersen per balansdatum. De renteswaps en rentetermijncontracten zijn gewaardeerd tegen de netto contante waarde van de toekomstige cashflows tegen de rentetarieven die gelden per balansdatum op basis van de "zero coupon curve". Deze waarde is een neutrale benadering van de waarde van de contracten op balansdatum. Derivaten met een negatieve waarde worden gepresenteerd als schuld.

Renteswaps betreffen contracten afgesloten met individuele banken waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van vaste en variabele rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van renteswaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen beïnvloeden.

Valutatermijncontracten zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en het aankopen van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

Een beursgenoteerd rentetermijncontract is een contract dat de verplichting schept om op een afgesproken tijdstip een rentedragend instrument of rentetype te kopen of verkopen tegen een afgesproken prijs en dat wordt verhandeld op een beurs.

Alternatieve beleggingen Alternatieve beleggingen zijn beleggingen die niet in de andere beleggingscategorieën thuishoren. Het gaat om niet-beursgenoteerde beleggingen zoals private equity fondsen. Deze beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij deze benaderd worden middels de laatst gerapporteerde intrinsieke waarde.

Onderpand Ontvangen onderpand waarvan het economisch eigendom niet bij Ahold Delhaize Pensioen rust, wordt verantwoord onder 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Deposito's en kasgeldleningen Deze beleggingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, waar nodig onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid.

3.2 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Na eerste verwerking zijn vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

3.3 Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, gewoonlijk de nominale waarde. Onder liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan 12 maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties.

3.4 Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves zijn bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

3.5 Technische voorzieningen

De technische voorzieningen voor risico van Ahold Delhaize Pensioen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke (pensioen)verplichtingen.

Bij de berekening van de technische voorzieningen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende reglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. De technische voorzieningen worden berekend op basis van bepaalde actuariële en economische uitgangspunten waarbij geen rekening wordt gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De technische voorziening pensioenverplichtingen is onder te verdelen in:

- Voorziening pensioenverplichtingen;
- Voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen;
- Voorziening toekomstige pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen omvat de volgende pensioenen:

- Ouderdomspensioen;
- Partnerpensioen;
- Wezenpensioen.

Rente Conform de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde nominale rentetermijnstructuur per einde van het betreffende boekjaar (volgens Ultimate Forward Rate (UFR) methodiek).

Sterfte Als basis voor 2023 worden de Prognosetafels (2022) van het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG-tafels) zonder leeftijdsterugstellingen gehanteerd. De genoemde tafels zijn per leeftijd gecorrigeerd met de voor Ahold Delhaize Pensioen specifieke ervaringssterfte, zoals vastgesteld op basis van het 'WTW Ervaringssterftemodel 2022'. De ervaringssterfte is gedifferentieerd naar hoofdverzekerden en medeverzekerden.

Partnerfrequenties Voor deelnemers van wie het partnerpensioen nog niet is ingegaan, vindt reservering voor latent partnerpensioen plaats volgens het systeem van onbepaalde partner, waarbij wordt

uitgegaan van Ahold Delhaize Pensioen specifieke partnerfrequenties.

In verband met de mogelijkheid tot uitruil van partnerpensioen voor extra ouderdomspensioen is op leeftijd 68 (de pensioenleeftijd) de partnerfrequentie op 100% verondersteld.

Na de pensioendatum worden geen partnerfrequenties meer in aanmerking genomen. Voor deelnemers met een ingegane uitkering is de werkelijke burgerlijke staat bepalend.

Uitkeringen De uitkeringen zijn in 13 termijnen van vier weken gedurende het jaar betaalbaar gesteld.

Leeftijden Er wordt uitgegaan van de werkelijke leeftijd in maanden nauwkeurig. Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Opslag voor wezenpensioen In de koopsom voor latent partnerpensioen tot de pensioendatum wordt een opslag van 2% voor zowel mannen als vrouwen gelegd. Na de pensioendatum wordt er niet meer voor wezenpensioen gereserveerd.

Excassokosten De opslag voor excassokosten bedraagt 3,5%.

Voorwaardelijke indexering De door het bestuur tot en met 31 december van het betreffende boekjaar verleende indexering (indien van toepassing) wordt meegenomen in de bepaling van de voorziening. Ook in het vooruitzicht gestelde indexering per 1 januari van het nieuwe boekjaar (indien van toepassing), waarover in het huidige boekjaar door het bestuur is besloten, wordt in de bepaling van de voorziening meegenomen. Op 21 december 2023 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2024 de pensioenrechten en -aanspraken met 5,0% te indexeren. Deze indexering is in 2023 verantwoord in de technische voorziening.

Voorziening arbeidsongeschiktheidspensioenen

De hiervoor beschreven grondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen zijn eveneens van toepassing op arbeidsongeschiktheidspensioenen voor zover deze hieronder niet worden beschreven.

Revalidering Er wordt geen rekening gehouden met de kans op revalidering voor wat betreft ingegane uitkeringen. Voor latente WGA-arbeidsongeschiktheidspensioenen worden veronderstellingen gehanteerd met betrekking tot de kans van revalidatie, de gemiddelde graad van arbeidsongeschiktheid en de kans dat een WGA-hiaat pensioen daadwerkelijk gaat uitkeren. Deze veronderstellingen zijn als volgt:

Volledig arbeidsongeschikten:

- De kans dat een volledig arbeidsongeschikte alsnog gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, is gesteld op 20,0% (2022: 20,0%);
- De arbeidsongeschiktheidsgraad bedraagt in alle gevallen 50%;
- De kans om daadwerkelijk een WGA-arbeidsongeschiktheidspensioen te krijgen bedraagt 50% (2022: 50%).

Gedeeltelijk arbeidsongeschikten:

- Er wordt uitgegaan van de feitelijke arbeidsongeschiktheidsgraad;
- De kans om daadwerkelijk een WGA-arbeidsongeschiktheidspensioen te krijgen, bedraagt 50% (2022: 50%).

Wachttijdreserve De voorziening voor de toekomstige schadelast als gevolg van arbeidsongeschiktheid van de op de balansdatum reeds zieke deelnemers bedraagt twee jaar premies.

Voorziening toekomstige pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

De hiervoor beschreven grondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen zijn eveneens van toepassing op toekomstige pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid voor zover deze hieronder niet worden beschreven.

Revalidering Er wordt geen rekening gehouden met de kans op revalidering.

Wachttijdreserve De voorziening voor de toekomstige schadelast als gevolg van arbeidsongeschiktheid van de op de balansdatum reeds zieke deelnemers bedraagt twee jaarpremies.

3.6 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden en overlopende passiva zijn bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking zijn schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen.

4.2 Premiebijdragen van de werkgever en werknemers

Onder premiebijdragen van werkgever en werknemers worden verstaan de aan Ahold Delhaize in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar op te bouwen en op risicobasis te verzekeren pensioenen. Premies worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Eventuele extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

4.3 Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

4.4 Beleggingsresultaten

Indirecte beleggingsopbrengsten Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Indirecte beleggingsopbrengsten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan de rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Directe beleggingsopbrengsten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer Onder kosten van vermogensbeheer worden de (externe) beheer- en transactiekosten verstaan. Deze kosten bevatten tevens toegerekende interne kosten.

4.5 Pensioenuitkeringen en afkopen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële

grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

4.6 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

4.7 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Indexering Bij de waardering van de pensioenverplichtingen wordt de verleende indexering in het boekjaar meegenomen. Indien na balansdatum besluiten tot indexering worden genomen, worden deze toegelicht als gebeurtenis na balansdatum.

Rentetoevoeging De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de uitkeringen en kosten van het verslagjaar.

Wijziging marktrente Jaarlijks wordt per 31 december de voorziening herrekend op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur inclusief UFR. De mutatie van de voorziening wordt verantwoord onder de kop wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten In 2023 heeft er geen wijziging in actuariële uitgangspunten plaatsgevonden.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De wijziging uit hoofde van overdracht van rechten bevat het saldo van inkomende dan wel uitgaande pensioenvoorzieningen.

Reglementswijzigingen Er zijn in 2024 geen mutaties in de pensioenverplichtingen als gevolg van wijzigingen in het pensioenreglement. Per 1 januari 2024 is de toetredingsleeftijd verlaagd van 21 naar 18 jaar.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties hebben met name betrekking op wijzigingen in de voorziening als gevolg van arbeidsongeschiktheid, levenskansen en pensioeningangen.

4.8 Overdracht van rechten

De post saldo van overdracht van rechten bevat het saldo van geldbedragen uit hoofde van inkomende dan wel uitgaande pensioenverplichtingen.

4.9 Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

5. Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de pensioenactiviteiten en de beleggingsactiviteiten. De overige activiteiten worden opgenomen in de pensioenactiviteiten.

Onder de aan- en verkopen en aflossingen van beleggingen zijn de verlengingen van deposito's alsmede de mutaties in de derivatenposities gesaldeerd opgenomen.

Toelichting Balans

(x €1.000)

6. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Beleggingen boekjaar 2023	01-01-2023	Aankopen	Verkopen / aflossingen	Indirecte beleggings- opbrengsten ⁽⁴⁾	31-12-2023
Vastgoed ⁽³⁾	303.183	27.697	-16.802	7.672	321.750
Aandelen	1.403.318	220.955	-314.305	204.168	1.514.136
Alternatieve beleggingen ⁽¹⁾	69.377	0	-18	-25.154	44.205
Vastrentende waarden ^(1, 2)	3.347.159	2.933.571	-2.701.664	182.252	3.761.318
Leningen op schuldbekentenis ⁽¹⁾	5.297	0	-321	185	5.161
Deposito's	17.444	10.000	-17.213	309	10.540
Derivaten valuta	29.751	0	-21.381	11.390	19.760
Derivaten rente	-522.415	13.936	0	-17.970	-526.449
Totaal ⁽¹⁾	4.653.114	3.206.159	-3.071.704	362.852	5.150.421
Derivaten met een negatieve waarde opgenomen onder passiva	778.571				681.344
Netto positie beleggingen opgenomen onder activa	5.431.685				5.831.765

Beleggingen boekjaar 2022	01-01-2022	Aankopen	Verkopen / aflossingen	Indirecte beleggings- opbrengsten ⁽⁴⁾	31-12-2022
Vastgoed ⁽³⁾	444.161	49.925	-99.388	-91.515	303.183
Aandelen	1.893.198	593.944	-813.674	-270.150	1.403.318
Alternatieve beleggingen ⁽¹⁾	74.405	0	-251	-4.777	69.377
Vastrentende waarden ^(1, 2)	4.095.798	2.286.007	-2.174.091	-860.555	3.347.159
Leningen op schuldbekentenis ⁽¹⁾	6.727	0	-308	-1.122	5.297
Deposito's	81.956	81.101	-145.785	172	17.444
Derivaten valuta	-15.959	106.620	0	-60.910	29.751
Derivaten rente	-51.729	0	-35.203	-435.483	-522.415
Totaal	6.528.557	3.117.597	-3.268.700	-1.724.340	4.653.114
Derivaten met een negatieve waarde opgenomen onder passiva	101.309				778.571
Netto positie beleggingen opgenomen onder activa	6.629.866				5.431.685

⁽¹⁾ Van de beleggingen is 86,8% beursgenoteerd (2022: 86,2%). De niet-beursgenoteerde beleggingen zijn verantwoord in de categorieën vastrentende waarden (12,2%), leningen op schuldbekentenis (0,1%) en alternatieve beleggingen (0,9%).

⁽²⁾ Vastrentende waarden omvatten mandaat en fondsbeleggingen in staatsobligaties, bedrijfsobligaties, high yield obligaties, opkomende markten obligaties en hypotheke.

⁽³⁾ Er wordt alleen indirect in vastgoed belegd.

⁽⁴⁾ In de waardering van de beleggingen is € 2,6 miljoen (2022: € 2,6 miljoen) aan vermogensbeheerkosten verantwoord. Deze kosten zijn opgenomen in de indirecte beleggingsopbrengsten.

De renteafdekking is gebaseerd op de verplichtingen op marktwaarde. De gewogen gemiddelde looptijd van de beleggingen bedraagt 11,2 jaar (2022: 11,1 jaar). Met een gewogen gemiddelde looptijd van 20,7 jaar (2022: 21,1 jaar) op de verplichtingen op marktwaarde bedraagt het afgedekte percentage van de verplichtingen 69,3% (2022: 67,3%). Van deze afdekking is 49,2% (2022: 50,8%) van de rentegevoeligheid afkomstig van de rentederivaten.

De post lopende interest op vastrentende waarden, deposito's en rentederivaten is ultimo 2023 € 33,6 miljoen (2022: € 26,6 miljoen).

7. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Overdracht van rechten	590	1.211
Openstaande beleggingstransacties ⁽¹⁾	305.285	283.294
Nog te ontvangen dividendbelasting	5.941	6.103
Overige vorderingen en overlopende activa	24	0
	311.840	290.608

⁽¹⁾ Onder openstaande beleggingstransacties zijn liquiditeiten ter hoogte van € 309,6 miljoen (2022: € 280,6 miljoen) uit hoofde van afgedragen onderpand verantwoord die afgedragen zijn als onderpand uit hoofde van EMIR wetgeving ten behoeve van geclearde derivaten.

Uitgezonderd de nog te ontvangen dividendbelasting hebben alle vorderingen en overlopende activa een resterende looptijd van korter dan één jaar. De nog te ontvangen dividendbelasting heeft een looptijd van 1 tot 5 jaar.

8. Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Ahold Delhaize Pensioen.

Daarnaast beschikt Ahold Delhaize Pensioen over een kredietfaciliteit van € 10 miljoen (2022: € 10 miljoen) bij de ABN AMRO Bank waarvan in zowel 2022 als 2023 geen gebruik is gemaakt.

9. Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves boekjaar 2023	01-01-2023	Bestemming van het resultaat	Overige dotaties/onttrekkingen	31-12-2023
Stichtingskapitaal	0	0	0	0
Algemene reserve	1.110.204	-130.952	0	979.252
Totaal	1.110.204	-130.952	0	979.252

Stichtingskapitaal en reserves boekjaar 2021	01-01-2022	Bestemming van het resultaat	Overige dotaties/onttrekkingen	31-12-2022
Stichtingskapitaal	0	0	0	0
Algemene reserve	1.102.826	7.378	0	1.110.204
Totaal	1.102.826	7.378	0	1.110.204

Het stichtingskapitaal bedraagt € 45,38.

Het minimum vereist eigen vermogen ultimo 2023 bedraagt € 211 miljoen (2022: € 179 miljoen) en het vereist eigen vermogen conform de Pensioenwet bedraagt ultimo 2023 € 906 miljoen (2022: € 775 miljoen). De bijbehorende dekkingsgraden zijn respectievelijk 104,6% (2022: 104,6%) en 119,9% (2022: 120,0%) en zijn gebaseerd op het standaardmodel van De Nederlandsche Bank.

Als de financiële buffers van een pensioenfonds niet voldoen aan de eisen van wet- en regelgeving, moet er een zogeheten herstelplan worden gemaakt. Daarin laten we zien hoe we op tijd weer voldoende buffers kunnen opbouwen. Omdat onze beleidsdekkingsgraad per eind 2023 met 127,3% hoger was dan de vereiste dekkingsgraad van 119,9% is een herstelplan in deze situatie niet nodig.

De beleidsdekkingsgraad (12-maands gemiddelde van de maandelijks dekkingsgraad) van 127,3% (2022: 125,9%) is hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Hiermee is er geen sprake van een reservetekort.

IO. Technische voorzieningen

Voorziening voor				
Boekjaar 2023	Totaal	Pensioen-verplichtingen voor risico pensioenfonds	Arbeids-ongeschikt-heids-pensioen	Toekomstige pensioen-opbouw bij AO
Stand op 1 januari	3.874.436	3.792.894	32.032	49.510
Pensioenopbouw	137.518	128.303	2.394	6.821
Financiering pensioenopbouw AO deelnemers	0	4.023		-4.023
Indexering ⁽³⁾	190.961	189.013	1.412	536
Rente ⁽¹⁾	134.174	131.770	951	1.453
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-115.694	-112.345	-3.349	0
Wijziging markttrente ⁽²⁾	117.565	116.074	879	612
Wijziging actuariële uitgangspunten	0	0	0	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.539	-1.539	0	0
Reglementswijzigingen	0	0	0	0
Versoepelde indexering ⁽³⁾	215.830	212.368	1.334	2.128
Overige mutatiesvoorziening pensioenverplichtingen	-3.170	-837	-2.812	479
Stand op 31 december	4.550.081	4.459.724	32.841	57.516

Voorziening voor				
Boekjaar 2022	Totaal	Pensioen-verplichtingen voor risico pensioenfonds	Arbeids-ongeschikt-heids-pensioen	Toekomstige pensioen-opbouw bij AO
Stand op 1 januari	5.434.135	5.323.729	40.853	69.553
Pensioenopbouw	193.491	185.316	2.357	5.818
Financiering pensioenopbouw AO deelnemers	0	5.219	0	-5.219
Indexering ⁽³⁾	57.712	56.889	404	419
Rente ⁽¹⁾	-27.153	-26.688	-166	-299
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-104.807	-101.588	-3.219	0
Wijziging markttrente ⁽²⁾	-1.777.424	-1.749.449	-5.824	-22.151
Wijziging actuariële uitgangspunten	29.785	32.574	-3.163	374
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-7.306	-7.306	0	0
Reglementswijzigingen	1.033	0	0	1.033
Extra indexering ⁽³⁾	87.846	86.362	625	859
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-12.876	-12.164	165	-877
Stand op 31 december	3.874.436	3.792.894	32.032	49.510

⁽¹⁾ De rentetoevoeging is berekend met een rente van 3,264% (2022: -0,486%).

⁽²⁾ In de wijziging markttrente is ook het effect verwerkt van de per begin 2023 doorgevoerde wijziging van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank op advies van de Commissie Parameters. Deze wijziging bedraagt € 25 miljoen (2022: € 69 miljoen).

⁽³⁾ Onder indexering is in het verloop over 2022 de indexering van 3 januari 2022 (1,07%) verantwoord. De aanvullende indexering over 2022 (2,33%) is in 2022 verantwoord als extra indexering. In het verloop over 2023 is onder indexering de indexering van 2 januari 2023 (5,0%) verantwoord. De indexering per 1 januari 2024 (5,0%) is in het verloop verantwoord als versoepelde indexering

De voorziening pensioenverplichtingen is langlopend en is als volgt gesplitst:

	31-12-2023	31-12-2022
Actieve deelnemers	1.881.941	1.617.377
Gewezen deelnemers	1.197.577	991.244
Pensioengerechtigden	1.380.206	1.184.273
	4.459.724	3.792.894

Korte omschrijving van de aard van de pensioenregeling in 2023:

Ahold Delhaize Pensioen voert de Nederlandse pensioenregeling (middelloon) uit voor de Nederlandse ondernemingen van Koninklijke Ahold Delhaize N.V. (uitgezonderd bol.com). De hoofdlijnen van de pensioenregeling zijn als volgt:

- De pensioenleeftijd is 68 jaar of de eerdere AOW-datum.
- Het pensioengevend salaris is in 2023 gemaximeerd op €128.810 (2022: €114.866).
- De franchise is CAO afhankelijk en bedraagt in 2023 circa €18.600 (2022: circa €16.800).
- De totale premie bedraagt 33,0% (2022: 34,5%) van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris +/- franchise). De premie is in 2023 tijdelijk aangepast naar 33,0% door verlaging van de werknemersbijdrage van 6,2% naar 4,7%. De werkgeversbijdrage is voortgezet en blijft onveranderd op 28,3%. Deze tijdelijke aanpassing is ook in 2024 van toepassing.
- Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen bedraagt 1,875% en voor partnerpensioen 1,3125% per jaar.
- Er zijn risicodekkingen voor (tijdelijk) partnerpensioen, wezenpensioen en (toekomstige pensioenopbouw bij) arbeidsongeschiktheid.
- De indexering is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie en kan maximaal 5% per jaar bedragen. De maatstaf voor indexering is de prijsindex.

11. Overige voorzieningen

	31-12-2023	31-12-2022
Stand op 1 januari	455	1.179
Toevoegingen	0	233
Onttrekkingen	-205	-957
Stand op 31 december	250	455

In 2020 is een reorganisatievoorziening gevormd ten behoeve van de reorganisatie van het pensioenfonds. Deze voorziening omvat de transitievergoeding(en), de periode van vrijstelling van werk en de vergoeding voor juridische kosten en opleidingskosten waar aanspraak op gemaakt kan worden. De voorziening loopt geleidelijk af en heeft een looptijd tot en met 2024.

12. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen uitkeringen	597	491
Belastingen en premies	2.377	0
Overdracht van rechten	2.695	2.193
Overige schulden	3.366	2.382
Overlopende passiva	3.902	1.214
Stand ultimo boekjaar	12.937	6.280

Alle kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

13. Derivaten

Exclusief de lopende rente is de waarde van de renteswaps € 526,4 miljoen negatief (2022: € 522,4 miljoen negatief). Hiervoor zijn zekerheden uitgezet die gespecificeerd zijn op pagina 86. De looptijd en vaste rente van de renteswaps zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000 Contractuele looptijd	31-12-2023 Nominaal	Vaste rente gemiddeld	31-12-2022 Nominaal	Vaste rente gemiddeld
Expiratie tussen 0 en 5 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	802.083	3,990%	802.083	0,400%
Expiratie tussen 5 en 10 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	318.782	2,970%	318.782	1,320%
Expiratie tussen 10 en 15 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	250.000	3,950%	250	0,650%
Expiratie tussen 15 en 20 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	0	0,000%	0	0,000%
Expiratie tussen 20 en 30 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	0	0,000%	0	0,000%
Expiratie tussen 30 en 40 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	0	0,000%	0	0,000%
Expiratie tussen 40 en 50 jaar (Ahold Delhaize Pensioen betaalt vaste rente)	0	0,000%	88.920	1,350%
Expiratie tussen 0 en 5 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	140.000	4,140%	140.000	2,040%
Expiratie tussen 5 en 10 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	170.653	0,940%	209.653	1,040%
Expiratie tussen 10 en 15 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	0	0,000%	0	0,000%
Expiratie tussen 15 en 20 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	252.861	0,210%	252.861	0,210%
Expiratie tussen 20 en 30 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	486.163	1,450%	611.163	1,420%
Expiratie tussen 30 en 40 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	528.928	1,730%	393.928	1,170%
Expiratie tussen 40 en 50 jaar (Ahold Delhaize Pensioen ontvangt vaste rente)	691.500	0,510%	721.500	0,500%
Totaal	3.640.970		3.539.140	

De valutatermijncontracten hebben een gezamenlijke waarde van positief € 19,7 miljoen (2022: € 29,8 miljoen), een looptijd van maximaal drie maanden en zijn onderverdeeld in de volgende valuta:

	31-12-2023		31-12-2022	
(x € 1.000)	Nominale waarde	Waarde valutatermijn-contracten	Nominale waarde	Waarde valutatermijn-contracten
Amerikaanse dollar	770.647	19.548	734.883	29.476
Engelse pond	27.105	151	95.269	277
Canadese dollar	2.769	63	0	0
Totaal	797.752	19.699	830.152	29.753

14. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Er zijn toezeggingen gedaan aan vastgoed, hypotheke en alternatieve beleggingsfondsen om nog €33,1 miljoen (2022: € 81,2 miljoen) te investeren. De toezeggingen bij hypotheke (€ 19,5 miljoen) worden naar verwachting in 2024 geïnvesteerd. Voor de alternatieve beleggingsfondsen en het vastgoed geldt dat de toezeggingen (€ 13,6 miljoen) uiterlijk rond 2026 aflopen. Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Achmea Pensioenservices N.V. Deze overeenkomst heeft een resterende looptijd van 5 jaar. De jaarlijkse minimale verplichting bedraagt €2,5 miljoen (2022: € 2,5 miljoen).

Onderpand

Onderpanden worden uitgezet of ontvangen afhankelijk van de positieve dan wel negatieve waarde van de onderliggende derivaten. Ultimo 2023 is aan onderpand € 480,1 miljoen (2022: € 465,2 miljoen)

afgedragen en is – net als in 2022 – geen onderpand ontvangen. Van deze onderpanden is € 301,7 miljoen (2022: € 280,6 miljoen) uitgezet in gelden. Deze zijn verantwoord in de balans onder vorderingen en overlopende activa. De overige onderpanden betreffen staatsobligaties die in onderpand zijn afgedragen maar waarvan het economisch eigendom bij Ahold Delhaize Pensioen rust.

Securities lending

Het pensioenfonds is in 2022 gestart met een securities lending programma. Middels dit programma stelt het pensioenfonds een deel van haar obligatieportefeuille beschikbaar voor het in bruikleen geven van obligaties. Het pensioenfonds behoudt het economisch eigendom over de in bruikleen gegeven obligaties.

Het programma wordt uitgevoerd door BNP Paribas S.A. en de tegenpartijen zijn ingeregeld waarbij het programma gemonitord wordt door de fiduciair manager.

Het programma heeft in 2023 tot € 423.918 (2022: € 0,-) aan opbrengsten geleid. Hier staan € 84.784 (2022: € 0,-) aan directe kosten tegenover.

15. Verbonden partijen

Identiteit van de verbonden partijen

Er is sprake van transacties tussen het pensioenfonds, de werkgever en bestuurders van het pensioenfonds.

Transactie met de werkgever

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen Ahold Delhaize Pensioen en de werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling is het volgende relevant.

- De pensioenpremies worden periodiek door de werkgever aan Ahold Delhaize Pensioen betaald.
- Periodiek vindt er een doorbelasting plaats vanuit de werkgever aan Ahold Delhaize Pensioen ter dekking van de personeelskosten, huurkosten en IT-kosten benodigd voor het bestuursbureau van het pensioenfonds.
- In geval van een dekkingstekort op de balans van Ahold Delhaize Pensioen per 31 december van enig jaar (peildatum) gedurende de looptijd van deze overeenkomst, zal de werkgever dit tekort aanvullen met een maximum van € 150 miljoen in vijf jaar. Voor de vaststelling van de periode van vijf jaar dient ingeval van een dekkingstekort op enige peildatum steeds vijf jaar vanaf die peildatum te worden teruggerekend. Er heeft in de periode 2019-2023 een bijstorting plaatsgevonden in 2020 van € 121,9 miljoen. Dit betekent dat in 2024 in geval van een dekkingstekort maximaal € 28,1 miljoen dient te worden bijgestort door de werkgever.

Net als ultimo 2022 staat er ultimo 2023 geen vordering open van de werkgever op het pensioenfonds.

Transactie met de bestuurders

De vergoeding die enkele bestuurders voor hun activiteiten voor het pensioenfonds ontvangen zijn aangemerkt als transacties tussen het pensioenfonds en de bestuurders. Deze vergoedingen worden nader toegelicht onder 21. Pensioenuitvoeringskosten.

16. Risicobeheer

Het solvabiliteitsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de technische voorzieningen. Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het pensioenfonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de technische voorzieningen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met behulp van het standaardmodel uit het Financieel Toetsingskader (FTK). Deze solvabiliteitstoets bevat een kwantificering van de voor het pensioenfonds specifieke netto risico's (na afdekking) en is als volgt opgebouwd:

	31-12-2023 Absoluut	%	31-12-2022 Absoluut	%
S1: Rente	192.494	4,2%	166.112	4,3%
S2: Aandelen & Vastgoed	597.899	13,1%	509.499	13,1%
S3: Valuta	300.606	6,6%	257.682	6,6%
S4: Grondstoffen	0	0,0%	0	0,0%
S5: Krediet	229.876	5,1%	197.375	5,1%
S6: Verzekeringstechnisch	136.476	3,0%	118.553	3,1%
S7: Liquiditeit	0	0,0%	0	0,0%
S8: Concentratie	0	0,0%	0	0,0%
S9: Operationeel	0	0,0%	0	0,0%
S10: Actief beheer	0	0,0%	0	0,0%
Diversificatie ⁽¹⁾	-551.103	-12,1%	-473.919	-12,2%
Totaal	906.248	19,9%	775.302	20,0%
VEV		119,9%		120,0%

⁽¹⁾ In de voorgeschreven berekening wordt verondersteld dat de verschillende schokken niet gelijktijdig zullen plaatsvinden als gevolg van diversificatie. Het diversificatie effect is in de vereist eigen vermogen berekening als correctie meegenomen.

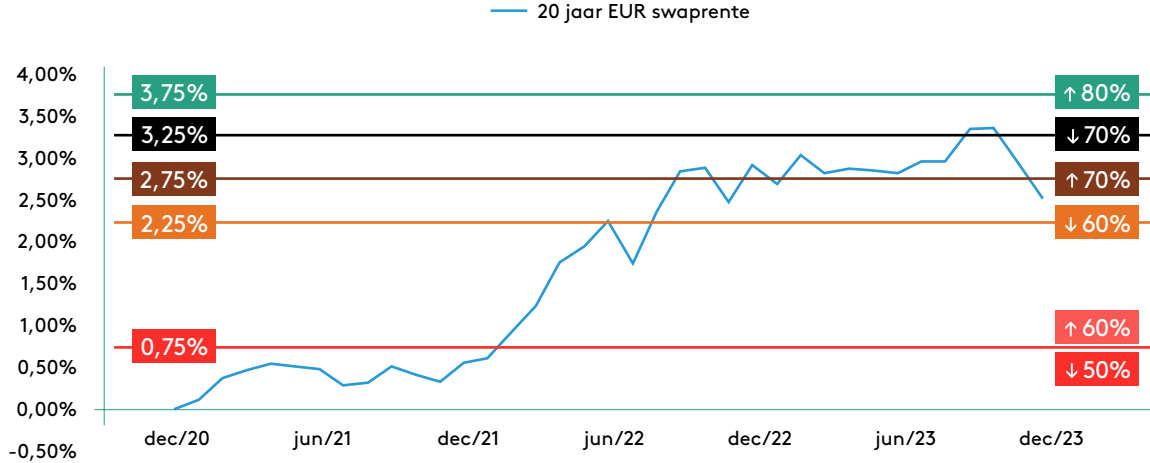
S1: Renterisico

De marktwaarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen, de vastrentende waarden en de derivaten in de beleggingsportefeuille zijn afhankelijk van de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden uitgedrukt in de “gewogen gemiddelde looptijd”. De gewogen gemiddelde looptijd van de pensioenverplichtingen is hoger dan de gewogen gemiddelde looptijd van de vastrentende waarden die nader zijn toegelicht onder [noot 6. Beleggingen](#).

Het renterisico ontstaat door het verschil tussen beide gewogen gemiddelde looptijden en door het verschil in omvang tussen de nominale pensioenverplichtingen enerzijds en de vastrentende waardenportefeuille anderzijds. Daardoor compenseert de waardeontwikkeling van de vastrentende waarden

de waardeontwikkeling van de pensioenverplichtingen niet volledig. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de pensioenverplichting sneller dan de gezamenlijke waarde van de vastrentende waardenportefeuille. Dit leidt per saldo tot een daling van het vermogen en daarmee de dekkingsgraad. Ahold Delhaize Pensioen maakt gebruik van een dynamisch rentebeleid in combinatie met rentederivaten om het renterisico te beperken.

De dynamische renteafdekking is afhankelijk van de hoogte van de stand van de 20-jaars marktrente (20 jaars zero coupon EUR swaprente) en de hoogte van de maandelijkse dekkingsgraad en kan oplopen tot 80% en bedraagt minimaal 50%. De renteniveaus voor het verhogen en verlagen van de renteafdekking liggen vast.

Gegeven het niveau van de rente van ultimo 2023 is de dynamische renteafdekking ultimo 2023 gelijk aan 70% (2022: 70%) . De actuele renteafdekking ultimo 2023 bedraagt 69% (2022: 68%) .

De stresstest die eens per kwartaal wordt uitgevoerd geeft de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor rentedalingen en rentestijgingen weer. Als de rente daalt met 0,5%-punt dan wel 1,0%-punt, dan daalt de dekkingsgraad rekening houdend met de huidige afdekking met respectievelijk 5,3%-punt (2022: 3.7%-punt) dan wel 10,4%-punt (2022: 7,1%-punt) .

De verdeling van de looptijd van de vastrentende waarden (exclusief lopende interest) is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Tot 1 jaar	18%	7%
1-5 jaar	24%	31%
> 5 jaar	58%	62%
Totaal	100%	100%

Uitgaande van voorgeschreven renteschokken bedraagt de benodigde buffer van het renterisico 4,2% (2022: 4,3%) van de pensioenverplichtingen. De daling ten opzichte van 2022 is het gevolg van de gedaalde rente.

S2: Aandelen- en vastgoedrisico

Het aandelen- en vastgoedrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen waardeveranderingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij de waardeveranderingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) kan het aandelen- en vastgoedrisico dempen. Voor de afdekking van het prijsrisico op aandelen (marktrisico) kan gebruik worden gemaakt van standaard via de beurs verhandelbare opties. In 2023 en 2022 is geen gebruik gemaakt van opties.

De stresstest die eens per kwartaal wordt uitgevoerd geeft de gevoeligheid van de dekkingsgraad voor prijsdalingen en prijsstijgingen van zakelijke waarden weer. Als de waarde daalt met 5% dan wel 15%, dan daalt de dekkingsgraad met respectievelijk 1,9%-punt (2022: 2,6%-punt) dan wel 6,0%-punt (2022: 7,2%-punt) .

Uitgaande van voorgeschreven schokken op de aandelen en het vastgoed bedraagt de benodigde buffer van het aandelen- en vastgoedrisico 13,1% (2022: 13,1%) van de technische voorzieningen.

S3: Valutarisico

Eind 2023 wordt voor circa 32% (2022: 33%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone. Het valutarisico wordt grotendeels afgedekt waarbij geldt dat het valutarisico op de Amerikaanse dollar bij aandelen voor 50% worden afgedekt en de Amerikaanse dollar bij vastrentende waarden volledig worden afgedekt.

Binnen de aandelenportefeuille is de onderverdeling naar valuta's als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Amerikaanse dollar	54%	53%
Euro	7%	7%
Britse pond	3%	3%
Overige Europese valuta	4%	4%
Overige valuta	32%	33%
Totaal	100%	100%

Binnen de vastgoedportefeuille is de onderverdeling naar valuta's als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Amerikaanse dollar	65%	63%
Euro	6%	5%
Britse pond	4%	4%
Overige Europese valuta	3%	3%
Overige valuta	22%	25%
Totaal	100%	100%

Binnen de vastrentende waardenportefeuille is de onderverdeling naar valuta's als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Amerikaanse dollar	6%	10%
Euro	83%	78%
Britse pond	0%	0%
Overige Europese valuta	2%	2%
Overige valuta	9%	10%
Totaal	100%	100%

Uitgaande van voorgeschreven schokken op de vreemde valuta bedraagt de benodigde buffer van het valutarisico 6,6% (2022: 6,6%) van de technische voorzieningen.

S4: Grondstoffenrisico

Ahold Delhaize Pensioen heeft geen directe posities in grondstoffen en is daarom niet direct gevoelig voor een wijziging van de grondstoffenprijzen.

S5: Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij haar financiële verplichtingen niet nakomt. Dat kan gebeuren bij onder andere derivatentransacties, obligaties en hypotheke. Het kredietrisico wordt beperkt door rekening te houden met de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en waar nodig onderpand te vragen. Daarbij gelden vastgestelde limieten voor elke tegenpartij.

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt structureel gebruik gemaakt van financiële derivaten voor het afdekken van rente- en valutarisico's. Ahold Delhaize Pensioen maakt gebruik van derivaten om risico's af te dekken. Eén van de belangrijkste risico's bij het gebruik van derivaten is het kredietrisico. Voor de valuta- en renteswaps zijn contracten gesloten waarin onder andere afspraken vastliggen over het verstrekken van onderpand om het kredietrisico te ondervangen ("Credit Support Annex", oftewel CSA).

De swaps worden dagelijks gewaardeerd op marktwaarde, waarbij tevens wordt beoordeeld of aan alle onderpandisen wordt voldaan.

De ratingverdeling volgens Standard & Poors, van de vastrentende waarden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
AAA	38%	38%
AA	19%	20%
A	7%	9%
BBB	13%	15%
High yield	12%	13%
Geen rating	11%	5%
Totaal	100%	100%

Vanaf 2022 heeft Ahold Delhaize Pensioen gekozen voor een nagenoeg risicovrije opzet van securities lending. Er is sprake van een agency lending programma waarbij BNP Paribas S.A. garant staat voor de inlener(s) die niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Alleen obligaties worden in het programma in bruikleen gegeven. Daarnaast accepteert Ahold Delhaize Pensioen alleen stukken en hanteert het pensioenfonds een opslag van 5%. Per eind 2023 stonden er in totaal € 604,6 miljoen (2022: € 0,0 miljoen) aan posities uit.

Uitgaande van voorgeschreven schokken op de renteversillen (credit spreads) bij de verschillende ratings bedraagt de benodigde buffer van het kredietrisico 5,1% (2022: 5,1%) van de technische voorziening.

S6: Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

Het verzekeringstechnische risico dat meegenomen wordt in de solvabiliteitstoets betreft het langlevens risico. De overige verzekeringstechnische risico's (kort leven en arbeidsongeschiktheid) zijn opgenomen in de berekening van het minimaal vereist eigen vermogen.

Uitgaande van de handreiking van De Nederlandsche Bank voor de bepaling van de buffer voor de verzekeringstechnische risico's bedraagt de benodigde buffer van de verzekeringstechnische risico's 3,0% (2022: 3,1%) van de technische voorziening.

S7: Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Ahold Delhaize Pensioen niet de mogelijkheid heeft om de financiële middelen te verkrijgen die benodigd zijn om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Het liquiditeitsrisico binnen Ahold Delhaize Pensioen is zeer beperkt aangezien geen beleggingen plaatsvinden in incurante effecten. Vrijwel alle beleggingen hebben direct dan wel indirect een notering. Binnen zekere restricties kunnen vrijwel alle beleggingen op korte termijn tegen de actuele waarde te gelde worden gemaakt. Tevens geldt dat het totaal van de premie-inkomsten, directe beleggingsopbrengsten en aflossingen van beleggingen in vastrentende waarden hoger is dan het totaal van de pensioenuitkeringen en de kosten. Dit patroon blijkt ook uit de prognoses voor de komende jaren, zodat het liquiditeitsrisico minimaal is.

In het standaardmodel voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor het liquiditeitsrisico gelijkgesteld aan 0%. Voor Ahold Delhaize Pensioen zijn er geen redenen om hier van af te wijken: er worden geen financiële buffers voor het liquiditeitsrisico aangehouden.

S8: Concentratierisico

Het concentratierisicobeleid is erop gericht om te voorkomen dat als gevolg van ontoereikende spreiding binnen de portefeuille een specifieke ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de beleggingsportefeuille. Het belangrijkste instrument dat hiertoe wordt ingezet betreft spreiding over meerdere beleggingscategorieën, regio’s, en sectoren.

De regioverdeling binnen de aandelenportefeuille is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Europa	15%	15%
Noord-Amerika	54%	53%
Pacific	7%	8%
Opkomende Markten	24%	24%
Totaal	100%	100%

De regioverdeling van de vastrentende waarden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Europa	80%	72%
Noord-Amerika	8%	14%
Pacific	1%	1%
Opkomende Markten	11%	13%
Totaal	100%	100%

De regioverdeling van de vastgoedportefeuille is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Europa	13%	11%
Noord-Amerika	66%	66%
Pacific	20%	23%
Opkomende Markten	1%	0%
Totaal	100%	100%

Naast de vastrentende waarden, vastgoed- en aandelenportefeuille zijn er ook alternatieve beleggingen. De regioverdeling van deze alternatieve beleggingen is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Europa	43%	46%
Noord-Amerika	57%	54%
Nederland	0%	0%
Overig	0%	0%
Totaal	100%	100%

De sectorverdeling binnen de aandelenportefeuille is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Grondstoffen	3%	3%
Industrie	33%	27%
Nutsbedrijven	3%	3%
Bouw	2%	2%
Groot- en detailhandel	6%	5%
Vervoer en opslag	3%	4%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	1%	0%
Informatie en communicatie	10%	8%
Financiële instellingen	23%	18%
Advisering en onderzoek	2%	2%
Zakelijke dienstverlening	1%	0%
Gezondheids- en welzijnszorg	1%	1%
Openbaar bestuur en defensie	0%	15%
Verhuur en handel in onroerend goed	12%	12%
Totaal	100%	100%

De sectorverdeling binnen de vastrentende waarden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Grondstoffen	0%	1%
Industrie	4%	10%
Nutsbedrijven	0%	2%
Bouw	0%	1%
Groot- en detailhandel	0%	1%
Vervoer en opslag	0%	1%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	0%	0%
Informatie en communicatie	2%	4%
Financiële instellingen	46%	28%
Advisering en onderzoek	0%	2%
Zakelijke dienstverlening	0%	1%
Gezondheids- en welzijnszorg	0%	1%
Openbaar bestuur en defensie	48%	47%
Verhuur en handel in onroerend goed	0%	1%
Totaal	100%	100%

De sectorverdeling binnen de vastgoedportefeuille is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Winkels	17%	17%
Kantoren	7%	8%
Woningen	13%	13%
Overig	63%	62%
Totaal	100%	100%

In 2015 is besloten de niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuille verder af te bouwen, waarbij de vrijgekomen gelden worden herbelegd in beursgenoteerd vastgoed.

Het belang in aandelen van Koninklijke Ahold Delhaize N.V. bedraagt minder dan 1% van de Europese aandelenportefeuille. Daarnaast zijn er geen individuele posities in de aandelenportefeuille die groter zijn dan 5% van de totale waarde van de portefeuille.

In het standaardmodel voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico gelijkgesteld aan 0%. Voor Ahold Delhaize Pensioen zijn er geen redenen om hier van af te wijken: er worden geen financiële buffers voor concentratierisico’s aangehouden.

S9: Operationeel risico

Het operationele risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen, en onverwachte externe gebeurtenissen. Dergelijke risico’s worden door Ahold Delhaize Pensioen beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan het bestuursbureau. Door middel van het jaarlijks doorlopen van een risico assessment cyclus en op basis van periodieke rapportages wordt de kwaliteit van de dienstverlening door het bestuur getoetst.

Verder beoordeelt het bestuursbureau ieder jaar de ISAE-3402-verklaringen van de belangrijkste uitbestedingsrelaties van Ahold Delhaize Pensioen. Indien nodig worden aanvullende controlemaatregelen uitgevoerd.

In het standaardmodel voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is de gevoeligheid van het vereist eigen vermogen voor operationeel risico gelijkgesteld aan 0%. Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat een pensioenfonds het operationeel risico dusdanig beheerst dat het operationeel risico niet materieel is

voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen. Voor Ahold Delhaize Pensioen is dit het geval, waardoor er geen financiële buffers voor het operationeel risico worden aangehouden.

S10: Actief beheer risico

Onder actief beheer worden afwijkende posities in aandelenportefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuilles. De mate van actief beheer kan worden bepaald aan de hand van de tracking error. De tracking error meet de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en het rendement op een benchmarkportefeuille. Binnen de aandelenportefeuille wordt vanaf 2019 niet meer actief belegd.

Uitgaande van de handreiking van De Nederlandsche Bank voor de bepaling van de buffer voor actief beheer bedraagt de benodigde buffer van het actief beheer risico 0% van de technische voorzieningen.

Toelichting Staat van baten en lasten

(x €1.000)

17. Premiebijdragen van werkgever en werknemers

	2023	2022
Bijdragen van werkgever aan de pensioenregeling	157.338	143.566
Bijdragen van werknemers aan de pensioenregeling	27.857	32.931
Premie arbeidsongeschiktheidspensioen	2.969	2.903
	188.164	179.400

De feitelijke gezamenlijke bijdrage van werkgever en werknemers aan de pensioenregeling is in 2023 € 185,2 miljoen (2022: € 176,5 miljoen) . Deze bijdrage is inclusief een opslag ter dekking van uitvoeringskosten van € 5,4 miljoen (2022: € 4,6 miljoen) . Deze bijdrage is inclusief een bedrag van € 0,1 miljoen (2022: € 0,1 miljoen) ter dekking van uitvoeringskosten beschikbaar uit de premie arbeidsongeschiktheidspensioen.

Kostendekkendheid premie

De kostendekkende premie op basis van gedempte methodiek, en de kostendekkende premie op basis van de zuivere rentetermijnstructuur per 31 december 2023 zijn als volgt opgebouwd:

	Zuivere kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie
1. Actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw	124.024	84.780
2. Risicokoopsom voor overlijdensrisico	4.279	4.133
3. Risicokoopsom PVI	6.821	6.821
4. Opslag voor uitvoeringskosten	5.320	5.320
5. Vereiste solvabiliteitsopslag	27.025	19.147
6. Opslag voor toeslagambitie		62.464
Totale premie	167.469	182.665
7. Marge		2.530
Feitelijke premie		185.195
Ontvangen bijstorting		0

De kostendekkende premie op basis van de gedempte premiemethodiek is € 182,7 miljoen (2022: € 154,2 miljoen) . Op basis van de rentetermijnstructuur van het einde van

vorig boekjaar (31 december 2022) is de zuivere kostendekkende premie € 167,5 miljoen (2022: € 232,1 miljoen, op basis van de rentetermijnstructuur van 31 december 2021) .

18. Beleggingsresultaten

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoed	13.164	7.672	-167	20.669
Aandelen	23.465	204.169	-504	227.130
Alternatieve beleggingen	19.842	-24.811	-343	-5.312
Vastrentende waarden	62.514	184.475	-4.748	242.241
Leningen op schuldbekentenis	200	185	0	385
Deposito's	13.657	313	-3	13.967
Derivaten valuta	-12.425	11.390	0	-1.035
Derivaten rente	0	-17.970	-265	-18.235
Niet toerekenbare kosten	0	0	-2.135	-2.135
Totaal	120.417	365.423	-8.165	477.675
Af: Toegerekende kosten van vermogensbeheer ⁽¹⁾				-2.806
Totaal				474.869

2022	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoed	14.519	-91.513	-240	-77.234
Aandelen ⁽²⁾	31.825	-270.149	-606	-238.930
Alternatieve beleggingen	27.331	-4.208	-569	22.554
Vastrentende waarden ⁽²⁾	42.965	-858.497	-5.390	-820.922
Leningen op schuldbekentenis	213	-1.122	0	-909
Deposito's	376	179	-7	548
Derivaten valuta	0	-60.910	0	-60.910
Derivaten rente	1.662	-435.483	-228	-434.049
Niet toerekenbare kosten	0	0	-1.655	-1.655
Totaal	118.891	-1.721.703	-8.695	-1.611.507
Af: Toegerekende kosten van vermogensbeheer ⁽¹⁾				-2.369
Totaal				-1.613.876

⁽¹⁾ Onder toegerekende kosten van vermogensbeheer worden kosten verstaan die in eerste instantie worden verantwoord onder de pensioenuitvoeringskosten maar die gezien het karakter van de kosten ultimo boekjaar worden gealloceerd naar vermogensbeheer.

⁽²⁾ Opvolgend de Russische invasie in Oekraïne zijn onze obligaties en aandelen uit Rusland in 2022 met € 40 miljoen afgewaardeerd en waar mogelijk verkocht.

19. Overige baten

	2023	2022
Interest waardeoverdrachten en overige	37	0
Beleggingsopbrengsten voorgaande jaren	329	-148
Overige	214	198
	580	50

Het resultaat op arbeidsongeschiktheidspensioen bestaat uit een werkgeversresultaat en een werknemersresultaat. Het werkgeversresultaat wordt direct verrekend met Ahold Delhaize, het werknemersresultaat wordt verrekend met toekomstige premiestelling.

20. Pensioenuitkeringen en afkopen

	2023	2022
Ouderdomspensioen	88.880	80.857
Partnerpensioen	18.582	16.493
Wezenpensioen	289	242
Arbeitsongeschiktheidspensioen	3.320	3.085
Afkopen	722	846
	111.793	101.523

21. Pensioenuitvoeringskosten

	2023	2022
Personeelskosten	88.880	80.857
Automatiseringskosten	18.582	16.493
Adviseurs- en controlekosten	289	242
Communicatie deelnemers	3.320	3.085
Facilities	722	846
Diverse kosten	2.788	815
	8.343	8.145
Doorbelaste kosten en vrijgevallen uit kostenopslagen	389	362
Toegerekende kosten van vermogensbeheer	-2.806	-2.369
	5.926	6.138

De collega’s die werkzaam zijn bij Ahold Delhaize Pensioen zijn in dienst van Ahold Delhaize, werkzaam in Nederland en de kosten worden periodiek door Ahold Delhaize doorbelast. Per eind 2023 bedroeg het Fulltime Equivalent (FTE) 17,5 FTE (2022: 17,4 FTE).

Vanaf 2017 is de ‘Btw voor Gemene Rekening’ van toepassing waarbij is vastgesteld dat Ahold Delhaize Pensioen 13% van de activiteiten uitvoert ten behoeve van Ahold Delhaize. Deze kosten komen dan ook voor rekening van de werkgever. Dit heeft lagere personeelskosten bij Ahold Delhaize Pensioen tot gevolg alsmede een lager benodigde kostendekking van Ahold Delhaize. Deze is verwerkt onder de post ‘Doorbelaste kosten en vrijgevallen uit kostenopslagen’.

Naast werkzaamheden welke direct aan vermogensbeheer dan wel pensioenbeheer zijn toe te wijzen vinden er ook werkzaamheden plaats met een meer gemeenschappelijk karakter. Deze kosten worden jaarlijks gelijk verdeeld over pensioenbeheer en vermogensbeheer. De aan vermogensbeheer toegerekende kosten voor 2023 bedragen € 2,8 miljoen (2022: € 2,4 miljoen).

Onder diverse kosten zijn ook de kosten voor bestuur- en commissieleden verantwoord. Het bestuurslid en de leden van het verantwoordingsorgaan die de gepensioneerden vertegenwoordigen ontvingen in 2023 een totale gezamenlijke vergoeding van € 21.600 (2022: € 21.000). Naast deze vergoeding worden tevens vergoedingen betaald aan de onafhankelijke voorzitter van het bestuur en de externe leden van de auditcommissie en de beleggingsadviescommissie. Deze gezamenlijke vergoeding bedraagt € 99.500 (2022: € 97.000). De overige bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan zijn in dienst van Ahold Delhaize en ontvangen geen separate bezoldiging en/of vergoeding van Ahold Delhaize Pensioen. In geval deze overige bestuurders nevenactiviteiten uitvoeren tijdens werktijd vloeien eventueel hiermee gemoeide vergoedingen terug naar Ahold Delhaize Pensioen.

22. Saldo van overdracht van rechten

	2023	2022
Uitgaande pensioenverplichtingen	9.792	20.229
Inkomende pensioenverplichtingen	-10.009	-12.618
	-217	7.611

Naast individuele waardeoverdrachten is in 2019 het proces van automatische waardeoverdracht kleine pensioenen in werking getreden. Dit systeem regelt dat kleine pensioenen van een gewezen deelnemer kunnen worden toegevoegd aan de pensioenen die worden opgebouwd via de actuele werkgever. In 2023 zijn er middels dit proces € 4,5 miljoen (2022: € 13,9 miljoen) aan uitgaande en € 7,9 miljoen (2022: € 8,3 miljoen) aan inkomende pensioenverplichtingen verwerkt.

23. Overige lasten

	2022	2021
Resultaat arbeidsongeschiktheidspensioen	1.311	2.472
Overige	107	151
	1.418	2.623

24. Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het bestuur heeft besloten dat het resultaat (saldo van baten en lasten) ad € 131,0 miljoen negatief (2022: € 7,4 miljoen positief) wordt onttrokken uit de Algemene reserve.

De kosten voor externe toezichthouders zijn in 2023 sterk gestegen. De kosten van De Nederlandsche Bank zijn met 39% gestegen tot € 415.400 (2022: € 299.600). De kosten van de Autoriteit Financiële Markten zijn toegenomen met 79% tot € 60.300 (2022: € 33.800). Beide partijen geven aan dat de stijging met name veroorzaakt wordt door de uitbreiding van het toezicht vanwege de Wet toekomst pensioenen.

De kosten van de onafhankelijke externe accountant over 2023 zijn verantwoord onder adviseurs- en controlekosten. Per 2023 heeft er een verandering van de externe accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. naar KPMG Accountants N.V. plaatsgevonden. De kosten zijn als volgt:

	KPMG Accountants N.V.	Pricewaterhouse Coopers Accountants N.V.
	2023	2022
Onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten	93.775	112.712
IAS-19 werkzaamheden t.b.v. werkgever	24.200	0
	117.975	112.712

Dit honorarium betreft de werkzaamheden die zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op werkzaamheden gerelateerd aan het boekjaar 2023, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht. De onafhankelijke externe accountant heeft in zowel 2022 als 2023 geen adviesdiensten geleverd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Wijziging leeftijd toetreding pensioenregeling

Vanaf 1 januari 2024 treden de werknemers al op 18 jarige leeftijd toe tot de pensioenregeling bij Ahold Delhaize Pensioen. Tot nu toe startten ze daarmee pas op 21 jaar. Deze vervroeging is een gevolg van overheidsvoorschriften. Voor jongeren betekent het dat ze langer pensioen kunnen opbouwen.

Zaandam, 28 maart 2024

Ernst-Jan Boers

Joanneke Hoelen-de Bouter

Eric Huizing

Zeeger Josephus Jitta

Peter Lindenberg

Ton Nolet

Renate Pijst

John de Waal

5

Statutaire regeling bestemming van het resultaat

De wijze waarop het resultaat (saldo van baten en lasten), over het boekjaar moet worden verdeeld, is niet opgenomen in de statuten van Ahold Delhaize Pensioen. Het bestuur heeft besloten dat het resultaat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Overige gegevens

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Ahold Delhaize Pensioen te Zaandam is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Ahold Delhaize Pensioen, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 45.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 2.250.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023 is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023, waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat besluit gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

Bij de bepaling van de toeslagverlening per 1 januari 2024 is het fonds uitgegaan van een wijziging van de toeslagmaatstaf met terugwerkende kracht. Daardoor is het fonds in de gelegenheid geweest een ruimere toeslag toe te kennen dan op grond van de gepubliceerde prijsinflatie mogelijk zou zijn geweest. Ik heb me ervan vergewist dat het fonds daarbij oog heeft gehad voor evenwichtige belangenafweging, en dat het fonds heeft stilgestaan bij de mogelijke gevolgen van de wijziging van de maatstaf voor het toeslagbesluit per 2 januari 2023.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Ahold Delhaize Pensioen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Purmerend, 28 maart 2024

drs. C.G.M. Kroon AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controle- verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Ahold Delhaize Pensioen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Ahold Delhaize Pensioen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Ahold Delhaize Pensioen per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Ahold Delhaize Pensioen ('de Stichting' of 'het fonds') te Zaandam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2023;
- 2 de staat van baten en lasten over 2023;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2023; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit
- Materialiteit van EUR 45 miljoen 0,8% van het pensioenvermogen
Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR en Continuïteit
- Frauderisico's: veronderstelde risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving'. - Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen risico van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR risico's geïdentificeerd. - Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd.
Kernpunten
- Eerstejaars controle van de accountant - Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds - Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 45 miljoen (2022: EUR 38,5 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2023 (0,8%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 2,25 miljoen rapporteren aan het bestuur alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan BNP Paribas S.A.

De jaarrekening wordt mede opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door BNP Paribas S.A. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van BNP Paribas S.A. zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Op basis daarvan evalueren wij de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2023 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan BNP Paribas S.A.

Wij hebben door middel van deelwaarnemingen de beleggingen en beleggingsstromen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en beleggingsopbrengsten verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In het hoofdstuk 'Risicomanagement' zoals opgenomen in Bijlage C van het jaarverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, de SIRA, toezichtrapportages en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en bij andere relevante functionarissen, zoals de Compliance Officer en hebben wij correspondentie met relevante toezichthoudende autoriteiten en regelgevers in onze evaluatie betrokken. We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder het vaststellen van de juiste verwerking van de directe beleggingsopbrengsten aan de hand van onderliggende brondocumenten.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder de premiebijdragen van werkgevers en werknemers en de beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premiebijdragen van werkgevers en werknemers en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle (dit betreft het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden). Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen en de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfondsen.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen en de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfondsen.

pensioenfondsen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen en de waardering van beleggingen voor risico pensioenfondsen.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een extra kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteits-eisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de toelichting in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Eerstejaars controle van de accountant

Omschrijving

Met ingang van boekjaar 2023 is KPMG Accountants N.V. (hierna: 'KPMG') door de Stichting aangesteld als externe accountant. Voor de controle van de jaarrekening van de Stichting is het van belang dat wij voldoende en geschikte controle informatie ontvangen over de beginbalans per 1 januari 2023 en voldoende inzicht in de Stichting, haar omgeving en specifieke risico's. Het is daarom belangrijk dat er tijdig duidelijke afspraken zijn gemaakt tussen de voorgaande en opvolgende accountant om zo de overgang van de controle-opdracht effectief te laten verlopen.

Onze aanpak

Na onze benoeming als nieuwe externe accountant hebben we een transitieplan opgesteld om een effectieve transitie van de voorgaande accountant te waarborgen. Onze belangrijkste werkzaamheden omvatten:

- het voor aanvang van onze werkzaamheden zekerstellen dat KPMG, KPMG-partners en medewerkers onafhankelijk zijn van de Stichting;
- het bespreken met de voorgaande accountant van de kernpunten in zijn controleverklaring over boekjaar 2022, de gehanteerde materialiteit, de scope en andere risico's zoals die door de voorgaande accountant zijn geïdentificeerd;
- het uitvoeren van een review op het controledossier van de voorgaande accountant inzake de jaarrekening 2022 conform de hiervoor geldende standaarden.

Onze observatie

Tijdens het uitvoeren van onze werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle informatie verkregen over de beginbalans om onze controle van de jaarrekening 2023 te plannen en uit te voeren. Tevens hebben wij een adequaat inzicht in de Stichting, haar omgeving en specifieke risico's verkregen om onze controle van de jaarrekening 2023 op een effectieve wijze vorm te geven.

Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 94% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaaarde). Uit noot 6 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor 86,8% van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor 13,2% van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op andere geschikte waarderingmethoden. Het bepalen van de marktwaaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In paragraaf 3.1 (grondslagen voor waardering van activa en passiva) geeft de Stichting de gehanteerde waarderinggrondslagen weer. Tevens zijn hier de gehanteerde waarderingmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds uiteengezet.

Het evalueren van de waarderinggrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

Wij maken gebruik van de beheersmaatregelen die zijn ingericht bij de vermogensbeheerder en die onderdeel zijn van de Standaard 3402 type II-rapportage

(waarbij een goedkeurend assurancerapport van de accountant is afgegeven). Deze relevante beheersmaatregelen zijn gericht op de aanstelling van betrouwbare fondsmanagers enerzijds en de betrouwbare aanlevering en toereikende evaluatie van periodieke performancecijfers anderzijds. Daarnaast hebben wij de aansluiting vastgesteld tussen de financiële administratie en de actuele financiële rapportages van fondsmanagers, indien nodig gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Vervolgens hebben wij de waardering van beleggingen gebaseerd op afgeleide marktnoteringen en netto contante waarde-berekeningen en hebben wij andere geschikte waarderingmodellen onderzocht.

De waardering van beleggingen gebaseerd op marktnoteringen hebben wij onderzocht met gebruikmaking van een eigen waarderingsspecialist. Wij hebben ook de monitoring van de uitvoeringsorganisatie op recente financiële informatie verkregen na balansdatum over de waarde van beleggingen op balansdatum betrokken. Onze waarderingsspecialist heeft de gehanteerde waarderingen vergeleken met zelfstandig bepaalde waarderingen op basis van zelfstandig verkregen in de markt waarneembare prijzen.

De waardering van de niet-beursgenoteerde fondsbeleggingen hebben wij getoetst aan de hand van de meest recente beschikbare opgaven van de externe fondsmanager van de betreffende belegging. Wij hebben de betrouwbaarheid van de marktwaardering zoals afgegeven door de fondsmanager vastgesteld door de inschatting van deze fondsmanagers uit voorgaande jaren te toetsen aan de hand van de later in het jaar beschikbaar gekomen gecontroleerde jaarrekeningen. In aanvulling hierop hebben we diverse gesprekken gevoerd met betrokken medewerkers van de Stichting, waarbij wij significante gebeurtenissen na balansdatum, mogelijke risico's en andere relevante aspecten die van invloed zijn op de waardering van deze fondsen hebben besproken en getoetst aan brondocumentatie.

De leningen op schuldbekentenis hebben wij aangesloten met de administratie van de vermogensbeheerder en een externe bevestiging van de tegenpartij.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderinggrondslagen en gehanteerde waarderingmethoden voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds, de voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen en de voorziening toekomstige pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid (hierna samen aangeduid als: 'de voorziening pensioenverplichtingen') is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt

met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariële deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in paragraaf 3.5 en noot 10 van de jaarrekening de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen. In noot 16 (Risicobeheer) is de gevoeligheid van de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaris. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet- naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De leden van het niet-uitvoerend bestuur zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 28 maart 2024

KPMG Accountants N.V.

W. Teeuwissen RA

6

Bijlagen

A. Governance en organisatie

Ahold Delhaize Pensioen heeft het omgekeerd gemengd bestuursmodel. Belangrijk daarin is uiteraard de rolverdeling tussen het niet uitvoerend bestuur en het uitvoerend bestuur. Gezamenlijk zijn zij verantwoordelijk voor het beleid en het besturen van het pensioenfonds. Het niet uitvoerend bestuur heeft daarnaast een interne toezichthoudende rol. Bij het uitvoerend bestuur ligt de focus vooral op de uitvoering van het beleid.

Profiel

Stichting Ahold Delhaize Pensioen, gevestigd aan de Korte Hogedijk 2 te Zaandam en statutair gevestigd aan de Provincialeweg 11 te Zaandam voert de Nederlandse pensioenregeling uit van Koninklijke Ahold Delhaize N.V. (de werkgever), (statutair) gevestigd aan de Provincialeweg 11 te Zaandam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41231396.

Bestuur

Het bestuur neemt besluiten over (aanpassing van) het beleid, inhoudelijke wijzigingen van de belangrijke pensioenfondsdocumenten (zoals Actuariële en Bedrijfstechnische Nota, pensioenreglement) en over alle zaken waarbij evenwichtige belangenafweging moet plaatsvinden. Hierover legt het bestuur verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan.

Uitvoerend bestuur

De uitvoering van het beleid ligt in handen van de voorzitter van het uitvoerend bestuur (directeur) en de twee andere uitvoerende bestuurders. Deze zijn werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst. Tussen Ahold Delhaize Pensioen en de werkgever is een bemensingsovereenkomst van kracht, waarin onder meer is vastgelegd dat de directeur en alle andere collega's van het pensioenfonds hun werkzaamheden onafhankelijk van de werkgever uitvoeren, onder directe verantwoordelijkheid van het bestuur.

Niet uitvoerend bestuur

Het niet uitvoerend bestuur houdt toezicht op het uitvoerend bestuur en het voltallige bestuur. Hierover legt het niet uitvoerend bestuur verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. De niet uitvoerend bestuurders vertegenwoordigen de werkgever, werknemers en de gepensioneerden. Daarnaast maakt ook de onafhankelijke voorzitter van het bestuur, die geen relatie heeft met Ahold Delhaize, deel uit van het niet uitvoerend bestuur.

Voor leden van het niet uitvoerend bestuur geldt een zittingsperiode van vier jaar. De onafhankelijke voorzitter wordt eveneens benoemd voor een zittingsperiode van vier jaar. Ieder lid van het niet uitvoerend bestuur kan maximaal tweemaal worden herbenoemd. Voor de leden van het uitvoerend bestuur geldt dat zij voor onbepaalde tijd worden benoemd. Alle leden van het bestuur zijn onafhankelijk in hun oordeel en werken volgens het principe van evenwichtige belangenbehartiging.

Auditcommissie

Ahold Delhaize Pensioen heeft een auditcommissie. Daarmee voldoet Ahold Delhaize Pensioen aan de wettelijke verplichting. Bovendien biedt het de mogelijkheid om in deze commissie meer diepgaand te praten over risicomanagement en financiële verslaglegging, waarbij gebruik kan worden gemaakt van externe expertise op deze gebieden. De auditcommissie ondersteunt het niet uitvoerend bestuur bij de uitoefening van het intern toezicht. De auditcommissie vormt zich ten behoeve daarvan een oordeel over het gevoerde beleid op enkele specifieke toezichtgebieden. De auditcommissie vormt zich in ieder geval een beeld van:

- Risicobeheersing;
- Beleggingsbeleid (beheersing beleggingsrisico's en toezicht op de uitvoering van het beleggingsbeleid);
- Financiële informatievervalsing.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur over het strategisch beleggingsbeleid en de bijbehorende balans- en risicomanagement vraagstukken (waaronder de ALM-studie). De beleggingsadviescommissie bereidt bestuursbesluiten voor inzake:

- het strategisch beleggingsbeleid en de bandbreedtes;
- het dynamisch beleggingsbeleid;
- de invulling van de deelportefeuilles en het derivaten- en valutabeleid;
- de vaststelling van de benchmarks;
- het toetsen en evalueren van het gevoerde en te voeren beleggingsbeleid;
- het selecteren en ontslaan van de externe vermogensbeheerders.

In de beleggingsadviescommissie is zowel interne als externe expertise aanwezig.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. Twee leden worden benoemd door de werkgever en twee door de Centrale Ondernemingsraad namens de werknemers. De gepensioneerden hebben twee leden benoemd door middel van verkiezing. Bij de kandidaatstelling voor de verkiezingen wordt ook de geschiktheid van de kandidaten beoordeeld. Voor de leden van het verantwoordingsorgaan is een competentievisie opgesteld.

Voor leden van het verantwoordingsorgaan geldt een zittingsperiode van vier jaar, waarna maximaal twee maal herbenoeming kan plaatsvinden.

Code Pensioenfondsen

Ahold Delhaize Pensioen stelt jaarlijks voor elk van de normen uit de Code Pensioenfondsen vast in hoeverre hieraan wordt voldaan. Deze toetsing wordt vastgelegd in een checklist Code Pensioenfondsen. Deze toetsing wordt door het uitvoerend bestuur gedeeld met het niet uitvoerend bestuur, omdat deze toets onderdeel is van het toezicht door het niet uitvoerend bestuur.

Ten aanzien van de Code Pensioenfondsen hanteert Ahold Delhaize Pensioen het "pas toe of leg uit" principe. Daarnaast rapporteert Ahold Delhaize Pensioen over de normen waarover altijd moet worden gerapporteerd.

Hieronder rapporteert het niet uitvoerend bestuur samengevat over de naleving van de Code Pensioenfondsen met het bovenstaande als uitgangspunt en in de themastructuur van de Code Pensioenfondsen.

Thema 1: Vertrouwen waarmaken

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Norm 5: Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid en houdt hierbij voldoende rekening

met evenwichtige belangenafweging en de risico's van belanghebbenden op korte en lange termijn. Wij voldoen hieraan en leggen hierover onder meer verantwoording af door middel van onze website, het Pensioen123, digitale nieuwsbrieven, het jaarverslag en andere communicatiemiddelen.

Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Thema 3: Integer handelen

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Thema 4: Kwaliteit nastreven

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Thema 5: Zorgvuldig benoemen

Wij voldoen niet aan de norm 34. Aan de andere normen binnen dit thema voldoen wij wel.

Norm 34: Zittingsduur leden van het bestuur en verantwoordingsorgaan. Alleen voor de uitvoerende bestuurders wordt niet voldaan aan deze norm. Zij worden voor onbepaalde tijd benoemd. Dit gebeurt omdat zij een dienstverband voor onbepaalde tijd hebben bij het pensioenfonds.

Norm 31: De samenstelling van pensioenfondsenorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Wij voldoen hieraan, dit is vastgelegd in de statuten, het huishoudelijk reglement, het diversiteitsbeleid en het geschiktheidsplan.

Norm 33: Diversiteit. Zowel in ons bestuur als in ons verantwoordingsorgaan zitten ten minste een man en ten minste een vrouw alsmede ten minste een persoon onder de 40 jaar en ten minste een persoon boven de 40 jaar.

Thema 6: Gepast belonen

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Norm 47: Het intern toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak. Dit komt onder meer naar voren in het hanteren van de eigen checklist Code Pensioenfondsen en deze verantwoording.

Thema 8: Vertrouwen waarmaken

Wij voldoen aan alle normen binnen dit thema.

Norm 58: Het bestuur geeft door middel van het jaarverslag en de website publiekelijk inzicht in de missie, visie en strategie.

Norm 62: Het bestuur heeft de overwegingen omtrent duurzaam beleggen vastgelegd in de beleidsnota beleggingen, de verklaring inzake de Beleggingsovertuigingen en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota.

Norm 64: Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode.

Norm 65: Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. De klachten- en geschillenregeling is vastgelegd in een reglement, inclusief de mogelijkheid om de klacht of het geschil voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen.

Dwangsommen en boetes

Net als voorgaande jaren heeft ons pensioenfonds ook dit jaar geen dwangsommen en boetes opgelegd gekregen.

Gedragscode

Bij ons pensioenfonds is een gedragscode van toepassing, die door het bestuur is vastgesteld. De gedragscode wordt jaarlijks aan de aan Ahold Delhaize Pensioen verbonden personen gepresenteerd. De leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, alsmede alle collega’s van Ahold Delhaize Pensioen en enkele belangrijke (externe) betrokkenen bij het pensioenfonds hebben zich geconformeerd aan de gedragscode. In de gedragscode zijn voorschriften opgenomen over bijvoorbeeld het aannemen van uitnodigingen en/of cadeaus en het verbod op het gebruik van voorkennis bij effectentransacties. Voor eventuele (in)direct betrokkenen bij beleggingstransacties, de zogenoemde "insiders", geldt een aanvullend regime. De insiders dienen bepaalde privétransacties of (financiële) verbintenissen rechtstreeks te melden bij de compliance officer van Ahold Delhaize Pensioen. De leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de beleggingsadviescommissie en de auditcommissie worden jaarlijks gevraagd om in combinatie met de verklaring van de naleving van de gedragscode opgave te doen van hoofd- en nevenfuncties. De compliance officer houdt toezicht op de juiste toepassing en de effectiviteit van de gedragscode en beoordeelt of de opgegeven hoofd- en nevenfuncties conflicterend kunnen zijn met de belangen van Ahold Delhaize Pensioen. In 2023 zijn geen onvolkomenheden geconstateerd. De compliance officer rapporteert over de naleving van de gedragscode aan het bestuur.

Klokkenluidersregeling

Bij Ahold Delhaize Pensioen is een klokkenluidersregeling van toepassing, waar alle betrokkenen bij het pensioenfonds zonder gevaar voor hun positie kunnen rapporteren over onregelmatigheden binnen het pensioenfonds. Dit kan gaan om onregelmatigheden van algemene, operationele en van financiële aard.

Het afgelopen jaar hebben we aandacht besteed

aan de manier waarop we binnen onze ‘nieuwe’ organisatie samenwerken. In vervolg op een training Ethische Cultuur en de behandeling van de Ahold Delhaize gedragscode hebben twee medewerkers van onze uitvoeringsorganisatie een melding gedaan bij de Compliance Officer met betrekking tot de cultuur binnen onze organisatie. Het bestuur heeft daarop besloten een beeldvormend onderzoek te laten uitvoeren. Ons doel is en blijft een open, voor iedereen veilige en stimulerende cultuur te waarborgen, die de ruimte biedt om nu en in de toekomst op de best mogelijke manier voor jouw pensioen te zorgen. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Uitbestede werkzaamheden

Ahold Delhaize Pensioen heeft Achmea Investment Management aangesteld voor vermogensbeheerdiensten en risicomanagement rond vermogensbeheer. Deze organisatie is bij Ahold Delhaize Pensioen dan ook aangewezen als fiduciar manager.

Voor het beheer van beleggingsportefeuilles en discretionaire mandaten zijn externe managers gecontracteerd.

Effectenbewaardiensten worden verleend door een externe bewaarbank (BNP Paribas S.A.), die ook de beleggingsadministratie verzorgt en maandelijks de performanceberekeningen uitvoert ten behoeve van Ahold Delhaize Pensioen.

De pensioenuitvoering heeft Ahold Delhaize Pensioen uitbesteed bij Achmea Pensioenservices. Zolang de nieuwe IT inrichting bij Achmea Pensioenservices niet gereed is maakt Achmea Pensioenservices gebruik van de bestaande IT inrichting bij Ahold Delhaize Pensioen.

De uitbetaling van de pensioenuitkeringen is uitbesteed aan Genpact, evenals de loon- en premieheffingsberekeningen.

Ahold Delhaize Pensioen maakt voor de IT-systemen deels gebruik van de IT-infrastructuur van Ahold Delhaize IT support. Het beheer van de deelnemersapplicaties is ondergebracht bij Solvinity.

Voorts maakt Ahold Delhaize Pensioen gebruik van Lifetime, een marktstandaard voor pensioenadministraties waarvoor Keylane de inrichting verzorgt.

Voor de uitbestede werkzaamheden zijn kwaliteitsafspraken met de leveranciers gemaakt en contractueel vastgelegd. Het bestuur en het

bestuursbureau van Ahold Delhaize Pensioen bewaken doorlopend de kwaliteit van de verleende diensten.

Inmiddels heeft de migratie naar AllVida plaatsgevonden waarmee Ahold Delhaize Pensioen vanaf 1 januari 2024 gebruik maakt van de nieuwe IT inrichting bij Achmea Pensioenservices. Het gevolg van deze migratie is dat de bestaande IT inrichting van Ahold Delhaize Pensioen in 2024 komt te vervallen.

Personalia

Niet uitvoerend bestuur

Naam	Namens	Functie en nevenfuncties
Ernst-Jan Boers	Onafhankelijk	Voorzitter bestuur Ahold Delhaize Pensioen - Lid raad van commissarissen Afvalzorg - Bestuurder coöperatie medisch specialisten Gelre U.A. - Voorzitter Nationaal Warmtefonds - Lid raad van toezicht Stichting Fonds Duurzaam Funderingsherstel - Voorzitter raad van toezicht Pensioenfonds Metaal en Techniek - Voorzitter raad van toezicht PVF Particuliere Hypothekenfonds
Joanneke Hoelen-De Bouter	Werknemers	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen Director Legal People, Locations & Expansion Albert Heijn
Peter Lindenberg	Pensioengerechtigden	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen - Voormalig hoofd arbeidsrelaties Ahold - Zelfstandig adviseur op terrein van arbeidsvoorwaarden, arbeidsverhoudingen en managementadvisering - Adviseur arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen van de Branchevereniging van Kringlooporganisaties Nederland
Ton Nolet	Werkgever	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen Senior vice president global business services Ahold Delhaize
Zeeger Josephus Jitta	Werkgever	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen Director people effectiveness Albert Heijn, Etos en Gall & Gall

Uitvoerend bestuur

Naam	Namens	Functie en nevenfuncties
Renate Pijst	Onafhankelijk	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen - Managing director Ahold Delhaize Pensioen - Bestuurslid en penningmeester van Stichting Pensioenopleidingen (SPO) - Bestuurslid bedrijfstakpensioenfonds Detailhandel
Eric Huizing	Onafhankelijk	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen - Vice president investments Ahold Delhaize Pensioen - Penningmeester van Rotary Club Zaandam - Lid van de Commissie Vermogensbeheer bij de Pensioenfederatie - Voorzitter van de klantenraad van Achmea Investment Management
John de Waal	Onafhankelijk	Lid bestuur Ahold Delhaize Pensioen - Vice president finance, risk & operations Ahold Delhaize Pensioen - Sleutelfunctiehouder interne audit bedrijfstakpensioenfonds Detailhandel - Penningmeester en bestuurder bij Montessori Vereniging Haarlemmermeer

Verantwoordingsorgaan

Naam	Namens	Functie en nevenfuncties
Barbara van der Zanden-Sandtke	Werkgever	Voorzitter verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Vice president business services HR Ahold Delhaize
Jan Wytze van Boven	Pensioengerechtigden	Lid van het verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Voormalig senior advisor mergers & acquisitions Ahold
Krista Groen-Meijns	Werknemers	Lid van het verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Director corporate accounting Ahold Delhaize
Esther Veninga	Werkgever	Lid van het verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Chief financial officer Albert Heijn, Etos en Gall & Gall
Fred Smit	Pensioengerechtigden	Lid van het verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Voormalig voorzitter Centrale Ondernemingsraad
Arjen Verheijden	Werknemers	Lid van het verantwoordingsorgaan Ahold Delhaize Pensioen Supermarktmanager Albert Heijn

Beleggingsadviescommissie

Naam	Functie en nevenfuncties
Eric Huizing	Voorzitter beleggingsadviescommissie Ahold Delhaize Pensioen
Miguel Silva Gonzalez	Lid beleggingsadviescommissie Ahold Delhaize Pensioen Senior vice president treasury & insurance Ahold Delhaize
Sylvia van de Kamp-Vergeer	Lid beleggingsadviescommissie Ahold Delhaize Pensioen Managing director external strategy management APG Asset Management
Sylvia Giezeman	Lid beleggingsadviescommissie Ahold Delhaize Pensioen Portfolio manager Cardano Impact Investing

Auditcommissie

Naam	Functie en nevenfuncties
Ton Nolet	Voorzitter auditcommissie Ahold Delhaize Pensioen
Willy Westerborg	Lid auditcommissie Ahold Delhaize Pensioen - Directeur Finance & Risk, Uitvoerend bestuurslid, Sleutelfunctiehouder risicobeheer Stichting Algemeen Pensioenfonds Unilever - Bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg
Ben Velzeboer	Lid auditcommissie Ahold Delhaize Pensioen - Risicomanager Stichting Pensioenfonds IBM Nederland - Risicoadviseur van Pensioenfonds Sabic - Eigenaar IJswijnen.nl

Sleutelfunctiehouders

Naam	Functie en nevenfuncties
Florence Molster	Sleutelfunctiehouder risicobeheer Ahold Delhaize Pensioen Risicomanager Ahold Delhaize Pensioen
Kees Kroon	Sleutelfunctiehouder actuariaat Ahold Delhaize Pensioen Senior consultant Willis Towers Watson
Frank Rijksen	Sleutelfunctiehouder interne audit Ahold Delhaize Pensioen - Voorzitter bestuur Stichting Metro Pensioenfonds en Sleutelfunctiehouder interne audit - Lid Raad van Toezicht Stichting Pensioenfonds Xerox - Partner VCHolland

Compliance

Naam	Functie en nevenfuncties
Reinier van Elk	Compliance Officer Ahold Delhaize Pensioen - Manager Governance, Risk & Compliance – Albert Heijn Legal - Voorzitter Stichting Albert Heijn Erfgoed

Samenstelling bestuur en commissies

Leeftijd	Bestuur		Verantwoordings- orgaan		Beleggingsadvies- commissie		Auditcommissie	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
21-30 jaar	-	-	-	-	-	-	-	-
31-40 jaar	1	-	1	-	-	-	-	-
41-50 jaar	-	1	-	2	-	1	1	-
51-60 jaar	4	1	-	1	2	1	1	1
61-70 jaar	1	-	1	-	-	-	-	-
71-80 jaar	-	-	1	-	-	-	-	-
	6	2	3	3	2	2	2	1

B. Kerncijfers

Kerngegevens

(Geldbedragen x € 1 miljoen)

Aantal:	2023	2022	2021	2020	2019
Deelnemers	41.220	39.159	37.796	36.282	35.363
Gewezen deelnemers	39.770	34.986	33.461	39.949	42.770
Pensioengerechtigden	13.390	13.136	12.817	12.300	11.867
Totaal	94.380	87.281	84.074	88.531	90.000

Belegd vermogen	5.529,3	4.990,9	6.537,0	6.304,7	5.654,2
Pensioenverplichtingen	4.459,7	3.792,9	5.323,7	5.694,5	5.019,4
Arbeidsongeschiktheid pensioenverplichtingen	90,4	81,5	110,4	104,9	106,8
Pensioenuitkeringen	108,5	98,4	94,4	91,4	86,9
Arbeidsongeschiktheid pensioenuitkeringen	3,3	3,1	3,1	3,1	3,1
Feitelijke pensioenpremie	185,2	176,5	159,4	132,1	122,8
Gedempte kostendekkende pensioenpremie	182,7	154,2	132,8	111,3	102,5
Beleidsdekkingsgraad (%) ⁽¹⁾	127,3	125,9	114,9	101,5	107,9
Vereist eigen vermogen (%) ⁽²⁾	119,9	120,0	119,1	117,3	118,3

Totaal rendement (%) ⁽³⁾	9,6	-24,5	3,3	9,1	22,6
-------------------------------------	-----	-------	-----	-----	------

Uitvoeringskosten

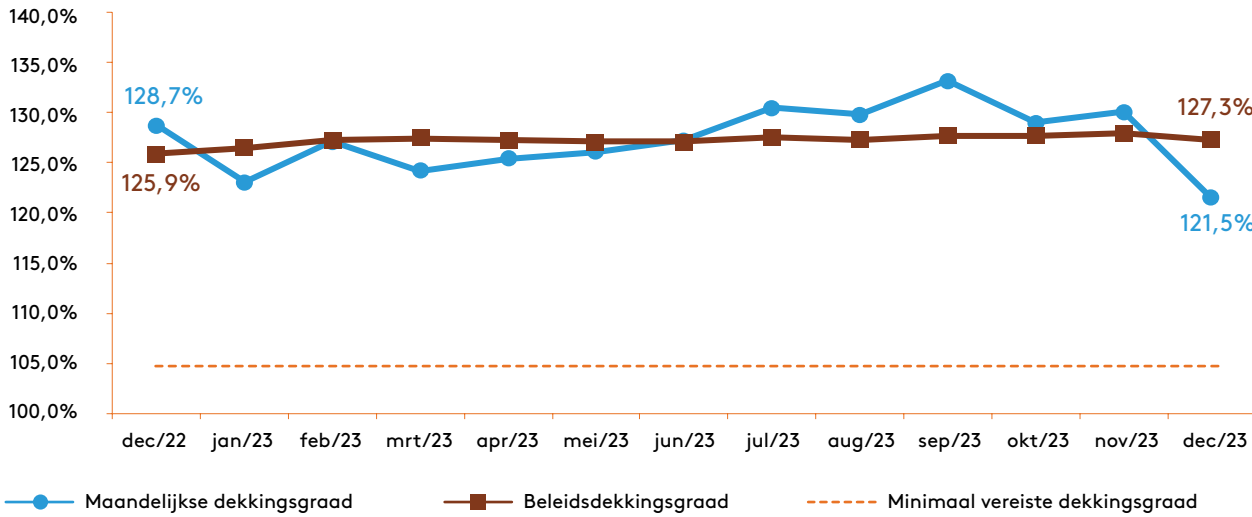
Pensioenen (€ per deelnemer)	109	117	118	168	115
Vermogensbeheer (% gem. belegd vermogen)	0,22	0,20	0,21	0,19	0,23
Transactiekosten (% gem. belegd vermogen)	0,09	0,05	0,05	0,11	0,14
Totaal beleggingskosten (% gem. belegd vermogen)	0,31	0,25	0,26	0,30	0,37
Totale kosten ratio (% gem. belegd vermogen) ⁽⁴⁾	0,33	0,31	0,31	0,33	0,33

⁽¹⁾ De beleidsdekkingsgraad is het 12-maands gemiddelde van de dekkingsgraad.
⁽²⁾ Dit betreft het vereist eigen vermogen op basis van de strategische beleggingsportefeuille voor de lange termijn.
⁽³⁾ Ahold Delhaize Pensioen vergelijkt het rendement met dat van de intern vastgestelde benchmark, die is gebaseerd op de strategische asset allocatie.
⁽⁴⁾ De totale kosten ratio geeft inzicht in de totale uitvoeringskosten van het pensioenfonds en omvat de pensioen uitvoeringskosten en de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten in vergelijking tot het gemiddeld belegd vermogen.

Ontwikkeling (Beleids)dekkingsgraad

De financiële positie van Ahold Delhaize Pensioen komt tot uitdrukking in de dekkingsgraad: het totale pensioenvermogen ("vermogen") gedeeld door de voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad, de 12-maands gemiddelde dekkingsgraad, bedroeg 127,3%

(2022: 125,9%). Eind 2022 bedroeg de maandelijkse dekkingsgraad 121,5% (2022: 128,7%). In de volgende grafiek wordt de ontwikkeling weergegeven over het boekjaar.

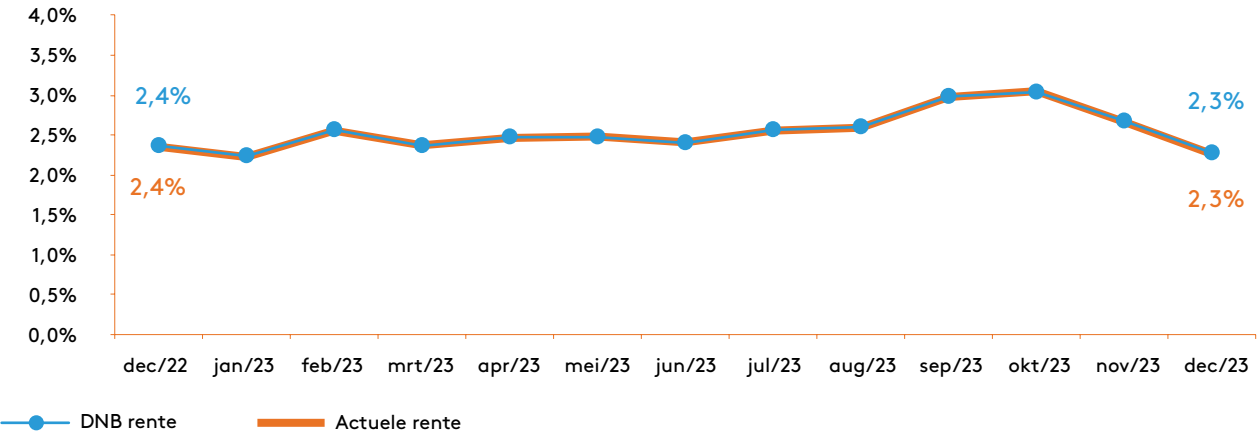
De ontwikkeling van de maandelijkse dekkingsgraad naar oorzaken laat zich als volgt verklaren:

Dekkingsgraad	2023	2022
Begin boekjaar	128,7%	120,3%
1. Impact nUFR per 1 januari	-0,9%	-1,5%
2. Impact rentestijging/daling*	-1,1%	26,9%
3. Impact rendement**	9,8%	-10,7%
4. Impact oprenting voorziening	-4,2%	0,6%
5. Indexering	-12,2%	-4,3%
6. Premieresultaat	0,0%	-2,2%
7. Uitkeringenresultaat	0,8%	0,4%
8. Actuariële aanpassingen	0,0%	-1,1%
9. Wijziging pensioenregeling	0,0%	0,0%
10. Combinatie-effect & overige	0,6%	0,3%
11. Bijstorting	0,0%	0,0%
Einde boekjaar	121,5%	128,7%

* Het rente-effect is berekend inclusief het effect van de renteverandering op de marktwaarde van de vastrentende waarden en renteswaps.
** Het rendement is berekend exclusief het effect van de renteverandering op de marktwaarde van de vastrentende waarden en renteswaps.

De belangrijkste resultaatbronnen in 2023 zijn:

2 Impact rentestijging/daling De daling van de gemiddelde rente in 2023 had een negatief effect op de dekkingsgraad van 1,1%-punt. De rekenrente (UFR) wordt voorgeschreven door De Nederlandsche Bank. In onderstaande grafiek is het verloop van de rente over het jaar weergegeven.

- 3 Impact rendement Het rendement op beleggingen (exclusief het rente-effect op de marktwaarde van de vastrentende waarden en renteswaps) was in 2023 positief en heeft 9,8%-punt dekkingsgraad opgeleverd.
- 4 Impact oprenting voorziening de impact van de oprenting op de voorziening was in 2023 negatief en heeft 4,2%-punt dekkingsgraad gekost.
- 5 Indexering Het effect van indexering in 2023 bestaat uit twee delen; een indexering van 5,0% per 2 januari 2023 en de indexering van 5,0% per 1 januari 2024 waartoe in december 2023 is besloten. Dit heeft in totaal een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 12,2%-punt.

Beleggingen

Rendement per beleggingscategorie:

Beleggingscategorie	Portefeuille-rendement	Benchmark-rendement	Relatief
Hypotheke	3,3%	6,1%	-2,8%
Liquiditeiten ⁽¹⁾	2,6%		
Obligaties bedrijven (Euro)	8,3%	8,2%	0,1%
LDI ⁽²⁾⁽³⁾	4,6%		
Matching	5,5%	6,1%	-0,6%
Aandelen ontwikkelde markten ⁽³⁾	20,4%	19,6%	0,8%
Aandelen opkomende markten ⁽³⁾	4,9%	6,1%	-1,2%
Obligaties high yield	9,0%	10,5%	-1,5%
Obligaties opkomende markten ⁽³⁾	8,4%	8,9%	-0,5%
Onderhandse lening	7,5%		7,5%
Alternatieve beleggingen ⁽¹⁾	-11,5%		-11,5%
Vastgoed beursgenoteerd ⁽³⁾	6,8%	6,0%	0,8%
Vastgoed niet-beursgenoteerd ⁽¹⁾	16,9%		
Totaal Return	12,6%	12,5%	0,1%
Totaal (voor valuta afdekking)	9,5%	9,6%	-0,1%
Valuta afdekking ⁽¹⁾	0,1%		
Totaal (na valuta afdekking)	9,6%	9,7%	-0,1%

⁽¹⁾ Liquiditeiten, onderhandse leningen, alternatieve beleggingen, vastgoed niet-beursgenoteerd en de valuta afdekking hebben geen eigen benchmark.
⁽²⁾ Staatsobligaties en de renteswaps worden beheerd in het Achmea Investment Management LDI mandaat.
⁽³⁾ Deze beleggingscategorieën zijn passief belegd. De overige categorieën zijn actief belegd en proberen (op de lange termijn) de benchmark te verslaan.

Meerjarige rendementen

Periode	2023	2022	2021	2020	2019
Jaarrendement	9,6%	-24,5%	3,3%	9,1%	22,6%
Gemiddelde over de laatste vijf jaren	2,7%	0,7%	7,1%	8,6%	6,5%
Gemiddelde over de laatste tien jaren	4,7%	3,6%	8,0%	8,7%	8,9%
Gemiddelde over de laatste twintig jaren	5,7%	5,7%	6,5%	6,1%	5,7%

Portefeuille samenstelling per jaareinde

Beleggingscategorie ⁽¹⁾	Werkelijk	Strategisch
LDI ⁽²⁾	32,5%	32,0%
Obligaties bedrijven (Euro)	8,8%	8,0%
Hypotheke	10,1%	10,0%
Liquiditeiten	0,4%	0,0%
Matching	51,8%	50,0%
Aandelen	28,6%	30,0%
Obligaties high yield	6,6%	7,0%
Obligaties opkomende markten	6,6%	7,0%
Vastgoed	5,5%	6,0%
Alternatieve beleggingen	0,8%	0,0%
Onderhandse lening	0,1%	0,0%
Vastrentend	48,2%	50,0%
Totaal	100,0%	100,0%

⁽¹⁾ De valuta afdekking is geen onderdeel van de strategische asset allocatie (SAA).
⁽²⁾ De renteafdekking is geen onderdeel van de SAA en wordt in verband met het vergelijken ook niet meegenomen in de feitelijke weging.

Vermogensbeheerstructuur

Beleggingscategorie	Vermogensbeheerder	Beleggingsstijl
Aandelen ontwikkelde markten	Northern Trust Global Investors	passief
Aandelen Opkomende markten	BlackRock	passief
Private Equity	GCM Grosvenor	actief
Vastgoed beursgenoteerd	Northern Trust Global Investors	passief
Vastgoed niet-beursgenoteerd	Diverse managers	actief
Obligaties high yield	Robeco	actief
Obligaties opkomende markten	State Street Global Advisors	passief
LDI en valuta derivaten	Achmea IM	actief
Obligaties bedrijven (Euro)	M&G	actief
Hypotheken	Aegon AM en DMFCO	actief
Liquiditeiten	BlackRock en State Street Global Advisors	actief

Beleggingsovertuigingen

- 1 Het pensioenfonds heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid en heeft de overtuiging dat duurzaam beleggen bijdraagt aan lange termijn waardecreatie.
- 2 Het pensioenfonds is een lange termijn belegger en heeft de overtuiging dat illiquide beleggingen een extra rendement (na kosten) opleveren.
- 3 Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat beleggingsrisico op langere termijn wordt beloond en dus bijdraagt aan het realiseren van de ambitie en doelstelling van het pensioenfonds.
- 4 Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat de rente niet goed te voorspellen is.
- 5 Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat diversificatie loont.
- 6 Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat goede en gestructureerde beleggingsprocessen en grondige kennis en beheersing van beleggingsrisico’s essentiële voorwaarden zijn voor een gezond rendement en dus een duurzaam pensioen.
- 7 Het pensioenfonds is kostenbewust.
- 8 Het pensioenfonds heeft de overtuiging dat markten efficiënt zijn en gelooft in de consensus van de markt.

(Minimaal) vereist eigen vermogen

In de Pensioenwet worden twee vereisten aan het eigen vermogen gesteld, die gewoonlijk worden uitgedrukt als dekkingsgraadvereisten. Er geldt een “ten minste eis” van 104,6% (2022: 104,6%). Bij overschrijding van dit minimaal vereist eigen vermogen is er sprake van een dekkingstekort.

Daarnaast geldt er een hogere eis, de daadwerkelijk vereiste solvabiliteit, die afhankelijk is van het beleggingsbeleid en de financiële risico’s die Ahold Delhaize Pensioen loopt. Ahold Delhaize Pensioen kent twee definities ten aanzien van deze vereiste dekkingsgraad, namelijk:

	2023	2022
1. Feitelijke beleggingen per 31 december	119,5%	120,3%
2. Strategische beleggingsportefeuille	119,9%	120,0%

Reële dekkingsgraad

De reële dekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij in de verplichtingen de stijging van de prijzen is meegenomen. Een reële dekkingsgraad van 100% zou betekenen dat er voldoende vermogen is om pensioenen volledig te indexeren. Per eind 2023 is de reële dekkingsgraad van Ahold Delhaize Pensioen gelijk aan 90,0% (2022: 87,1%). De beleidsdekkingsgraad waarboven volledig geïndexeerd kan worden is 141,5% (2022: 144,5%).

Haalbaarheidstoets

Voor 2023 heeft Willis Towers Watson de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd voor Ahold Delhaize Pensioen. Hiermee wordt bepaald of de pensioentoezeggingen aan onze deelnemers kunnen worden waargemaakt. De resultaten vatten zich als volgt samen:

Toetsing pensioenresultaat	Grens	2023	2022
Verwachting (mediaan)	90%	94,1%	95,7%
Afwijking slecht weer (5e percentiel)	30%	26,2%	26,5%

Uit bovenstaande blijkt dat Ahold Delhaize Pensioen in 2023 voldoet aan de gestelde (onder)grens én aan de gestelde (boven)grens voor de afwijking bij slecht weer. Dit betekent dat het verwachte pensioenresultaat hoger is dan de veronderstelde ondergrens van 90% en dat de relatieve afwijking lager is dan de vastgestelde maximale afwijking van 30%.

Vermogensbeheerkosten

De Pensioenfederatie heeft aanbevelingen opgesteld over de mate waarin en de manier waarop pensioenfondsen hun uitvoeringskosten in beeld moeten brengen en daarover moeten gaan rapporteren. De Pensioenfederatie vraagt pensioenfondsen deze inhoudelijk en qua fasering op te volgen of beargumenteerd aan te geven waarom ze dat op enig moment niet doen. Goed inzicht in alle componenten stelt ons in staat om gedegen te communiceren en verantwoording af te leggen.

Daarnaast beveelt de Autoriteit Financiële Markten ten aanzien van de vermogensbeheerkosten aan om het verband tussen de vermogensbeheerkosten, de risicobereidheid, het rendement, de samenstelling van de beleggingsportefeuille en het beleggingsbeleid nader toe te lichten.

In deze paragraaf wordt een uiteenzetting gegeven van de vermogensbeheerkosten:

Kosten van vermogens-beheer 2023 (x €1.000)	Beheer-kosten	Waarvan performance gerelateerde beheerkosten	Waarvan bewaar-loon	Waarvan btw	Trans-actie kosten	Waarvan btw	Totaal
Vastgoed	168		16	27	19		187
Aandelen	504		69	51	319		823
Alternatieve beleggingen	343						343
Vastrentende waarden	4.748	85	90	418	3.743		8.491
Deposito's	3						3
Derivaten (incl. bewaar-loon collateral)	264			46	444		708
Totaal toe te wijzen aan categorieën	6.030	85	175	542	4.525		10.555
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen	1.899			6			1.899
Kosten fiduciair beheer (incl. andere diensten)	2.229			387			2.229
Advieskosten vermogensbeheer	268			38			268
Overige kosten bewaarinstantie (incl. settlement kosten)	808			118			808
Totaal overige kosten	5.204	0	0	549	0	0	5.204
Btw teruggave	-263			-263			-263
Totaal overige baten	-263	0	0	-263	0	0	-263
Totaal kosten van vermogensbeheer	10.971	85	175	828	4.525	0	15.496
Als bps van het gemiddeld belegd vermogen	22	0	0	2	9	0	31

Gemiddeld belegd pensioenvermogen 2023: 5.047.525

Kosten van vermogens-beheer 2022 (x €1.000)	Beheer-kosten	Waarvan performance gerelateerde beheerkosten	Waarvan bewaar-loon	Waarvan btw	Trans-actie kosten	Waarvan btw	Totaal
Vastgoed	240		19	39	0		240
Aandelen	606		68	65	777		1.383
Alternatieve beleggingen	569		0	0	313		882
Vastrentende waarden	5.390		105	240	1.286		6.676
Deposito's	7		0	0	0		7
Derivaten (incl. bewaar-loon collateral)	228			40	597		825
Totaal toe te wijzen aan categorieën	7.040	0	192	384	2.973		10.013
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen	1.520			26			1.520
Kosten fiduciair beheer (incl. andere diensten)	1.613			280			1.613
Advieskosten vermogensbeheer	276			39			276
Overige kosten bewaarinstantie (incl. settlement kosten)	793			108			793
Totaal overige kosten	4.202	0	0	453	0	0	4.202
Btw teruggave	-178			-178			-178
Totaal overige baten	-178	0	0	-178	0	0	-178
Totaal kosten van vermogensbeheer	11.064	0	192	659	2.973	0	14.037
Als bps van het gemiddeld belegd vermogen	20	0	0	1	5	0	25

Gemiddeld belegd pensioenvermogen 2022: 5.615.793

Beheerkosten

- De beheerkosten betreffen onder meer:
- De aan portefeuillemanagers betaalde vergoedingen.
 - Verschuldigde ‘performance fees’ indien portefeuillemanager de met hem contractueel afgesproken doelstellingen overtreft.
 - Het bewaarloon bestemd voor de bewaarinstelling.
 - De verschuldigde omzetbelasting over bovengenoemde kosten.

De beheerkosten bevatten tevens de kosten die door Ahold Delhaize Pensioen worden toegekend aan vermogensbeheer. Het betreffen onder meer kosten van de afdeling beleggingen en een gedeelte van de afdelingen business services en algemeen die rechtstreeks aan het vermogensbeheer kunnen worden toegeschreven. Dit bedrag is inclusief (een gedeelte van) de kosten van extern toezicht door De Nederlandsche Bank en Autoriteit Financiële Markten.

Als laatste zijn onder beheerkosten de kosten verantwoord voor fiduciair beheer (inclusief overlay management), advies, settlement en overige. Overige kosten bewaarinstelling bevatten vervolgens de kosten die door de onafhankelijke bewaarinstelling worden toegerekend aan het pensioenfonds voor het dagelijks voeren en controleren van de beleggingsadministratie, het berekenen van de maandelijkse rendementen en het analyseren en rapporteren hierover.

Ten opzichte van 2022 zijn de beheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd pensioenvermogen gestegen van 0,25% naar 0,31%. Dit is met name te wijten aan de gestegen transacties welke deels veroorzaakt worden door transitie die in 2023 plaatsvonden.

De prestaties van de managers worden door Ahold Delhaize Pensioen beoordeeld na kosten. De betaalde beheervergoedingen worden in de jaarrekening verwerkt in de beleggingsopbrengsten.

Transactiekosten

Transactiekosten betreffen de kosten die gemaakt moeten worden om een beleggingstransactie tot stand te brengen en uit te voeren. In 2023 bedragen de transactiekosten € 4,5 miljoen (2022: € 3,0 miljoen). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de wijzigingen welke zijn doorgevoerd in de beleggingen high yield en bedrijfsobligaties. De transactiekosten zijn door onze fiduciair manager daadwerkelijk uitgevraagd bij de vermogensbeheerders en niet bepaald op basis van aannames. De transactiekosten bevatten ook transactiekosten van beleggingsfondsen.

Om transactiekosten te besparen wordt gekeken naar de noodzaak van het maken van relatief kleine wijzigingen in de portefeuille en worden inkomende en uitgaande geldstromen op elkaar afgestemd. Als onderdeel van voorgestelde beleggingsbesluiten wordt standaard een analyse opgenomen van de met het voorstel gemoeide transactiekosten.

De transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bedragen 0,09% (2022: 0,05%).

Aansluiting met de jaarrekening

In 2023 bedraagt het totale bedrag aan overige beheerkosten dat in mindering is gebracht op de in de jaarrekening verantwoorde uitvoeringskosten € 2,8 miljoen (2022 € 2,4 miljoen). Dit betreffen onder meer de kosten die door het pensioenfonds worden toegekend aan vermogensbeheer, advieskosten, kosten van de beleggingsadministratie en de maandelijkse rendementsberekeningen en –analyses. Deze kosten zijn verantwoord als toegerekende kosten aan vermogensbeheer. Deze kosten zijn in de jaarrekening verwerkt in de beleggingsopbrengsten.

In 2023 bedraagt het restant van de beheerkosten € 8,2 miljoen (2022: € 8,7 miljoen) en is in de staat van baten en lasten in mindering gebracht op de beleggingsopbrengsten, zoals separaat toegelicht in [noot 18](#) bij de jaarrekening.

De transactiekosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de indirecte beleggingsopbrengsten en zijn hierop in mindering gebracht.

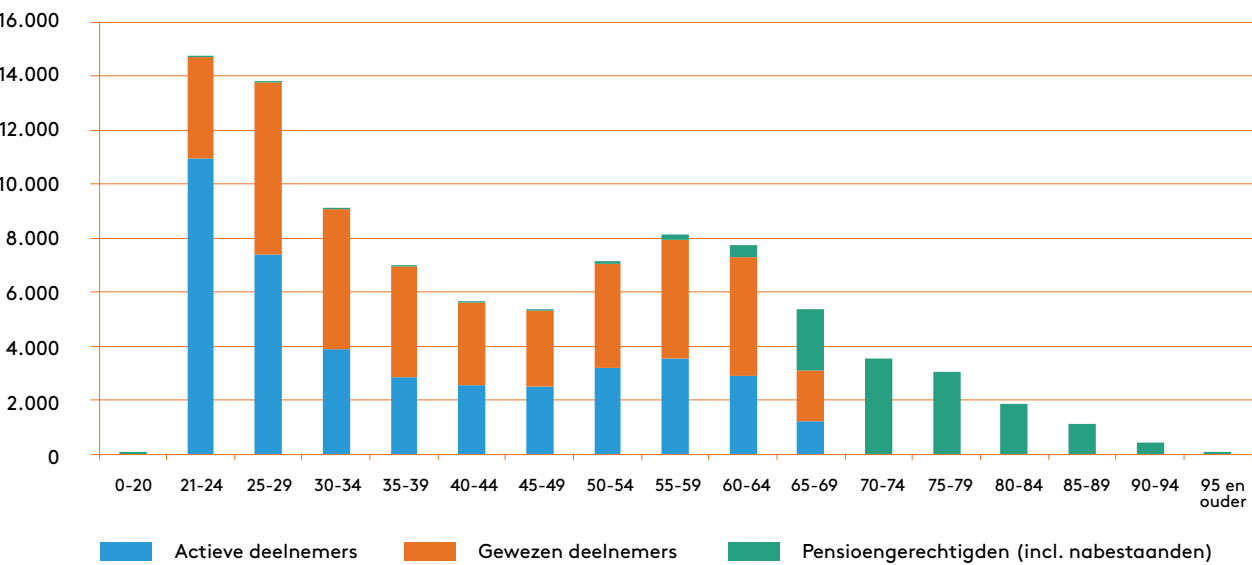
Kosten van vermogensbeheer (x €1.000)	2023	2022
In mindering gebracht op de uitvoeringskosten en verwerkt in de directe beleggingsopbrengsten	2.806	2.369
Transactiekosten in mindering gebracht op indirecte beleggingsopbrengsten	4.525	2.973
Onderdeel van de waardeveranderingen van beleggingen	2.570	2.638
Gefactureerde kosten van vermogensbeheer	5.595	6.057
Totaal vermogensbeheerkosten en transactiekosten	15.496	14.037

Samenstelling deelnemers

Aantallen en leeftijdsopbouw

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Nabestaanden	Totaal
Beginstand	39.159	34.986	10.177	2.959	87.281
Opvoer / afvoer	13.055	-509	-15	287	12.818
Ontslag	-10.636	10.636	-	0	0
Pensionering	-312	-353	665	0	0
Overlijden	-50	-87	-357	-130	-624
Overdracht van rechten	28	-4.910	-	0	-4.882
Afkoop	-	-20	-115	-80	-215
Overig	-24	27	-1	0	2
Eindstand	41.220	39.770	10.354	3.036	94.380

Onderstaande tabel toont de leeftijdsopbouw van de actieve en gewezen deelnemers en de gepensioneerden.

Pensioenuitvoering

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten hebben betrekking op de uitvoering van de pensioenregeling en diverse arbeidsongeschiktheidsregelingen. Niet alleen de kosten van het bestuursbureau zijn hierin begrepen, maar ook de kosten voor ondersteuning van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en

de commissies. Ahold Delhaize Pensioen financiert de uitvoeringskosten middels een opslag van 3% in de pensioenpremie alsmede uit de vrijval van gereserveerde excassokosten van 3,5% (2022: 3,0%) over de uitkeringen. In navolging op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is hierna een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het kostenresultaat in de tijd.

Bedragen in € x 1.000	2023	2022	2021	2020	2019
Kostenopslag premies	5.416	4.632	3.959	4.165	3.873
Vrijval pensioenvoorziening	3.968	3.269	3.673	2.985	2.724
Dekking kosten	9.384	7.901	7.632	7.150	6.597
Kosten pensioenuitvoering *	-5.926	-6.138	-5.991	-8.185	-5.414
Netto kostenresultaat	3.458	1.763	1.641	-1.035	1.183

* De samenstelling van de kosten is toegelicht onder noot 21 bij de toelichting op de Staat van baten en lasten.

De kosten kunnen van jaar tot jaar sterk fluctueren, afhankelijk van de in dat jaar uitgevoerde activiteiten en werkzaamheden. Hieronder vallen onder meer het doorvoeren van aanpassingen in pensioenregelingen en wijzigingen in aanvullende regelingen dan wel wijzigingen in de wijze waarop het pensioenfonds is georganiseerd. Vooral de hiermee gemoeide project- en automatiseringskosten zijn veelal significant. In 2023 was het feitelijke kostenniveau € 5,9 miljoen (2022: € 6,1 miljoen) en de gerealiseerde kostendekking € 9,4 miljoen (2022: € 7,9 miljoen). De stijging in 2020 wordt met name veroorzaakt door project- en transitiekosten gemoeid met de transitie naar Achmea Pensioenservices en de verantwoording van de bijbehorende reorganisatievoorziening. De transitie

naar Achmea Pensioenservices wordt naar verwachting afgerond in 2024.

In lijn met de aanbeveling van de Pensioenfederatie worden in de onderstaande tabel de kosten per jaar getoond, in totaal en per actieve deelnemer en pensioengerechtigde (inclusief nabestaanden). Aangezien Ahold Delhaize Pensioen een relatief hoog aandeel gewezen deelnemers heeft, zijn ook de gemiddelde kosten inclusief deze groep opgenomen. De kosten die worden gemaakt voor deze groep zijn overigens gemiddeld lager dan de kosten voor actieve deelnemers en pensioengerechtigden.

	2023	2022	2021	*2020	2019
Kosten pensioenuitvoering x € 1.000 (inclusief kosten bestuursbureau)	5.926	6.138	5.991	8.185	5.414
Totaal aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden (inclusief nabestaanden)	54.610	52.295	50.613	48.582	47.230
Gemiddelde kosten per actieve deelnemer en pensioengerechtigde (inclusief nabestaande) in €	109	117	118	168	115
Gemiddelde kosten per actieve deelnemer, gewezen deelnemer en pensioengerechtigde (inclusief nabestaande) in €	63	70	71	92	60

* De stijging in 2020 wordt veroorzaakt door incidentele project- en transitiekosten als gevolg van de transitie naar Achmea Pensioenservices en de verantwoording van bijbehorende reorganisatievoorziening.

C. Risico-management

Wij beschermen je pensioen

Bij het regelen van je pensioen krijgt het pensioenfonds te maken met allerlei risico's. Denk bijvoorbeeld aan het risico van inzakkende beurskoersen of een dalende rente, maar ook aan risico's op het gebied van informatiebeveiliging en duurzaam beleggen.

Het is één van onze kerntaken om al die risico's in kaart te brengen en te beheersen, waarbij het gaat om risico's die het realiseren van onze doelstellingen in de weg staan. Dit zijn dus risico's met directe negatieve gevolgen voor het pensioenfonds, maar ook risico's ten aanzien van het onvoldoende benutten van kansen. Dat doen we met ons integraal risicomanagement. We brengen alle relevante risico's in kaart, zowel de operationele als strategische risico's. Per risico maken we een inschatting van het mogelijke effect en van de waarschijnlijkheid dat dit risico zich daadwerkelijk voordoet. Het effect kan bestaan uit financiële en niet-financiële gevolgen. Voor alle risico's en onzekerheden hebben we beheersmaatregelen genomen. Hoe effectief die zijn is terug te zien in het zogeheten netto risico, dat wil zeggen: het risico dat overblijft na toepassing van de beheersmaatregelen.

In control

Het integraal risicomanagement is volledig geïntegreerd in de organisatie, processen en systemen. De organisatie past integraal risicomanagement toe door het geheel van de risico's in samenhang te beoordelen. Dit leidt tot een verhoogde mate van 'in control' zijn van het pensioenfonds.

Het integraal risicomanagement is opgebouwd uit drie defensielinies:

- 1 **De eerste lijn** omvat het lijnmanagement welke primair verantwoordelijk is voor de opzet, het bestaan en de werking van de processen en de bijbehorende beheersmaatregelen.
- 2 **De tweede lijn** wordt gevormd door de risicomanager. De risicomanager is vanuit de wetgeving ook belast met het houderschap en de vervulling van de sleutelfunctie risicobeheer, en is vanuit die hoedanigheid belast met de opzet, inrichting en naleving van het integraal risicomanagement voor geheel Ahold Delhaize Pensioen.

In de toezichtrapportages, die per kwartaal worden opgesteld vanuit de tweedelijnsfunctie, wordt ingegaan op de risico's en ontwikkelingen. Verder wordt vanuit onze risicomanagementtool inzicht gegeven in de mate waarin het bestuursbureau 'in control' is. Mede met behulp van deze toezichtrapportage kunnen wij de toezichtfunctie goed monitoren.

De actuariële sleutelhouderfunctie vormt ook een tweedelijnsrol en velt een oordeel over de betrouwbaarheid van de technische voorziening. De actuariële sleutelhouderfunctie stelt per kwartaal een aparte rapportage op, met de uitgevoerde werkzaamheden inclusief het oordeel hierover. Gedurende 2023 heeft de actuariële sleutelhouderfunctie geconcludeerd

dat de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen voldoende zijn gewaarborgd.

- 3 **De derde verdedigingslijn** wordt gevormd door de auditcommissie van Ahold Delhaize Pensioen (deze ondersteunt het niet uitvoerend bestuur bij zijn toezichtstaak) en de sleutelfunctiehouder interne audit. Deze voert periodiek controles uit op de belangrijkste risicogebieden, processen en beheersmaatregelen. Ook controleert deze sleutelfunctiehouder de werking van de eerste en tweede lijn.

De sleutelfunctiehouder interne audit heeft gedurende 2023 verschillende audits op Project Morgen uitgevoerd. De sleutelfunctiehouder interne audit komt tot oordeel dat de huidige projectbeheersing door Ahold Delhaize Pensioen voldoende is, maar continue aandacht blijft vereisen van Ahold Delhaize Pensioen om de prioritering binnen Achmea Pensioenservices scherp te houden en potentiële toekomstige risico's te blijven identificeren en mitigeren. En uit de audit ten aanzien van de overgang naar het IT-systeem van Achmea Pensioenservices volgen geen risico's die niet zijn onderkend of beheerst. De bevindingen worden meegenomen tijdens de hypercarefase.

Pensioenfondsen zijn verplicht om in het kader van het risicobeheer een eigenrisicobeoordeling uit te voeren. De eigenrisicobeoordeling is een integrale analyse en beoordeling van de risico's waaraan een pensioenfonds is of in de toekomst mogelijk kan worden blootgesteld. Daarbij wordt ook de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer inclusief de beheersmaatregelen beoordeeld.

Conform de wettelijke termijnen is eind 2023 een geactualiseerde eigenrisicobeoordeling opgesteld en ingediend bij DNB. Uit deze eigenrisicobeoordeling blijkt dat wij op een zorgvuldige wijze de geïdentificeerde risico's beheersen.

Risicohouding, -bereidheid en -draagkracht

De bereidheid om risico's en onzekerheden te accepteren (de zogenaamde risicobereidheid) komt onder andere tot uitdrukking in de risicohouding ten aanzien van het pensioen. Deze risicohouding is door de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad gedefinieerd en bestaat uit drie delen, namelijk de uitgangspunten, de kwalitatieve en de kwantitatieve risicohouding.

De uitgangspunten voor de risicohouding zijn als volgt geformuleerd:

- de indexeringsambitie is 75% van de prijsinflatie;
- de zekerheid van het nominale pensioen is belangrijk;
- de premie moet stabiel zijn;
- als in enig jaar de premie niet kostendekkend is, kan de opbouw worden verlaagd.

In het kader van de kwalitatieve risicohouding hanteert het bestuur de volgende vier criteria bij de beoordeling van beleggingsportefeuilles:

- kans op indexering;
- kans op korten van pensioen;
- kans op een bijstorting door de werkgever;
- hoogte van de beleidsdekkingsgraad.

De kwalitatieve risicohouding wordt vervolgens vertaald in meetbare doelstellingen voor ieder van de vier bovenstaande criteria. Dit wordt de kwantitatieve risicohouding genoemd en wordt vormgegeven door het vaststellen van een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen en het verwachte pensioenresultaat en het slecht weer scenario. Wij stellen binnen deze risicohouding het optimale beleggingsbeleid vast. Er wordt vervolgens gemonitord of het beleggingsbeleid binnen deze risicohouding blijft.

De risicobereidheid van Ahold Delhaize Pensioen is breder dan de hierboven gedefinieerde risicohouding. In de jaarlijkse risicobeoordelingen evalueren we de doelstellingen, risico's en beheersmaatregelen

en beoordelen we of de netto risico's binnen de risicobereidheid vallen. Wanneer een risico buiten de risicobereidheid valt, worden er extra beheersmaatregelen getroffen of worden de bestaande beheersmaatregelen aangescherpt. Dit proces heeft ook in 2023 goed gefunctioneerd.

In 2021 hebben we een risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers gehouden waarin de gewenste mate van risico nemen van de deelnemers is onderzocht. Een ander onderdeel van het onderzoek was de indicatie van de draagkracht (in hoeverre een tegenvaller van het pensioen kan worden opvangen).

De uitkomsten van het risicobereidheidsonderzoek zijn meegenomen bij het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid met als doel koopkrachtbestendige pensioenen tegen aanvaardbare risico's voor de werkgever en deelnemers te realiseren. Ten behoeve van de Wet toekomst pensioenen is begin 2024 opnieuw een risicobereidheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen bij het vaststellen van de nieuwe pensioenregeling.

Risicogebieden

Wij maken onderscheid tussen strategische en operationele risico's. De strategische risico's vallen direct onder de verantwoordelijkheid van het bestuur en de operationele risico's zijn primair de verantwoordelijkheid van het bestuursbureau en het uitvoerend bestuur, waarover verantwoording wordt afgelegd aan het bestuur. Bij de strategische risico's gaat het om risico's die veelal betrekking hebben op de lange termijn. Strategische risico's betreffen zaken waar het bestuur als geheel over beslist, zoals de strategie, het beleid en de inrichting van de beheersing.

De strategische en operationele risico's (gesplitst naar financieel en niet financieel) zijn in de basis bepaald vanuit de FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode) risicogebieden. In de loop der

jaren zijn deze risicogebieden aangevuld op basis van actuele en voor Ahold Delhaize Pensioen relevante ontwikkelingen. Voor deze gebieden zijn de risico's en de beheersmaatregelen benoemd en vastgelegd in de risicomangementtool.

Risicogebieden	
Renterisico	Operationeel risico
Inflatierisico	Uitbestedingsrisico
Liquiditeitsrisico	IT-risico
Valutarisico	Integriteitsrisico
Marktrisico	Juridisch risico
Tegenpartijrisico	Communicatierisico
Verzekeringstechnisch risico	Data privacy risico
Omgevingsrisico	Duurzaam beleggen risico

Significante risicogebieden

De wijziging in de rente – het renterisico – is een van de grootste risico's voor ons pensioenfonds. Daalt de rente, dan nemen onze pensioenverplichtingen toe en verslechtert de dekkingsgraad. Om dit risico te beheersen, dekt het pensioenfonds een deel van het renterisico af. We kiezen ervoor het risico van rentedalingen voor een deel te accepteren omdat het volledig afdekken van het renterisico een verbetering van de dekkingsgraad bij rentestijgingen verhindert. We beheersen het risico met een dynamisch rentebeleid waarbij op vastgestelde punten de renteafdekking wordt verhoogd (als de rente stijgt) en verlaagd (bij een lage rentestand) waarbij in het geval van een lage beleidsdekkingsgraad het risico niet verhoogd wordt. Meer inzicht in de huidige situatie van de renteafdekking kan je vinden op [pagina 23](#).

Een ander belangrijk risico voor Ahold Delhaize Pensioen is de daling van de waarde van de beleggingen. Dit is het marktrisico. Het risico is

significant vanwege de grote invloed van een (forse) waardedaling van onze risicodragende beleggingen zoals bijvoorbeeld aandelen. Op basis van een ALM-studie bepalen we hoe we het vermogen verdelen over risicovolle en minder risicovolle beleggingen. Meer inzicht in de huidige situatie van de verdeling van de beleggingen kan je vinden op [pagina 25](#).

Verder heeft de transitie naar de nieuwe IT keten van Achmea Pensioenservices op korte termijn een grote impact op ons beheersingskader. Daarbij komt de nadruk te liggen op goed leveranciers-management en het monitoren van de beheersing van de pensioenuitvoering bij Achmea Pensioenservices.

Op de langere termijn heeft de uitvoering van een nieuwe pensioenregeling een grote invloed op ons en onze leveranciers. De deelnemers krijgen dan conform de uitgangspunten van de Wet Toekomst Pensioenen een andere pensioenregeling. Dit heeft onder andere gevolgen voor de communicatie. Ook zullen de nieuwe processen bij ons en onze leveranciers inzichtelijk gemaakt moeten worden zodat deze goed kunnen worden gemonitord.

Bij duurzaam beleggen worden de beheersing van de risico's en het inzichtelijk maken van de kansen steeds relevanter. Wij integreren onze ambitie met de bijbehorende risico's en kansen op het gebied van duurzaam beleggen steeds meer in onze beleggingsbesluiten.

Mogelijke impact van de financiële risico's

Met een zogeheten solvabiliteitstoets brengen we in kaart wat de mogelijke invloed is van de financiële risico's op de financiële positie van ons pensioenfonds.

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ten opzichte van de technische voorzieningen (onze

pensioenverplichtingen). Om het solvabiliteitsrisico te beheersen moeten we financiële buffers aanhouden. De omvang van deze buffers (buffers plus de technische voorzieningen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met behulp van het standaardmodel uit het Financieel Toetsingskader (FTK).

Op 31 december 2023 bedraagt ons feitelijke vereist vermogen 119,9%. Dit percentage is inclusief een buffer die we moeten aanhouden. Dit om in het geval de financiële risico's zich voordoen we binnen een jaar een schok van 19,9% kunnen opvangen en daarmee zorgdragen dat de dekkingsgraad niet onder de 100% zakt.

Voor het gewicht van de zakelijke waarden (hoofdzakelijk aandelen) in de beleggingsportefeuille moeten we de grootste buffer aanhouden. Ook voor de schok op de rente, de valuta's en een verlaging van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen van de vastrentende waarden (vooral obligaties) moeten we behoorlijke buffers aanhouden.

In de jaarrekening wordt het solvabiliteitsrisico nader toegelicht op [pagina 83](#).

Extra aandacht en risicobeheersing

In 2023 hebben de hieronder genoemde risico's extra aandacht gekregen. Waar nodig zijn aanvullende beheersmaatregelen ingeregeld waarmee de restrisico's geaccepteerd zijn.

Uitbestedingsrisico

Achmea Pensioenservices heeft vanaf 2022 de dienstverlening van Ahold Delhaize Pensioen overgenomen, waarbij de uitvoering plaatsvindt op het platform Lifetime (de systemen die in het verleden door Ahold Delhaize Pensioen zijn gebruikt voor de pensioenuitvoering). Gedurende deze situatie werd gesteund op ons risicoraamwerk ter waarborging van de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de processen

bij de pensioenadministratie. Per 2 januari 2024 doet Achmea Pensioenservices de pensioenuitvoering op de eigen nieuwe IT-keten (AllVida).

Gedurende het jaar hebben er meerdere risico assessments op deze transitie plaatsgevonden. Door een tijdige bijsturing met beheersmaatregelen is ervoor gezorgd dat de transitie tijdig en beheerst heeft plaatsvinden. Met ingang van 2024 wordt gebruik gemaakt van de systemen van Achmea Pensioenservices en wordt voor een groot deel gesteund op hun beheersingsraamwerk.

Nieuw pensioenstelsel

Zoals gebruikelijk bij de strategische projecten binnen Ahold Delhaize Pensioen vinden er uitgebreide risico assessments plaats. Zo ook bij de transitie naar een nieuw pensioenstelsel. De mogelijke risico's gedurende de transitie en na de transitie zijn geïdentificeerd. Er is een inschatting gemaakt van de bruto risico's, de benodigde beheersmaatregelen en de netto risico's. Gedurende de laatste maanden van 2023 bevond het project zich in een kritische fase, omdat de haalbaarheid van de beoogde implementatiedatum van 1 januari 2026 steeds kleiner werd geacht. Eind 2023 werd duidelijk dat de datum 1 januari 2026 niet haalbaar was. In overleg met de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad is de transitie naar de nieuwe pensioenregeling verplaatst naar 1 januari 2027. De gevolgen van deze verplaatsing worden verwerkt in een aangepaste (detail)planning.

In 2024 wordt een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd om de gevolgen van de strategische keuze voor het uitvoeren van een nieuwe pensioenregeling in kaart te brengen.

Duurzaam beleggen

Duurzaam pensioen – het integreren van maatschappelijke doelstellingen in alles wat Ahold Delhaize Pensioen doet, afgestemd op de verwachtingen van deelnemers en Ahold Delhaize – is

een van onze strategische doelstellingen. Wij hebben in 2023 de ambitie voor het duurzaam beleggingsbeleid opnieuw vastgesteld. De focus ligt op twee thema's, namelijk klimaat en voeding. In de beleggingsovertuigingen is onze visie op duurzaam beleggen vastgelegd:

“Ahold Delhaize Pensioen heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid en heeft de overtuiging dat duurzaam beleggen bijdraagt aan lange termijn waardecreatie”.

De doelstellingen die hier bij horen zijn:

- 1 De beleggingsportefeuille voldoet aan internationale normen (do no harm)
- 2 Impactbeleggen voor maatschappelijke relevantie (do good)
- 3 Beleid in lijn met de verwachtingen van de deelnemers en Ahold Delhaize

Het risicobeheer omtrent het duurzaam beleggen is gedurende 2023 uitgewerkt. De risico's en beheersmaatregelen maken vanaf 2024 onderdeel uit van de risicomanagementcyclus.

Datakwaliteit

De migratie naar Achmea Pensioenservices en later naar een nieuw pensioenstelsel is de aanleiding geweest dat we gedurende het jaar risicoanalyses op de pensioendata hebben uitgevoerd. We hebben de verschillende relevante gebeurtenissen met een potentiële invloed op de datakwaliteit inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan is geanalyseerd of de restrisico's acceptabel waren en of er aanvullende controles dienden plaats te vinden. Met continue controles op de datakwaliteit is dit een doorlopend proces en wordt de kwaliteit van de data geborgd. De conclusie is dat deze data juist en volledig is. Het adviesbureau EY heeft een review op het document met de uitgevoerde werkzaamheden uitgevoerd, en bevestigt dit beeld.

Het huidige controleraamwerk waarborgt de tijdigheid, juistheid en volledigheid van de data tot aan de transitie. Wij gaan in samenwerking met Achmea Pensioenservices (risico-)analyses op de datakwaliteit vanaf de overgang naar het nieuwe administratiesysteem uitvoeren. Hier is een plan van aanpak voor, waarin 3 fasen voorkomen: A. Meetbaar maken en analyseren datakwaliteit (0-meting), B. Herstel, C. Bewaken datakwaliteit (tot aan en na het invaarmoment).

Naast de pensioenadministratie is juiste, tijdige en volledige data ook voor het duurzaam beleggen relevant. De fiduciair manager heeft door middel van een notitie inzage gegeven in de wijze waarop de data die wordt gebruikt op het gebied van duurzaam beleggen wordt verkregen, inclusief de controles die op de data plaatsvinden.

Integriteitsrisico en fraude

De systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) is in 2022 geactualiseerd en in 2023 door het bestuur formeel goedgekeurd. De interne en externe factoren van ons pensioenfonds zijn in kaart gebracht waarna intern samen met de compliance officer en risicomanager de inschatting van de geïdentificeerde risico's inclusief beheersing is geactualiseerd. Fraude, zowel intern als in onze uitbestedingsketen, is een onderkend risico en is onderdeel van de SIRA.

Naast de periodieke operationele overleggen met onze leveranciers hebben er leveranciersoverleggen plaatsgevonden waarin wordt ingegaan op de beheersing en borging daarvan in 2023. Een belangrijk onderwerp is fraude en/of onethisch gedrag. We vragen na op welke wijze onze leveranciers het risico op fraude mitigeren. Tevens beoordelen wij gedurende het jaar de rapportages van de leveranciers waarin wordt gecommuniceerd over de beheersing van de niet financiële risico's waaronder fraude.

Er is in 2023 actief door een leverancier naar ons

gecommuniceerd over twee fraudegevallen. In een geval werd de naam van de leverancier door externen misbruikt. In het andere geval was er sprake van een intern integriteitsincident. Hiervoor zijn passende maatregelen getroffen door de leverancier om dit in de toekomst zo veel mogelijk te vermijden. Deze gevallen hebben niet geleid tot schade bij Ahold Delhaize Pensioen. Verder zijn er bij ons geen gevallen bekend van fraude.

Overige aandachtsgebieden

Voor de volgende onderwerpen hebben we ook aandacht gehad in 2023:

- Hoge inflatie zorgt bij een lagere indexering tot minder koopkrachtbehoud. De relatief hoge inflatie in 2022 heeft het Bestuur meegewogen in het besluit om gebruik te maken van de versoepelde indexeringsregels. Ook voor 2023 is het risico op verslechtering van het koopkrachtbehoud onderzocht en is besloten om gebruik te maken van de versoepelde indexeringsregels.
- Naar aanleiding van het faillissement van Silicon Valley Bank en ontwikkelingen bij Credit Suisse begin 2023 is de exposure naar de financiële sector in onze beleggingsportefeuille en in het bijzonder de banken inzichtelijk gemaakt. Er zijn geen veranderingen in de portefeuille doorgevoerd, omdat de portefeuille goed gespreid is over landen en sectoren.
- Ook over de verwachte uitbesteding van de backoffice van Achmea Investment Management per 2025 worden wij regelmatig op de hoogte gehouden. Wij worden minimaal eens per kwartaal geïnformeerd over de status van dit project bij Achmea Investment Management. Omdat deze verandering een wijziging (verlenging) van de uitbestedingsketen voor ons betekent hebben wij een self risk assessment op dit project uitgevoerd. Het grootste netto risico is dat Achmea Investment Management (als vermogensbeheerder) het LDI-

- management en de valuta-afdekking (tijdelijk) niet kan continueren. Ingeregelde maatregelen hierbij zijn het hebben van back-up mogelijkheden voor de fiduciaire dienstverlening en de rente- en valuta-afdekking. De conclusie is dat de risico's voor ons inzichtelijk en voldoende beheerst zijn.
- In 2023 heeft het bestuur het fiscaal beleidsdocument goedgekeurd. De risico's en de bijbehorende mitigerende maatregelen zijn in 2023 uitgewerkt. In 2024 maken deze risico's en beheersmaatregelen onderdeel uit van ons risico- en controleraamwerk.

Sinds januari 2023 is de Digital Operations Resilience Act van kracht. Deze Europese verordening heeft als doel financiële organisaties hun IT-risico's beter te laten beheersen en daarmee weerbaarder te worden tegen cyberdreigingen. Deze wetgeving dient begin 2025 ingeregeld te zijn. In 2024 zullen we op gestructureerde wijze de impact van de nieuwe wetgeving Digital Operations Resilience Act (DORA) in kaart brengen. Vervolgens zullen we de benodigde aanpassingen (laten) doorvoeren.

Verbeteringen in het risicomanagement

- Om ons risicomanagement in de toekomst verder te verbeteren worden onder meer de volgende werkzaamheden opgepakt:
- **Gewijzigde opzet van het leveranciersmanagement:** vanaf 2024 vinden er per kwartaal gesprekken met de strategische leveranciers plaats, waarbij de belangrijkste risico op het gebied van risicomanagement en compliance, (onder) uitbesteding, IT en duurzaamheid behandeld worden.
 - **Artificial Intelligence:** In 2024 gaan we de kansen en bedreigingen en bijbehorende beheersmaatregelen rondom van Artificial Intelligence in kaart brengen.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van kennis bij Ahold Delhaize. Het bestuur zal gedurende 2024 twee opleidingsdagen volgen op het gebied van IT en Informatiebeveiliging. De kansen en bedreigingen ten aanzien van Artificial Intelligence zullen gedurende een dagdeel onderdeel zijn van het programma.

- **Toetsing op 'insiders':** Sinds wij het vermogensbeheer hebben uitbesteed is er niet direct sprake van insiders (mensen die beschikken over voorwetenschap en hiermee invloed kunnen uitoefenen). Omdat in specifieke gevallen toch sprake kan zijn van insiders zal periodiek worden getoetst of hier nog steeds geen sprake van is.

D. SFDR RTS artikel 8

Introductie

In deze bijlage is de Regulatory Technical Standards (RTS) opgenomen, die verplicht wordt toegevoegd aan het jaarverslag wanneer sprake is van een artikel 8 SFDR-classificatie van de pensioenregeling(en).

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

● ● ■ Ja		● ○ ☒ Nee	
☐	Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ■ %	☒	Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 6% duurzame beleggingen
☐	In economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒	Met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐	In economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒	Met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
		☐	Met een sociale doelstelling
☐	Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ■ %	☐	Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/ of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: de pensioenfonds) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

- CO₂-reductie doelstelling:** De CO₂-voetafdruk van de portefeuille wordt vergeleken met die van de benchmark. Daarbij heeft de portefeuille als doelstelling de CO₂-voetafdruk te verkleinen. In 2030 moet deze tenminste 50% lager zijn dan die van de benchmark in 2021. Om dit te realiseren worden de broeikasgasemissies in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling is een klimaatneutrale portefeuille in 2050. Deze doelstelling geldt voor de beleggingscategorieën aandelen wereld, aandelen opkomende markten en bedrijfsobligaties.
- Uitsluitingsbeleid** De volgende investeringen zijn uitgesloten, zie voor meer detail ons uitsluitingsbeleid op onze [website](#):
 - ondernemingen die controversiële wapens produceren;
 - ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende overtuigingen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
 - producenten van tabaksproducten;
 - ondernemingen die omzet behalen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van fossiele brandstoffen;
 - landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven
- Doelinvesterings Green Bonds:** Onze doelstelling is om 5% van het staatsobligatiemandaat te beleggen in groene obligaties. Green Bonds zijn

obligaties waarvan de opbrengsten uitsluitend gebruikt worden om projecten of activiteiten met een aantoonbaar positief effect op het milieu of klimaat te financieren. Deze Green Bonds worden getoetst door onze ESG-dienstverlener aan de hand van het Achmea IM Green Bond raamwerk en kunnen daarmee als duurzame belegging beoordeeld worden. De Pensioenregeling heeft ook als doelstelling om 10% van het creditsmandaat in groene obligaties (Green Bonds) te beleggen. Deze Green Bonds worden zoveel mogelijk in deze rapportage meegenomen als duurzame belegging, maar kunnen we door de gebruikte databronnen niet als doelinvestering rapporteren.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

- Om te bepalen of onze beleggingen voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:
- CO₂-voetafdruk:** De CO₂-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO₂-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO₂-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO₂-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2023 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 57 ton CO₂ per miljoen euro belegd vermogen.

- Uitsluitingsbeleid** Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Middels het uitsluitingenbeleid streeft het pensioenfonds na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022 hebben er zich geen breaches voorgedaan in de discretionaire mandaten. In 2023 kan er binnen extern beheerde beleggingsfondsen exposure zijn geweest naar het uitsluitingenbeleid van het pensioenfonds, omdat beleggingsfondsen eigen uitsluitingscriteria toepassen. In 2024 worden deze beleggingsfondsen omgezet naar mandaten, zodat het uitsluitingsbeleid ook daar kan worden toegepast.

Zie voor meer detail het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds op onze [website](#).

- Percentage Green Bonds:** Green Bonds zijn obligaties die zijn uitgegeven door overheden, internationale instellingen of ondernemingen, waarbij de opbrengsten expliciet worden gebruikt voor financiering van duurzame of ‘groene’ projecten. Deze projecten zijn gericht op het opwekken van hernieuwbare energie, het verbeteren van energie-efficiëntie, duurzaam transport, duurzaam waterbeheer en afvalbeheer. De ESG-dienstverlener gebruikt haar eigen onafhankelijke raamwerk om te beoordelen of groene obligaties voldoen aan de definitie van ‘duurzame beleggingen’ volgens de SFDR en de kwaliteits- en duurzaamheidscriteria van de ESG-dienstverlener. Dit raamwerk is gebaseerd op de Green Bond Principles van de International Capital Market Association en de taxonomie van het Climate Bonds Initiative. Ook tijdens de investeringsperiode wordt de kwaliteit van de Green Bonds gemonitord. Op basis van de impactrapportages volgen we of de beoogde doelen worden gefinancierd en of er adequaat over impact wordt gerapporteerd.

Gemiddeld bedroeg het percentage Green Bonds in 2023 5%.

Indicator	2023	2022
Exposure naar normschenders (%)	0,02%	n.v.t.
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00%	n.v.t.
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,01%	0,01%
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,21%	n.v.t.
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,02%	n.v.t.
Gefinancierde broeikasgasemissie (ton CO ₂ per miljoen euro belegd vermogen)	57	79
Duurzame beleggingen (green bonds) (%)	5%	n.v.t.
Vermeden CO ₂ emissie (ton)	42.676	n.v.t.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

Ten opzichte van 2022 zijn de volgende indicatoren veranderd:

- De CO₂-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Omdat dit jaar ook externe liquide beleggingsfondsen worden meegenomen, is de vergelijkbaarheid met vorig jaar laag.
- De pensioenregeling had in 2022 geen doelinvestering in Green Bonds en daarom is er geen vergelijking te maken voor het gemiddelde percentage green bonds en de vermeden CO₂-emissie.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatievervalsing, heeft het pensioenfonds geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen voor aandelen en bedrijfsobligaties, maar wel voor Green Bonds. Het fonds heeft in de 2023 wel belegd in duurzame beleggingen voor aandelen en bedrijfsobligaties.

De belangrijkste doelstellingen van de green bonds hebben betrekking op:

- **Mitigatie van klimaatverandering** Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO₂-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatmitigatie. Dit is gebaseerd op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is,

proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling.

De totale vermeden CO₂-emissie van het Fonds bedroeg over 2023 42.676 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- **Mitigatie van klimaatverandering** Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.
- **Adaptatie aan klimaatverandering** Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptatie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet

voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

Het pensioenfonds heeft geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het Achmea IM beoordelingsraamwerk waaronder het Achmea IM Green Bond raamwerk en de EU-criteria voor ecologisch duurzame beleggingen. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van het pensioenfonds hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in Green Bonds of via beleggingen in aandelen en/of bedrijfsobligaties. Achmea IM beoordeelt namens ADP of de uitgegeven Green Bonds en de aandelen en/of bedrijfsobligaties voldoen aan het beoordelingsraamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Het pensioenfonds houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte en onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid op onze website.

Op de website en in ons jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO ₂ voetafdruk van ondernemingen met behulp van de Gefinancierde broeikasgasemissie-methode	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersonneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Uitsluiten van landen met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, overtuigingen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

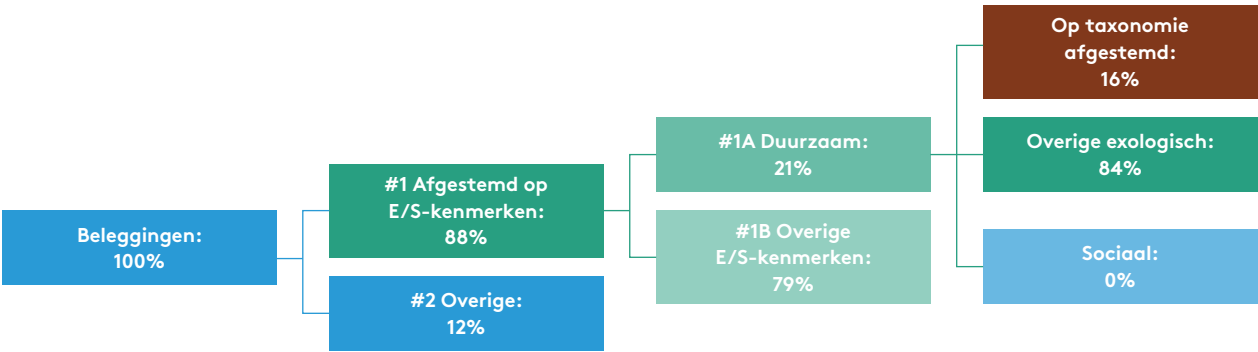
Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
ISHARE EMKT-IF-F-AEUR	Overig	6,6%	Ierland
SSGA-EM L CUR GOV-I EURO	Overig	6,5%	Luxemburg
Achmea IM Euro Local Government Loans Fund	Overig	5,6%	Nederland
AEAM Mortgage Fund	Overig	5,3%	Nederland
Munt Nederlands Hypotheken Fonds	Overig	4,7%	Nederland
Ahold Delhaize Pensioen - BNP - CCP - LCH - EUR	Overig	3,8%	Verenigd Koninkrijk
NETHERLANDS GOVERNMENT 2.5% 15012033	Overheden	2,2%	Nederland
BUNDESREPUB. DEUTSCHLAND 1.8% 15082053	Overheden	1,8%	Duitsland
BUNDESREPUB. DEUTSCHLAND 1.25% 15082048	Overheden	1,6%	Duitsland
FRANCE (GOVT OF) 0.5% 25052072	Overheden	1,2%	Frankrijk
Ahold Delhaize Pensioen - BNP - Repos	Overig	1,2%	Verenigd Koninkrijk
FRANCE (GOVT OF) 1.75% 25062039	Overheden	1,2%	Frankrijk
BUNDESREPUB. DEUTSCHLAND 2.5% 04072044	Overheden	1,1%	Duitsland
NETHERLANDS GOVERNMENT 2.75% 15012047	Overheden	1,1%	Nederland
REPUBLIC OF AUSTRIA 4.15% 15032037	Overheden	1,1%	Oostenrijk
APPLE COMPUTER INC	Overig	1,1%	Verenigde Staten
IRS050335Euribor 6M/0,22_Jpm AG	Overig	1,1%	Verenigd Koninkrijk
NETHERLANDS GOVERNMENT 0.5% 15012040	Overheden	1,1%	Nederland
NETHERLANDS GOVERNMENT 0.25% 15072025	Overheden	1,0%	Nederland

De lijst bevat de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten 2022.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was circa 21%.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

In welke economische sectoren werd belegd?

	% van portefeuille
Grondstoffen	0,0%
Industrie	4,0%
Nutsbedrijven	0,0%
Bouw	0,0%
Groot- en detailhandel	0,0%
Vervoer en opslag	0,0%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	0,0%
Informatie en communicatie	2,0%
Financiële instellingen	46,0%
Advisering en onderzoek	0,0%
Zakelijke dienstverlening	0,0%
Gezonsheids- en welzijnszorg	0,0%
Openbaar bestuur en defensie	48,0%
Verhuur van en handel in onroerend goed	0,0%
Totaal	100%

In hoeverre waren de duurzame beleggingen (#1A Duurzaam) met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Van de duurzame beleggingen met milieudoelstelling mitigatie was circa 16% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor green bonds beoordeeld via het raamwerk is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie.

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 0,50% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling kimaatadaptatie.

Bij het beoordelen van de green bonds, die via het green bond raamwerk beoordeeld zijn, wordt nagegaan in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor het vaststellen van de afstemming op de EU-taxonomie wordt voor de aandelen en bedrijfsobligaties gekeken naar MSCI en voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe

uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

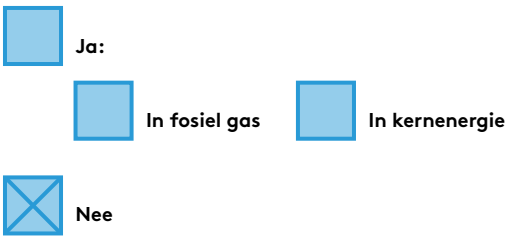
Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen/bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

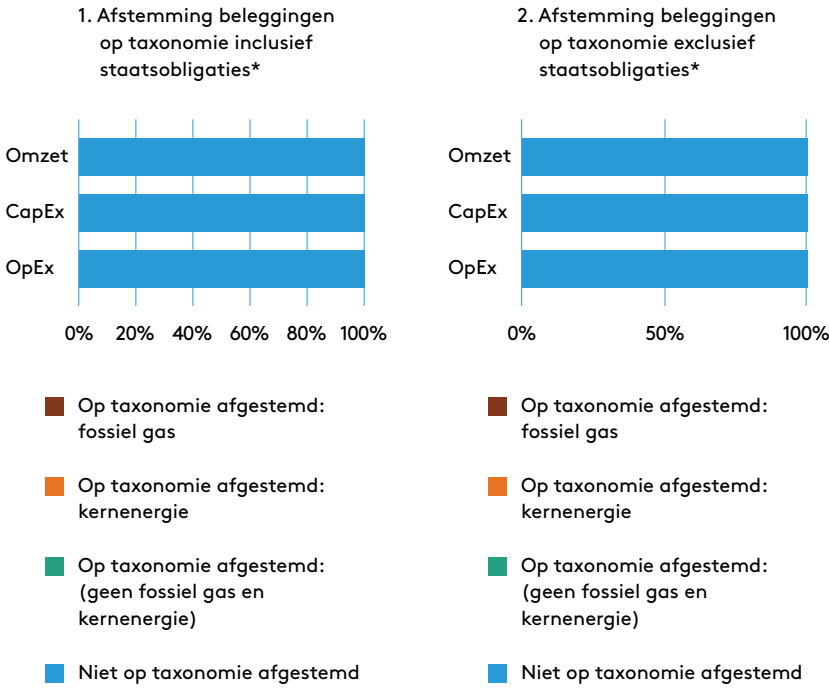

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

* In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden

Data omtrent Taxonomy alignment wordt gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor deze green bonds niet gemaakt in:

- a) Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b) Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c) Bloomberg

Aangezien het pensioenfonds zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,24%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

In de voorgaande periode is nog niet gerapporteerd over duurzame aandelen en bedrijfsobligaties. Daarom kan hiervoor geen vergelijking gemaakt worden met de vorige periode.

Ecologische beleggingen zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 84%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het beoordelingsraamwerk van neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een aandeel/bedrijfsobligatie te beoordelen. Het kwantitatieve raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten tot wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO₂-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

De beoordelingsraamwerken van de ESG dienstverlener op green bonds nemen, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. De beoordelingsraamwerken van de ESG-dienstverlener volgen de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. De ESG-dienstverlener gebruikt dit raamwerk om de kwaliteit van Green Bonds te beoordelen.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘#2 Overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van "overige"
Fondsen	100,7%
Liquiditeiten	83,6%
Alternatieve beleggingen	7,9%
Overig	5,8%
Derivaten	-98,0%

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2023 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement Wij zijn in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar juist ondernemingen die zowel financieel als maatschappelijk op bepaalde thema’s hun prestaties kunnen verbeteren.

Stemmen Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Meer informatie? Ga naar onze [website](#).

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele Pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de Pensioenregeling om te bepalen of de Pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

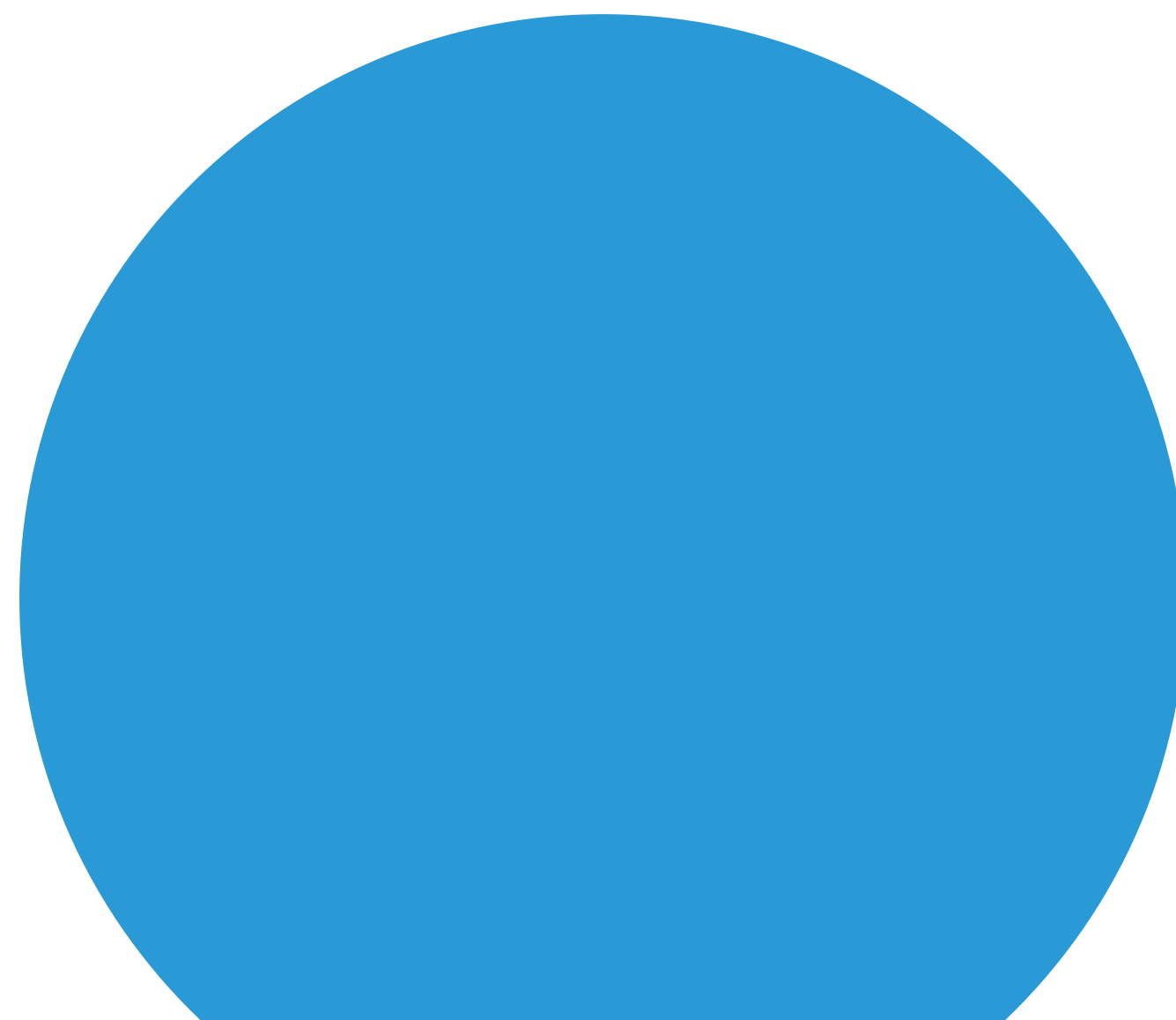
Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

Jij&Later

Meer inspiratie voor jouw pensioen vind je op:
jijenlater.nl

aholddelhaizepensioen.nl